

วารสารวิชาการ

ภาษาและวัฒนธรรมจีน

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2561 ISSN 2286-9204

学术文章 (Academic article)

• 以“禅”的审美理论解析电影《刺客聂隐娘》

ANALYZE THE MOVIE "THE ASSASSIN" WITH AESTHETIC THEORY OF "ZEN"

刘瑜 (LIU YU)

• 地区经济发展和产业结构对地方财政收入的影响——基于中国广西某市数据

REGIONAL ECONOMIC DEVELOPMENT AND INDUSTRIAL STRUCTURE'S

IMPACT ON REGIONAL FISCAL REVENUE, BASED ON A GUANGXI CITY

李春友 (LI CHUNYOU)、张陈曦 (ZHANG CHENXI)、罗桂玉 (LUO GUIYU)

• 经济新常态下高校审计学科建设探讨——动因、影响与建议

COLLEGES AND UNIVERSITIES AUDIT DISCIPLINE CONSTRUCTION UNDER THE

NEW STATE OF ECONOMY : MOTIVATION, INFLUENCE AND SUGGESTIONS

唐振达 (TANG ZHEN DA)、邓颖莹 (DENG YING YING)

• 浅谈中国纸本书画及其与纸张发展的关系

THE BRIEF ON THE RELATIONSHIP BETWEEN CHINESE PAPER CALLIGRAPHY

AND PAINTING AND PAPER DEVELOPMENT

谢钟意 (XIE ZHONGHUI)

研究文章 (Research article)

• การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน (หลักสูตรปรับปรุงปีพุทธศักราช 2555)

THE EVALUATION OF CHINESE LANGUAGE AND CULTURE MAJOR

CURRICULUM (REVISED EDITION 2012) BACHELOR'S DEGREE PROGRAM,

HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

ชั้นปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2555

THE CURRICULUM EVALUATION ON BACHELOR OF ARTS PROGRAM IN

CHINESE (REVISED CURRICULUM, 2012)

ไพศาล ทองเต็มฤทธิ์, ธนยศ จรัสสินศิริ, วิษณุกร ศรีวิภากร

• 泰国国家旅游局汉语应用研究——以曼谷素万那普国际机场服务站为例

A STUDY ON CHINESE LANGUAGE SERVICE OF TOURISM AUTHORITY OF

THAILAND'S : CASE STUDY AS TOURIST INFORMATION COUNTER AT

SUVARNABHUMI AIRPORT

马炬炫 (SARINNA ASSAVARUT)

• 胡适留美期间的自由精神体验——以美国女性为中心

HU SHI'S EXPERIENCE OF AMERICAN LIBERTY WHEN STUDYING IN THE U.S.A.

: FOCUSING ON AMERICAN WOMEN

尹玉珊 (YIN YUSHAN)

• 泰国高端旅游市场营销发展策略研究——针对中国游客

GUIDELINES FOR DEVELOPMENT A MARKETING PROGRAM FOR PREMIUM

TOURISM IN THAILAND FOR CHINESE TOURIST

尹丽娇 (YIN LIJIAO)

• 基于美国高校华裔汉语学习者需求的有效语法教学模式探究

AN EFFECTIVE GRAMMAR TEACHING MODEL BASED ON THE NEEDS OF

ETHNIC CHINESE LANGUAGE LEARNERS IN AMERICAN UNIVERSITY

江宇豪 (JIANG YUHAO)

• 论曾心的散文创作特色

CHARACTERISTICS OF ZENG XIN'S PROSE WRITING

麦春梅 (THEPHI SAEMAT)

• 商务汉语应用对于中国游客消费行为的影响研究

——以暹罗百丽宫 (SIAM PARAGON) 商场为例

A STUDY ON CHINESE BUSINESS COMMUNICATION AFFECTING SHOPPING

BEHAVIOR OF CHINESE TOURISTS AT SIAM PARAGON DEPARTMENT STORE

雅妮·巴真 (APINYA PRAMOJ)

中国 语 言 文 化 学 刊

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน

Faculty of Chinese Language and Culture

วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน
ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2561
ISSN 2286-9204

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้แลกเปลี่ยนแนวคิดทางด้านภาษาจีน วัฒนธรรมจีน จีนศึกษา และชาวจีน ในด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ครุศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นแหล่งความรู้ทางด้านจีนศึกษา อันเป็นแรงจูงใจให้เกิดผลงานการค้นคว้าใหม่ ๆ ทางด้านวิจัย

กำหนดเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม

เจ้าของ

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ พุ่มวิเศษ

รองศาสตราจารย์ ดร.อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณ จันทโรนานนท์

กองบรรณาธิการ

Prof. Yang Bao Yun, Ph.D.

Peking University, Beijing, China

Prof. Zhang Xi Zhen

Peking University, Beijing, China

Principal Master Teacher Lim Kwee Hua

Nanyang Technological University, Singapore

อาจารย์ Dr.Tan Chee Lay

Nanyang Technological University, Singapore

Prof. Fu Zeng You

สถาบันขงจื่อแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Assoc. Prof. Fu Feiliang, Ph.D.

Southwest University, Chongqing, China

รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ ลิ้มปณฺสรณ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ อมรวิชช์ศักดิ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.พัชนี ตั้งยืนยง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นุ่มทอง

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ ตันตยกุล

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพร ปัจจัยคุณธรรม

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศ วศินานนท์

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ อัมสำราญ

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาคุณค่าบทความ

Prof. Zhang Xi Zhen	Peking University, Beijing, China
Prof. Yang Bao Yun, Ph.D.	Peking University, Beijing, China
Principal Master Teacher Lim Kwee Hua	Nanyang Technological University, Singapore
Prof. Xiao Ying, Ph.D.	Yunnan University, Kunming, China
Prof. Li Yan Feng, Ph.D.	Yunnan University of Finance and Economics, Kunming, China
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ อมรรณิขศักดิ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ลิ้มถาวรนนท์	มหาวิทยาลัยบูรพา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ ตันตยกุล	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพร ปัจจัยคุณธรรม	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุรินทร์ ศรีสมถวิล	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
อาจารย์ ดร.พรศิริ วิริยะไกรกุล	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
อาจารย์ ดร.พรรค ธารดำรงค์	สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณ จันทโรนานนท์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ อิมสำราญ	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
Assoc. Prof. Fan Jun, Ph.D.	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คณะกรรมการจัดทำวารสาร

รองศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณ จันทโรนานนท์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ อิมสำราญ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายฝน วรรณสินธ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศ วศินานนท์	กรรมการ
อาจารย์ไพศาล ทองสัมฤทธิ์	กรรมการ

เลขานุการ

อาจารย์ธมวดี สิริปัญญาธิติ	อาจารย์จันทิมา จิรัชสกุล	อาจารย์ธนดล จิรสันติวงศ์
----------------------------	--------------------------	--------------------------

ผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวเพ็ญสิริ อัครธีราเสถียร	นางสาวนิภาพร วงษ์ธรรม	นางสาวธิดารัตน์ ชูเลิศ
-------------------------------	-----------------------	------------------------

* บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารนี้แต่ละเรื่องผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 2 ท่าน

* บทความใน “วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน” เป็นทรัพย์สินของผู้เขียนโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการไม่มีส่วนในความคิดเห็นในข้อความเหล่านั้น

บรรณาธิการแถลง

กระแสเรื่องหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (ONE BELT ONE ROAD) อันเป็นนโยบายสำคัญในการพัฒนาประเทศของรัฐบาลจีนได้กระจายเข้าสู่อาเซียนในทุกมิติ ประกอบกับโลกในปัจจุบันที่เข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างสมบูรณ์ได้ส่งผลให้ประเทศต่างๆ ในอาเซียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ประเทศไทยก็มิได้แตกต่างไปจากประเทศอื่นในอาเซียน เพราะรัฐบาลเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมเศรษฐกิจในทุกด้านรวมทั้งพัฒนาเส้นทางคมนาคม ส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรจากนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อรองรับโลกยุคดิจิทัล ให้เป็นไปตามนโยบายพัฒนาประเทศที่เรียกว่า “ไทยแลนด์ 4.0” ความเจริญรุ่งเรืองของยุคใหม่นี้ นอกจากภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาที่ทุกคนต้องศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้แล้ว ภาษาจีนก็เป็นอีกหนึ่งภาษาที่ทุกคนในโลกยุคใหม่จำเป็นต้องเรียนรู้อย่างปฏิเสธไม่ได้เช่นกัน

เนื้อหาในวารสารวิชาการฯ เล่มใหม่ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 นี้ อัดแน่นไปด้วยเรื่องราวด้านภาษาจีน สื่อสารทางธุรกิจการท่องเที่ยว การโรงแรม วรรณกรรมจีน และเศรษฐกิจยุคใหม่ ทั้งหมดล้วนเป็นข้อมูลที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ด้านจีนศึกษาและความทันสมัยในโลกยุคใหม่ได้เป็นอย่างดี

จึงหวังอย่างยิ่งว่าท่านผู้อ่านและสมาชิกทุกท่านจะได้รับประโยชน์จากวารสารวิชาการเล่มนี้ อย่างเต็มเปี่ยมเตรียมพร้อมเพื่อเป็นแรงหนึ่งที่จะช่วยรัฐบาลผลักดันนโยบาย เรื่อง “ไทยแลนด์ 4.0” ได้

(รองศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณ จันทโรนานนท์)

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

学术文章 (Academic article)

- 以“禅”的审美理论解析电影《刺客聂隐娘》 7
ANALYZE THE MOVIE “THE ASSASSIN” WITH AESTHETIC
THEORY OF “ZEN”
刘瑜 (LIU YU)
- 地区经济发展和产业结构对地方财政收入的影响 17
——基于中国广西某市数据
REGIONAL ECONOMIC DEVELOPMENT AND INDUSTRIAL STRUCTURE’ S
IMPACT ON REGIONAL FISCAL REVENUE, BASED ON A GUANGXI CITY
李春友 (LI CHUNYOU)、张陈曦 (ZHANG CHENXI)、罗桂玉 (LUO GUIYU)
- 经济新常态下高校审计学科建设探讨——动因、影响与建议 25
COLLEGES AND UNIVERSITIES AUDIT DISCIPLINE CONSTRUCTION
UNDER THE NEW STATE OF ECONOMY : MOTIVATION、INFLUENCE
AND SUGGESTIONS
唐振达 (TANG ZHENDA)、邓颖莹 (DENG YINGYING)
- 浅谈中国纸本书画及其与纸张发展的关系 33
THE BRIEF ON THE RELATIONSHIP BETWEEN CHINESE PAPER
CALLIGRAPHY AND PAINTING AND PAPER DEVELOPMENT
谢钟慧 (XIE ZHONGHUI)

研究文章 (Research article)

- การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน (หลักสูตรปรับปรุงปีพุทธศักราช 2555) 43
THE EVALUATION OF CHINESE LANGUAGE AND CULTURE MAJOR
CURRICULUM (REVISED EDITION 2012) BACHELOR’ S DEGREE
PROGRAM, HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY
อัฐกรณัฏฐ์ สังข์พิพัฒน์กุล, นริศ วศินานนท์, รัตนา จันทรรสารโสภณ, กิตติกา กรชาลกุล, ศิริเพ็ญ กำแพงแก้ว
- การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาจีน (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2555 57
THE CURRICULUM EVALUATION ON BACHELOR OF ARTS PROGRAM IN
CHINESE (REVISED CURRICULUM, 2012)
ไพศาล ทองสัมฤทธิ์, ธนดล จิรสันติวงศ์, วิษณุกร ศรีวิภากุล

สารบัญ

	หน้า
• 泰国国家旅游局汉语应用研究—— 以曼谷素万那普国际机场服务站为例 A STUDY ON CHINESE LANGUAGE SERVICE OF TOURISM AUTHORITY OF THAILAND' S : CASE STUDY AS TOURIST INFORMATION COUNTER AT SUVARNABHUMI AIRPORT 马炬炆 (SARINNA ASSAVARUT)	75
• 胡适留美期间的自由精神体验——以美国女性为中心 HU SHI' S EXPERIENCE OF AMERICAN LIBERTY WHEN STUDYING IN THE U. S. A. : FOCUSING ON AMERICAN WOMEN 尹玉珊 (YIN YUSHAN)	91
• 泰国高端旅游市场营销发展策略研究——针对中国游客 GUIDELINES FOR DEVELOPMENT A MARKETING PROGRAM FOR PREMIUM TOURISM IN THAILAND FOR CHINESE TOURIST 尹丽娇 (YIN LIJIAO)	99
• 基于美国高校华裔汉语学习者需求的有效语法教学模式探究 AN EFFECTIVE GRAMMAR TEACHING MODEL BASED ON THE NEEDS OF ETHNIC CHINESE LANGUAGE LEARNERS IN AMERICAN UNIVERSITY 江宇豪 (JIANG YUHAO)	115
• 论曾心的散文创作特色 CHARACTERISTICS OF ZENG XIN' S PROSE WRITING 麦春梅 (THEPHI SAEMAT)	123
• 商务汉语应用对于中国游客消费行为的影响研究—— 以暹罗百丽宫 (SIAM PARAGON) 商场为例 A STUDY ON CHINESE BUSINESS COMMUNICATION AFFECTING SHOPPING BEHAVIOR OF CHINESE TOURISTS AT SIAM PARAGON DEPARTMENT STORE 雅娅•巴莫 (APINYA PRAMOJ)	131

以“禅”的审美理论解析电影《刺客聂隐娘》 ANALYZE THE MOVIE "THE ASSASSIN" WITH AESTHETIC THEORY OF "ZEN"

刘瑜 LIU YU*

摘 要

电影《刺客聂隐娘》是一部具有浓厚“禅”的意味的武侠片，其艺术语言与“禅”的精神具有内涵相通之处，文章从禅的哲学角度着眼论述电影艺术语言所蕴含的精神，以禅的不立文字、即心即佛、顿悟的哲学概念去对应电影创作的精神表达、创作意图、镜头语言这几点进行论述，阐述禅的精神如何潜移默化的使电影的艺术语言呈现空寂、幽玄的意境之美，探寻哲学精神与艺术创作的融入之道。

关键词：禅 武侠电影 不立文字 即心即佛 顿悟

ABSTRACT

The film "The Assassin" is a martial arts film with a strong "Zen" meaning. Its artistic language has the same meaning with the spirit of "Zen". The article discusses the spirit contained in the film artistic language from the perspective of Zen philosophy, This paper discusses the spiritual expression, creative intention and lens language of Zen, which is the philosophical concept of Zen, that is, Buddhism and Epiphany. It elaborates how the spirit of Zen can subtly subjugate the artistic language of the film to a state of silence, Secluded mysterious artistic conception, exploring the integration of philosophical spirit and artistic creation.

Keywords: Zen, Martial arts movie, No establishment of words, The Buddha is in the heart, Epiphany a Sudden Revelation

*LIU YU, MALE, DOCTOR'S DEGREE FROM BURAPHA UNIVERSITY, CHONBURI, THAILAND. LECTURER OF COLLEGE OF ARTS, CHONGQING UNIVERSITY, P. R. CHINA. 项目基金项目号: CQDXWL-2012-132. E-mail: 986035347@qq.com

一、“禅”的精神与电影《刺客聂隐娘》

当代中国武侠电影中，佛教文化似乎是一个凝固的因素渗入到武侠电影的创作中，“禅”的精神作为佛教理论与中国本土文化相融合的粹，对中国的武侠电影艺术创作产生着深远的影响，它的悠远意境经常被运用到武侠电影创作中，使电影透露着高远淡漠，超然洒脱之“禅”的意境，它的精神直接作用于中国武侠电影的创作意图、视听语言、以及心理感受。在法国戛纳国际电影节上大获成功的中国电影《刺客聂隐娘》即是一部体现“禅”的境界的电影，电影不论从剧本设计、场景画面、情境烘托到美术与动作设计都走向及其简约的“禅”的风格，全片处处借景喻情所展现的皆是一种东方“禅”的氛围与意境。镜头语言传达出空寂、幽玄的古典气韵，透过影像技巧与视觉风格的表象，我们不难发现其与中国古典哲学“禅”的哲学精神高度契合。在此，想就作品传达出的禅宗的美学精神进行讨论，以梳理出东方“禅”的精神与艺术创作语音之间的内在关联性。

禅，是一种运用静坐思虑的修持方法，尽量排除外界的各种诱惑和干扰，以求达到彻悟心性的目的。六祖慧能提出了“道由心悟”的命题，成为禅学与美学基础的纲骨，他的“不立文字”、“即心即佛”、与“顿悟成佛”的主张，则成为禅宗美学的重要理论基础。因此我们就从这三个方面加以论述。

（一）：禅宗开源于“拈花微笑”的美丽传说，其传达的智慧即是：能够达到涅槃境界的美丽心灵，看破实相无相的智慧之眼，掌握玄奥的真理的方法便是“不立文字”，即是指禅宗的教理传达不依靠言语的沟通，反对以抽象的概念、教条和道理来说教。慧能大师曾说：“诸佛妙理，非关文字”这证明禅宗认识到万法本身是性空的，而文字言语却有本身局限性，无论你用何种语言形式与方法，诸如语言、图像、声音等，虽每种方法皆能表意，然而却都只能部分表意，对于语言表意能力而言，有些“意”是可以用近似的语言来传达的，而有些言不意尽的“意”却无法用言语表达，为了能够明心见性看到事物的清静本质，因此禅宗倡导“不立文字”，抛开文字的束缚而直接与真心汇通，从而避免言不尽意、以言乱意与执着于语言名象。

（二）：禅宗“即心即佛”的“自性说”，主张从人的内心世界中寻求佛性，认为人心本是清静无碍的，外界皆为虚空，佛即是心，心即是佛。强调个体的“心”对外物的决定性作用，将人受动于神灵的客观唯心主义，变为“成佛”由自己内心决定的主观唯心主义，它简化了修炼成佛的方法，将佛性从虚幻的西方极乐世界拉向了每个人的心里，“禅”对自我心灵的认知，即是从人的内心世界深处体认自我，在对自性的感悟中，寻求“自我意识与感觉”，这个心理的过程与艺术创作的主体精神表现有异曲同工之效；这就使禅与艺术创作的主体精神有了交融的可能性。

（三）：顿悟成佛是禅宗的一大特色，其倡导的“顿悟论”则主张依靠直觉式思维模式，使人们在对立统一的事物当中，体验到具有丰富内涵和无限悠远的象外之意；它的物我同化观念则与创作灵感的启发大有关联，它提倡“梵我如一”把自然和人生一并摄入“空”的境界。而其经典《楞严经》中所著述的“七处征心”“八还辩见”最具特点，表明其要旨为祛除妄念见本性，拨落见尘明见性，最终实现明心见性的根本目标与终极关怀。

综上所述，“禅”究其实质，其实更倾向哲学与美学。作为诞生于中国本土文化特色的佛教理论，一方面继承发展了道家的精神，又在不断完善和吸收魏晋佛教基础理论上而形成了“万趣融其神思”（宗炳，卷一）这般独特的禅宗美学理论，成为集宗教教理、哲学、艺术于一体的佛教派别，禅宗的哲学思想体系从唐代以后直至今日，依然对中国艺术的启发与影响是广泛而深远的，甚至可以说，如不了解禅宗思想，就无法深入了解中国艺术精神。（张育英，1992：4）正如宗白华先生曾经说过的：“禅”是中国人接触到佛教大乘教义后体认到自己心灵深处而灿烂的发挥到哲学境界和艺术境界。（宗白华，1990：165）

根据前面所探讨“禅”的精神，我们来试图厘清《刺客聂隐娘》这部电影中的创作思路、表达手法与禅的思想所存在的共性。导演侯孝贤曾经说：“创作来源于传统哲学”，他本人即是深具中国文化内涵但同时内敛的人。这部电影作品所反应出的正是中国古典传统哲学“禅”的艺术精神之美。电影的时空观背景设定为唐朝末年，那个时代正是“禅”吸收道教理论之后彻底完成了其中国化的禅宗哲学之黄金时代。其次，因为“禅”的精神的切入，开拓了电影艺术对于意境的追求，以及艺术语言表达的哲学纬度与广度。该部作品来自于中国古经典中的一部《唐人传奇》，多年以来一直在导演心中构思发酵，拍摄中导演为了着力表现其想象中的唐代古典禅意的效果，皆按照史料精确写实重现八世纪的唐朝的韵味，营造出考究、古典且诗意的氛围。从服装化妆上讲，及其考究与复古，女主角的服装设计异常简洁与素雅，以黑色肃杀的感觉突出其杀手的角色特点，而道姑的角色却一袭白衣，不过多着色，非常具有象征意义，其他角色的服装也是简直将素与朴做到极致而显得相得益彰；从场景摆设上也是煞费心机复原了唐代的家具设计，取景更是远赴日本京都选取唐代禅风浓厚的禅寺（大觉寺、东福寺、清凉寺、平安神宫等）；灯光效果虽借助人工光线，但是也以模仿自然光感为主，尤其是在宫廷里那忽闪的烛光效果对整个剧情的发展起到了非常强的助推作用，那高山上的流云仿佛使人置身于一方净土之上。

“中国人对禅意的体验，是于空寂处见流行，于流行处见空寂，唯道集虚，体用不二，这构成中国人的生命情调和艺术境界的实相。”（宗白华，1981：70）

中国人既不同于西方人积极向外探求扩张，也不同于印度人于静默的自我沉思中去领悟美的境界，中国人的传统审美情趣一直以来都讲究诗意与意境，追求的是高远的艺术境界。实质就是禅的美学境界。故在禅宗思想与精神的影响下，电影《刺客聂隐娘》表现出一种清静淡泊、闲适无为的心灵对宇宙、对自然做静静的观照。冥漠恍惚，含蓄无垠，而这正是禅的理想境界。幽深玄远、生生不息的自然与淡泊静逸的心灵相映成趣，给人一种透彻灵魂的安慰和惺惺微妙的领悟，亦即是中国人最理想的审美情趣。在此，笔者想用禅的哲学理念就这部电影的内在精神表达、创作意图与镜头语言进行论述，以期探索“禅”与电影艺术契合之道。

二、禅的不立文字与电影《刺客聂隐娘》之精神表达

自佛祖的“以心传心”的禅法诞生于微妙的拈花微笑以来，禅宗的根本主张“不立文字”，把语言文字看作“葛藤”，不屑纠缠其中。在达摩传法时，二祖惠可一言不发礼拜达摩后依位而立，达摩认为“汝得吾髓”遂授予袈裟。《楞伽师资记》中记三祖僧璨“萧然静坐，不出文记”四祖道信“莫读经，莫共人语”五祖弘忍则“缄口于是非之场，驰心于空有之境”六祖慧能更是坚决否定语言文字的破机。

“一切修多罗及诸文字，大小二乘，十二部经，皆因人置，因智慧性方能建立，若无世人，一切万法本自不有，故知万法本自人兴，一切经书因人说有。缘其中，有愚有智，愚为小人，智为大。愚者问于智人，智者与愚人说法，愚人忽然悟解心开，即与智人无别。善知识，不悟即佛是众生，一念悟时众生是佛。故知万法尽在自心，何不从自心中顿见真如本性？”（郭鹏，1983）

在慧能看来，经书以及其对义理的阐释都是人为的，没有人的主观存在与创作，语言文字这些东西的都无存在的意义，世人生而智慧有别，由此，语言文字对不同的人具有不同的作用与价值。智者用语言文字向愚者说法，为了使迷者开悟，但却代替不了禅理真义，禅理象天上皎洁明月而语言文字就似那指月的手，虽可以标示出明月的所在，但却究竟不是明月，语言文字只是帮你达到自悟佛性的借用媒介而已。因此，慧能认为要悟得真如本性，不能依靠语言文字，真如本性在每个人的心中，要获得佛法真义，应转向人的内心。此外，《方广宝篋经》卷上有“不着文字，不执文字”；《菩萨瓔珞本业经·因果品》有：“一切言语道断，心行处灭”等等，禅宗破除对语言文字的执着，即在于禅强调自我感悟是个体直觉的体验。这种体验就像“如人饮水，冷暖自知”看别人饮水，你问他是暖是冷，他回答热或冷，这个冷热是概念是名言。其实，他所喝的水，岂止冷暖而已？自有特别的冷法和热法。在直觉中，你的感觉和水的冷热合二为一，不分所感。（冯友兰，2013：242）以禅宗的角度看来，要最终到达顿见本性、把握事物的本质，是不可能依靠语言和概念，禅提倡不借外力，把关注点引向自己的内心；因而主张不立文字，以心印佛，这也是禅宗主观唯心主义的典型体现，人如果执着于文字忽略自身感受，就无法获得佛法真谛。（高长江，1989：87）正所谓“自性迷，佛即众生；自性悟，众生即佛”语言文字本身并不能使人成佛，这种外在的它物，只能是阶梯，助悟者直上澄明之境。（郭鹏，1983：60）故而禅宗的离言去语，以心传心，对于东方文化艺术审美方面是有核心意义的。

从禅“不立文字”观念影响下的剧本上看，导演并不依靠华丽的辞藻与对白推动剧情，女主角扮演者舒淇贯穿整部电影都离言去语，甚至全片她仅有九句台词，而由日本演员妻夫木聪扮演的男配角磨镜少年更是只有一句台词之少，电影完全依靠演员的内心戏来进行推动，如女主角窃娘在离家多年后回家，在听其母亲平静若水的述说了她幼年所遭受的委屈与不公，她所表现出的并不是情绪完整的、酣畅淋漓而又具典型意义上的痛哭情绪，反而是一种压抑的，深沉沉而又默不做声的掩面坳哭，这种带有深深压抑的坳哭其表现出的伤心程度，远胜于直接痛哭何止百千倍，不禁使人联想到，该是受过怎样的委屈才能伤心如此；同样，男主角田季安在朝堂之上那一言不发的震怒，仅靠一本书的丢掷力道就足已震慑全场；又如窃娘与精儿在一片寂静树林里那悄无声息的格斗，

让观众感觉似乎还不曾拿起却已然放下，诸如种种在剧中不胜枚举。全片各个角色靠安静的表演反而制造出飘逸之感，人物基本属于表面平静如水，内心情感却又曲折澎湃。导演处理剧情中人物内心压抑的冲突、细腻情感之处更是显得不露痕迹，基本上不借助语言对白来处理剧情的发展。其台词剧本皆使用文言文对白，显得古意盎然却又带给人以全新心理体验，用碎片化艺术叙事手法表达剧情，乍看之下似乎缺乏逻辑造成理解困难，但是仔细体味下去却又匠心独具，正是“佛是心作、迷人向文字中求，悟人向心而觉”（玄觉，1970：1）导演关注的是自我内心与精神的高度而刻意忽略叙事的逻辑的手法，丝毫不影响其艺术表现的水准，甚至也可以说在此方面树立了一个典范。其传达出的艺术精神丝毫不感觉不到虚伪、浮躁犹如禅僧入禅定一般的空灵与沉静，电影中动人的情感成为了艺术表达的一切，如诗如画般透出深深的禅意。这正是“禅”那不立文字“以心传心”精神的体证吧。

三、禅的即心即佛与电影《刺客聂隐娘》之创作意图

禅宗讲的“即心即佛”是强调人心的主宰作用。“心”在《坛经》中大体有两层意思，其一：指人的意识活动或精神作用，其具有各种不同性质的表现，如迷与悟、正与邪、善与恶、智与愚等。六祖慧能所说“即缘心迷，不能自悟”（郭鹏，1983：24），“邪心是大海，烦恼是波浪，毒心是恶龙，尘劳是鱼鳖”（郭鹏，1983：66）“世人心正，起智慧观照”（郭鹏，1983：82）“能除执心，通达无碍”（郭鹏，1983：57）等便是此意；其二：则指人心的本质，与“自性”的意思基本相同，“识心见性，自成佛道”（郭鹏，1983：58）“汝自性且不见……汝自迷不见自心”（郭鹏，1983：90）等等，这里说明“心”与“自性”没有本质区别，人的本质在于心的方面，而不在色身上面。在禅宗看来，客观世界的一切色相变幻，完全是心灵变化的产物，实则把受动于神灵的客观唯心主义，变为了由人的内心作决定的主观唯心主义，从人的内心世界深处，探求对自身本质的认识，禅宗对人自我意识的认识与描述，除去表层意识的牵绊，以洞察人心灵深处的隐秘，使人得到精神上的解放与超脱。而艺术创作也是同样致力于探索和描述人的内心世界，追求人的自我意识。

“善知识，自性能含万法是大，万法在诸人性中，若见一切人恶之与善尽皆不取不舍，亦不染著，心如虚空，名之为大。故曰摩诃。”（郭鹏，1983：2）

禅主张“自悟”即对禅理要有自身见解，别人悟到的禅理绝对替代不了自身的认识，对禅法的认识。要各自创新，不必拘泥于陈旧模式，拿别人的体会说禅无异于瞎子点灯，禅宗精神寻求“自我意识与自我感觉”这使它同艺术创作的主体精神有了相互交融的可能性，禅宗强调主观心灵的作用但并不否认现实世界，而是透过观察与体验现实世界，作为体认自性的途径，而放之于艺术创作，同样离不开艺术家自我心灵的表现，即便是“纯客观”的作品，也包涵有艺术家主体精神意识，亦即是艺术家心灵的创造，我们将“自悟”这个概念移用到艺术创作中去，说明艺术创新应是建立在艺术家对自我哲学精神的关照与理解之上去表现，艺术语言与表达观念上无需过于迎合大众的口味。禅宗精神的融入恰好能够在艺术表现的内容和形式上给艺术创作带来新鲜经验。

导演侯孝贤曾经在访谈中不断的强化一个概念：“精神特质”。在演员的选择上强调“演员的

精神特质骨子里面一定要象表演的对象”（侯孝贤, 中天电视台, 《艺想世界》访谈录）甚至连演员自身都意识不到的特质, 因此他的影片一定都是先有类型化特质适合的演员而后才会根据已有的类型化人物来进行剧本的创作与修订。台湾电影评论家张士达认为侯孝贤导演在片中将聂隐娘设定为了亚斯伯格症候群类型的人物,（张士达, 2015 七期: 174 - 175）隐晦的突出了女主角孤寂的人格特质, 而这孤寂的人格特质又恰恰暗合了“禅”的内涵, 在拍摄过程中他强调演员本体真实的状态, 而忽略演员所谓“表演技能”的那部分, 根据访谈录中说到, 他在影片拍摄过程中从不做前期的导戏, 仅只设定他想定的情境, 然后交由演员自然发挥, 只需要有那种“自然的感觉”, 而这主观能动的感觉亦是“即心即佛”的一种具体化。例如在拍摄树林打斗那场戏中舒淇扮演的聂隐娘“既要有力度、又要有速度、却不能流露丝毫的表情”（侯孝贤, 中天电视台, 《艺想世界》访谈录）仅只为了塑造角色作为杀手的精神层次, 在观影时观众自然就能够代入一种错觉——女主角舒淇似乎便是聂隐娘的化身。象这样追求客体与主观的融汇, 就已然便是禅宗“物我合一”“即心即佛”的观念, 其不光传达武侠精神, 最关键的是表达一种具有高度“禅”的精神境界与丰富文化内涵, 导演在创作手法上没有过多着力于武侠叙事, 而是刻意简化叙事情节, 忽略表现武侠打斗, 与当代武侠片华丽夸张的风格迥然不同。其仅仅透过剧情人物角色之间的情感细微互动就表达出整个超然的氛围, 同样的美学特征也体现在武侠打斗的描绘画面上, 传统武侠片往往忽略“历史感”的设计而着重武打动作的设计, 因为剧情的发展皆是架空虚构, 所以, 突出武打动作设计的可看性成为了审美的主体。而该片则重视“历史感”的还原, 放弃了追求武侠片俗套的镜头华丽、夸张的武侠奇观表现, 展现打斗的过程让观者还没有来得及做出反应在一瞬间就已然完成, 却能带给观者思考生与死的深度, 较之一味追求视觉冲击效果、传奇、武侠奇观的传统打斗武侠片, 其蕴含的哲学理念是不可同日而语的。这是一部带有显著禅意风格的艺术片, 表面上镜头语言展现压抑、空寂的气氛, 但实则借以烘托出角色内心的火热, 反过来推导印证禅的意蕴的电影作品。倘若以视觉艺术的属性来界定这部影片的话, 那它应该属于大写意的范畴。

四、禅的悟境与电影《刺客聂隐娘》之镜头语言

“顿悟”是源自禅宗的特有思维及修行模式。慧达《肇论疏》引竺道生法师大顿悟云：“夫称顿者，明理不可分，悟语极照，以不二之悟，符不分之理，理智慧释，谓之顿悟……见解名悟，闻见名信，信解非真，悟发信谢。理数自然，如果就自零。悟不自生，必籍信渐。”意谓佛理有两种认识的过程，其一为“闻解”的信渐（信奉与渐修），其二即为“顿悟”。而佛理是不可分之整体，故觉悟与对本体的把握不能分阶段实现，必须顿悟。信奉与渐修虽属必需，却也不能获取佛法真知，信奉与渐修只是为顿悟做准备，觉悟就像果子，机缘成熟之后必然才能达到悟境。《维摩经集解》上载“悟夫法者，封惑永尽，仿佛亦除，妙绝三界之表，理冥无形之境。形既已无，故能无不形，三界既绝，故能无不界。”“悟境”本是一种无形之境，不是相，但正是因为境是超然于形相的，所以悟境能无不形和无不界，在直观中顿悟即是禅的悟境，“悟”是直观的、理性的，而“境”确是感性的，有所象征和喻指的。（黄河涛，1994：128）这使得禅与艺术创作语言有了以下两点共通之

处，首先：“悟”的美学观念，“悟”与艺术语言皆具有非理性特点，禅的“机锋”“棒喝”“公案”等修行方式，为了使对方开悟使用隐语、象征、暗示等方法，因此，按照一般的逻辑思维是很难理解的。在艺术思维与语言表达中，也很难要求艺术家遵循理性思维来创造艺术作品，越是受情感制约的变异，就可能离理性认识越远，在理性认识上看是不合逻辑的，可是从情感上看却是及其真实的。其次：“境”的美学观念，“境”与艺术创作语言皆具有情景交融的本质特征，正如古典文论中说“意中有境，境中有意”。因此，“境”主要是艺术家的心境，是经过自我提炼后对人生的体悟，其艺术语言特征表现为超然物外，是空非空，只可意会不可言传的无穷艺术意境。

在《刺客聂隐娘》片中大量运用隐语、象征、暗示的镜头艺术语言表达禅“悟”的感觉。电影里母亲平静的述说着公主的死亡，以满院的白牡丹的凋谢来暗喻、指代；用聂隐娘送还信物玉玦，让观众感悟到其隐含之决绝分别之意；而无端插叙一段“青鸾舞镜”的典故，其云：

“昔属宾王结置峻祁之山，获一鸾鸟。王甚爱之，欲其鸣而不能致也。乃饰以金樊，飧以珍羞，对之愈戚，三年不鸣。其夫人曰：‘尝闻鸟见其类而后鸣，何不悬镜以映之？’王从其言，鸾睹形感契，慨然悲鸣，哀响中霄，一奋而绝”孤鸾三年不鸣，临镜后以为见到同类，便慨然悲鸣，展翅奋飞而死。(范泰《鸾鸟诗序》，1980：1)

只有当你仔细领会了这故事的精神，才会顿悟到原来这“青鸾舞镜”就是隐喻了女主角孤独的人格及命运等等；最为典型的则体现在丝绸帷帐上翻动的“纱幔”和烛火。纱幔和烛火的晃动，尤似女主人公窈娘的心情。最明显的莫过于田季安说起两人幼时，窈娘的一番轻移，随着纱幔层层放下，似有多年深情终于放下释怀之感，而田季安和瑚姬拥抱时，画面烛光飘摇、闪烁暗喻那窈娘闪烁的泪光。镜头真实记录下自然环境里的虫鸣、鸟语、水流、风动、树叶摇晃的声音，来让观众体验作为刺客才会具备的灵敏耳目，让你身临其境的“悟”到剧中女主角的感受。镜头如果没有进行人物叙事，那画面基本是又高又远，正如“月出惊山鸟，时鸣春涧中”“天边树若荠，江畔洲如月。”完全是一派禅“境”诗画的澄明境象。电影大量使用长镜头画面，除人之外的、山、水、风、树、以及流动的云成为了画面的“境”与审美主体。构成了电影中深具禅境的“冲淡、空寂、幽玄之美”，电影中一切镜语皆成为了“境”语，看似索然无味甚至乏味，但其实令人回味悠长。空寂之美体现在借助静态长镜头呈现独特的静默风格，静默不动的镜头里出现静默不动的空山、落叶、河流、微风，营造了一个无比空寂的“境”，一种虚静的大千世界之感油然而生，一种幽冷的“境”，清冷景象与冷淡的色调构成了幽玄之美。以景喻“境”之写意的艺术语言便是禅宗哲学精神所表述的空寂之美。而这些美的意向却又需要观者以心去感受，充分展现了“禅境”凭心观照、所见即所得的观念。寄托了导演的高逸情怀与审美理想。所体现出来禅的精神价值就是对逻辑、知性的超越，获得一种“物我合一”的客观世界与内心精神互相感应契合的思维方式。这即暗合了“无理而妙”的概念，艺术的妙就妙在无理上，形象与情感的无理即造就了艺术的审美价值。体现了禅的超越性和禅的意象感觉。

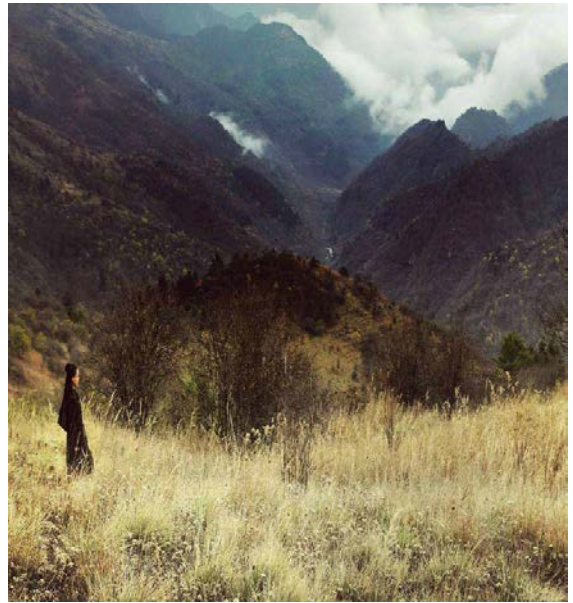

结论

中国人的传统审美情趣不在于客体的明晰透明，而是追求一种艺术精神上幽远清淡的境界。清静虚融，幽深玄远，于冥冥之中忘却物我，从而获得一种独特的审美感受。艺术在于对自身和客观世界的超越，使自己的心灵与对象世界沟通，（冯川，1987：53）以此来把握生命的本质现象，而表达语言仅仅是起到辅助传达哲学思想的需要。所以说艺术作品中必须有艺术家自己对哲学的独特感受、理解，站在哲学的高度再借由艺术创作的语言将其表现出来，侯孝贤电影之所以成功，便是站在禅宗哲学的高度把握住了传统中国文化精神的特质，然后用抒情诗般的语言来描绘了一幅如诗如画的传奇。

参考文献

- 冯川 (FENG CHUAN)，苏克 (SU KE) 译. (1987) 《荣格心理学与文学》[M]. 香港三联书店
- 冯友兰 (FENG YOU LAN). (2013) 《中国哲学简史》[M]. 北京大学出版社
- 玄觉 (XUAN JUE). (2009) 《禅宗永嘉集》[M]. 三联书社
- 张士达 (ZHANG SHIDA). (2015) 《背向观众，隐剑止杀》[J]. 台湾：印刻文学生活志
- 张育英 (ZHANG YUYING). (1992) 《禅与艺术》[M]. 浙江人民出版社
- 范泰 (FAN TAI). (1980) 《鸾鸟诗序》[M]. 重庆大学出版社
- 宗白华 (ZONG BAIHUA). (1990) 《艺境》[M]. 北京大学出版社
- 宗白华 (ZONG BAIHUA). (1981) 《美学散步》[M]. 上海人民出版社
- 宗炳 (ZONG BING). (1998) 《画山水序》[M]. 中国人民大学出版社
- 侯孝贤 (HOU XIAOXIAN). (2015) 《中天电视台》[Z]. 《艺想世界》访谈录
- 高长江 (GAO CHANGJIANG). (1989) 《禅宗与艺术审美》[M]. 吉林大学出版社
- 郭鹏 (GUO PENG). (1983) 《坛经校释》[M]. 中华书局
- 黄河涛 (HUANG HETAO). (1994) 《禅与中国艺术精神的嬗变》[M]. 北京商务印书馆

电影《刺客聂隐娘》的剧照

地区经济发展和产业结构对地方财政收入的影响
——基于中国广西某市数据
**REGIONAL ECONOMIC DEVELOPMENT AND
INDUSTRIAL STRUCTURE'S IMPACT ON REGIONAL
FISCAL REVENUE, BASED ON A GUANGXI CITY**

李春友 LI CHUNYOU *

张陈曦 ZHANG CHENXI **

罗桂玉 LUO GUIYU ***

摘 要

在文献基础上研究了地区经济发展与地方财政收入之间关系，用广西某市近 10 年数据进行分析，揭示其经济发展与产业结构对地方财政收入的影响，结果显示经济增长和产业结构对广西财政收入有着显著影响。在此基础上建立回归模型用于规划未来收入和政策，最后为增收而对优化产业结构提出相应的措施。

关键词：地方财政收入 GDP 产业结构

ABSTRACT

The relationship between economic development and regional fiscal revenue is studied with the literature and tested with the recent 10-year data of a Guangxi city. The result reveals the economic development and industrial structure's has a significantly influence on regional fiscal revenue. On the basis, a regression model is built to forecast the future objects and policies. In order to increase fiscal revenue, several optional measures to optimizing the industrial structure are finally put forward.

Keywords: local fiscal revenue, GDP, industrial structure

*LI CHUNYOU. MALE, HUNAN LEIYANG, PROFESSOR OF GUANGXI UNIVERSITY OF FINANCE AND ECONOMICS, P. R. CHINA. E-mail: lcy0731@qq.com

**ZHANG CHENXI. FEMALE, SHANDONG SHANXIAN COUNTY, GRADUATE STUDENT OF GUANGXI UNIVERSITY OF FINANCE AND ECONOMICS, P. R. CHINA.

***LUO GUIYU, ACCOUNTANT OF BAISE CITY FINANCE BUREAU, P. R. CHINA.

前言

地方财政收入是衡量一个地区经济发展水平的重要指标，收入规模反映了地方经济的财力规模和地方政府的履职能力，收入结构反映了地区经济的发展的程度和层次。同时经济发展和产业结构也影响着地方财政收入的规模和质量。对于三者关系的研究，较多学者从不同的角度进行了研究。宋文新、姚绍学的研究显示，大部分 OECD 国家的宏观税负随着发展水平提高呈现非线性的增长，但是达到一定水平后又将趋于稳定（宋文新，姚绍学，2003（11）：15-18）。关于地区产业结构与财政收入之间的关系，李平的分析发现产业结构变动与税收收入增长之间存在正相关且相互之间存在相互促进的作用（李平，2009：25-27）。黄立新对山东烟台（黄立新，2009（02）：25-31）、苏铁成对河北唐山（苏铁成，2011（64）：39-45）、贾庆和卜正学对广西（贾庆、卜正学，2011（03）：10-12）、王婷婷对甘肃（王婷婷，2011（09）：66-67）分别进行了省域范围的经济、产业结构与财政收入之间关系的研究。勇晓东对江苏江阴分别进行了地市区域的研究（勇晓东，2012（10）：103-105）。高凤凤等的研究发现全国第二、三产业产值与税收正相关，而且第三产业的产值对税收影响更大，相反第一产业与之是负相关的（高凤凤，隗小渝，2012（23）：173-174）。勇晓东通过回归分析提高经济发展水平对增加财政收入、实现财政收入可持续增长具有根本性决定作用。

本文以广西某市为例，聚焦地市域经济发展和产业结构对地方财政收入的影响。近十多年来，广西某市经济社会快速发展，到 2012 年，地区生产总值突破 700 亿元，财政收入近 100 亿元，地方财政收入近 60 亿元。但是依然存在着规模不够大、产业结构不够合理、产业层次不高、特色不够鲜明等问题。本文以该市财政收入和经济发展的新近数据，分析财政收入和 GDP 及产业结构之间关系的实质，以揭示影响地方财政收入的关键因素。

二、经济增长对地方财政收入的影响

（一）假设与建模

由文献研究已知，一个地区的财政收入与经济水平之间存在密切的关系，经济决定财政，财政反过来对经济发展起着促进和制约作用。以中国广西某市为例，该市虽然是广西内陆相对偏远的地区。但近年来与中国其他很多地区一样，经济发展迅速，与此同时地方财政收入也呈现出快速增长势头，增长速度甚至超过了地区生产总值的增长速度。从表 1 可见，从 2001 到 2012 年的 12 年间，该市地区生产总值从 128 亿元增长到 746 亿元，增长了近 6 倍，年平均增长率 16.04%，而财政收入由近 15 亿元增长到 98 亿元，增长了 6.69 倍，年均增长 17.5%；地方财政收入由 9 亿多元增长到近 57 亿元，增长了 6 倍多，年均增长 17%。本文拟用线性回归的方法，对地方财政收入和地区生产总值之间的关系进行检验，以揭示地区经济增长与地方财政收入之间的关系。

表 1 某市 2001-2012 年财政收入与 GDP

年度	GDP (万元)	财政收入 (万元)	
		总收入	其中: 地方财政收入
2001	1283611	146737	93757
2002	1432426	166917	95401
2003	1647926	201011	116363
2004	2061640	247960	141545
2005	2399160	323682	152326
2006	2936296	400791	201943
2007	3494168	500811	267892
2008	4162366	550998	294581
2009	4417710	568452	285452
2010	5635072	723177	338629
2011	6567051	840658	396856
2012	7462165	981138	565801

表 2 LFR 和 GDP 之间的回归分析数据

Variable	Coefficient	Std. Error	t- Statistic	Prob.
C	1781.616	18376.01	0.096953	0.9247
GDP	0.067338	0.004450	15.13323	0.0000

将地方财政收入 LFR 和地区生产总值 GDP 建立一元线性回归模型, 该模型的理论方程式为: $LFR = C + B_1 GDP + u$; 对于模型运用 OLS 进行参数估计, 运用 Eviews 软件对 2001-2012 年广西某市的财政收入和同时期的地区生产总值进行回归分析, 如表 2。

得到回归表达式如下:

$$LFR = 1781.616 + 0.067338GDP$$

$$t = (0.096953) \quad (15.13323)$$

$$R^2 = 0.958162$$

$$DW = 1.605834$$

$$F = 229.0145$$

(二) 结果检验

1. 经济意义。 $B_1 = 0.067338$, 是样本回归方程的斜率, 说明该市生产总值每增加 100 亿元, 将有 6.73 亿元的地方财政收入。这符合经济理论和该市目前的实际情况。

2. 拟合优度。样本可决系数为 R^2 , 为 0.958162, 修正样本可决系数 0.953978, 说明总离差平方和的 95% 被样本回归直线解释。因此, 样本回归方程对样本点的拟合优度是很好的。

3. F 检验。对于给定的显著水平 $\alpha = 0.05$, 分子自由度为 1, 分母自由度为 28 的 F 分布上侧分位数 $F_{0.05} [1, 28] = 4.20$, 因为 $F = 229.0145 > 4.2 = F_{0.05} [1, 28]$, 所以认定该回归方程显著。

4. t 检验。对于给定的显著水平 $\alpha=0.05$ ，查自由度 $v=28$ 的 t 分布表，得临界值 $t_{0.025}(28)=2.05$ ， $t(B_1)=15.13323>2.05$ ，说明国民生产总值 GDP 对财政收入 LFR 有显著性影响。

5. D-W 检验。DW=1.605834，在 95% 的置信度下属于 (1.48, 2.52)，这表明模型已不存在自相关。

(三) 结论

上述回归分析的结果显示，该地区的财政收入与 GDP 之间存在明显相关性，说明其经济发展水平对财政收入增长起着很重要的作用。

三、产业结构对财政收入的影响

(一) 假设与建模

由文献可知，地区产业结构和财政收入关系密切。因此，研究不同产业部门运行状况和发展趋势，从产业结构角度分析地方财政收入，有利于有针对性地调整和优化产业结构，促进地方财政收入增长和地区经济的全面发展。与以往的分析类似，我们仍然以广西某市地方财政收入 LFR 为被解释变量，第一产业产值用 FGDP 表示，第二产业产值用 SGDP 表示，第三产业产值用 TGDP 表示。以该地区 2001—2012 年数据为样本（表 3）。

以财政收入 TR 和国民生产总值 X 建立一元线性回归模型，该模型的理论方程式为： $LFR=B_0+B_1FGDP+B_2SGDP+B_3TGDP+u$ ；对于模型运用 OLS 进行参数估计，运用 Eviews 软件对 2001—2012 年广西某市财政收入和同期生产总值的数据进行回归，如表 4 所示。分析运算得到的表达式如下：

$$LFR=-12054.72+0.245210FGDP+0.105723SGDP-0.130607TGDP$$

$$S=(130202.1) \quad (0.327178) \quad (0.103340) \quad (0.200549)$$

$$t=(-0.092585) \quad (0.749472) \quad (1.023066) \quad (-0.651249)$$

$$R^2=0.963373DW=1.931673 \quad F=70.14023 \quad S.E=31902.11$$

表 3 某市 2001-2012 年三次产业对财政收入的贡献 (单位: 万元)

年份	FGDP	SGDP	TGDP	REVENUE
2001	490355	364443	428813	93757
2002	512842	418323	501261	95401
2003	501571	577968	568387	116363
2004	608970	892409	560261	141545
2005	642145	1067790	689225	152326
2006	673639	1461224	801433	201943
2007	777472	1761165	955531	267892
2008	880725	2176091	1105550	294581
2009	905273	2257787	1254650	285452
2010	1048055	3050735	1536282	338629
2011	1256059	3578394	1732598	396856
2012	1380096	4141623	1940446	565801

表 4LFR 和三产总值之间的回归分析数据

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	-12054.72	130202.1	-0.092585	0.9285
FGDP	0.245210	0.327178	0.749472	0.4750
SGDP	0.105723	0.103340	1.023066	0.3362
TGDP	-0.130607	0.200549	-0.651249	0.5331

(二) 结果检验

1. 经济意义。 $B_3 = -0.130607 < 0$, 说明财政收入与第三产业产值反向变动, 当其他条件不变时, 第三产业每增加 100 亿元, 某市财政收入将减少 13.06 亿元。这反映出第三产业发展相对滞后。第一产业产值和第二产业产值回归系数估计值都是正数, 说明财政收入与第一、二产值同方向变动。同时, 由于 $B_1 > B_2$, 说明第一产业对该市财政收入推动作用大于第二产业, 这是符合该地区经济发展特色的。因此, 模型符合经济意义检验。

2. 回归方程标准误差。S.E=31902.11, 说明回归方程与各观测点的平均误差为 31902.11 万元。

3. 拟合优度。样本可决系数为 R^2 , 为 0.963373, 修正样本可决系数 0.949638, 说明回归方程的解释能力为 94.96%以上, 即三大产业产值能对财政收入变动的 94.96%作出解释。回归方程的拟合优度好。

4. F 检验。对于给定的显著水平 $\alpha=0.05$, 分子自由度为 3, 分母自由度为 26 的 F 分布上侧分位数 $F_{0.05}[3, 26]=2.98$, 因为 $F=70.14023 > 2.98$, 所以可以认定总体回归方程式显著。这从 P 值为 0 也可以明显地看出。

(三) 结论

上述回归分析结果表明，该市产业结构对地方财政收入存在显著的影响。

1. 第一产业对地方财政收入影响显著。这是因为该市是传统的农业大市，生产总值排名全区前列。地方财政收入很大程度上来源于第一产业。其产值每增加 100 亿元，地方财政收入将增加 24.52 亿元。但是在全市农业发展的过程中，依然存在着产业结构不合理、产业化程度、农业产业风险大、扶持结构和力度不合理等问题。

2. 第二产业对地方财政收入影响并不显著，第二产业对该市地方财政收入贡献明显偏低。其产值每增加 100 亿元，地方财政收入将增加 10.57 亿元。反映该市工业经济实力不强，轻金属工业一支独大，其他工业发展缓慢。主要体现在产业层次低，资源耗费大，土地和能源的集约化、节约化利用程度低，企业创新能力不强等方面，导致了该市工业整体竞争力不强。

3. 第三产业对地方财政收入增长是负效应。产业其产值每增加 100 亿元，该市财政收入将减少 13.06 亿元。这反映出其第三产业发展相对滞后。旅游业作为第三产业的龙头，虽然近年来旅游业产业规模不断扩大。但是第三产业普遍存在起步晚、基础差、底子薄等问题，旅游基础、物流服务、金融其他配套服务设施还需进一步完善。

四、改进措施

1. 第一产业方面，该市地处珠江西江河谷地区，有着丰富的亚热带农业资源，应充分发挥优势，大力发展优势特色农业。要重点做好农副产品深加工和林业产业，延伸产业链。不断提高农业规模化经营和产业化水平，加快农产品种植品种商品化发展，着力打造安全、生态、高效的现代农业。

2. 提高第二产业的发展水平和质量，重点发展优势产业。该地有丰富的轻金属矿产资源，冶金业一直是该市传统支柱产业。主要围绕生态金属产业基地建设，实现产业链向下游延伸，配套产业不断完善，基于交通、机械等行业需求的金属型材市场份额逐步提高。同时以冶金工业为带动作用，整合、完善和提升石油化工、建材等产业，形成新的产业集群。

3. 大力发展第三产业，进一步调整三产内部结构。利用该市自然地理优势和红色旅游资源优势，大力加强特色旅游资源的开发利用，把旅游业打造成战略性支柱产业。特别是对该地红色旅游、生态养生、少数民族风情特色的景区景点与旅游线路要加大开发力度，进一步提高旅游业服务质量和旅游部门的管理水平。同时利用该地区的沿边优势，加快现代物流边贸等特色产业的发展，不断提高对地区经济发展水平和地方财政收入的贡献。

参考文献

- 王婷婷 (WANG TINGTING). (2011) 《甘肃省财政收入与产业结构变化情况分析》[J]. 发展
宋文新, 姚绍学 (SONG WENXIN, YAO SHAOXUE). (2003) 《拉弗曲线的拓展与最优宏观税负》[J].
财政研究
- 李平 (LI PING). (2010) 《产业结构优化与税收增长研究》[D]. 西南财经大学
- 苏铁成 (SU TIECHENG). (2011) 《关于优化唐山市经济结构、提高财政收入质量的研究报告》[J].
经济研究参考
- 勇晓东 (YONG XIAODONG). (2012) 《产业结构调整促进地方财政收入增长的实证分析——以江苏省
江阴市为例》[J]. 财经界
- 高凤凤, 陇小渝 (GAO FENG FENG, LONG XIAOYU). (2012) 《产业结构对税收影响的计量分析》[J].
价值工程
- 贾庆, 卜正学 (JIA QING, PU ZHENGXUE). (2011) 《经济增长和产业结构对广西财政收入影响的
实证分析》[J]. 企业科技与发展
- 黄立新 (HUANG LIXIN). (2009) 《从地方财政收入看烟台市的产业结构》[J]. 烟台职业学院学报

经济新常态下高校审计学科建设探讨——动因、影响与建议 COLLEGES AND UNIVERSITIES AUDIT DISCIPLINE CONSTRUCTION UNDER THE NEW STATE OF ECONOMY : MOTIVATION、INFLUENCE AND SUGGESTIONS

唐振达 TANG ZHENDA*

邓颖莹 DENG YINGYING**

摘 要

在经济新常态背景下，国家审计作为国家治理体系的重要组成部分，其在审计理念、技术方法、内容重点等发生了变化。为此，文章是基于经济新常态下我国高校审计学科建设动因、影响和建议进行了探讨，以期适应我国国家审计变化需求。

关键词：新常态 国家审计 学科建设

ABSTRACT

Under the background of the new economic state, the national audit, as an important part of national governance system, which has changed in audit concept、technical methods and key content. To this end, the article will be discussed around three aspects for motivation、influence and suggestions of colleges and universities audit discipline construction in view of new economic state with the purpose of adapting to the needs of national audit changing in China.

Key Words: new state, national audit, discipline construction

*TANG ZHENDA, PROFESSOR OF GUANGXI UNIVERSITY OF FINANCE AND ECONOMICS, P. R. CHINA. E-mail: 389049414@qq.com

**DENG YINGYING, GRADUATE STUDENT OF GUANGXI UNIVERSITY OF FINANCE AND ECONOMICS, P. R. CHINA.

一、动因：国家审计变革促使了高校审计学科发展

20 世纪 90 年代初，我国《宪法》和《审计法》确立了我国审计监督制度的法律地位，我国的财经类高校开设了审计学专业。到了 20 世纪 90 年代，随着计算机在海关、税务、银行等系统的普遍使用，国家审计面临着“打不开电子账、进不了电子门”的困惑，于是审计署党组在 1999 年启动《审计信息化规划》（“金审工程”），开启了国家审计信息化之路（谷增军，2013（11）：50-52）。而在当时，审计学专业才逐渐出现在中国的财经类高校的学科专业里。到了 90 年代中后期，我国首次颁布了《中华人民共和国审计法实施条例》，但在实施条例里并未对国家审计概念、对象及内容范围上作出科学界定，因此，我国机关单位、高校、企业对国家审计的认识还是比较模糊的。当时无论是高校还是政府审计机关，他们认为国家审计主要对象就是审计财务会计及其延伸的相关内容，审计的目标就是对财务的再监督（刘德运，2006（13）：126-128），国家审计主要扮演着“审账”的角色。跨入 21 世纪后，随着我国国家审计目标逐渐由评价财务报表的真实性、公允性转向评价经济活动及有关事项的经济性、效率性和效果性，就产生了效益审计。真如国家审计署审计长刘家义在全国审计工作会议上指出“十二五”期间在党中央和国务院的坚强领导下，我国国家审计工作稳步发展，党中央作出了完善审计制度、保障依法独立行使审计监督权的决策部署。”2015 年 12 月 8 日中办、国办发《关于完善审计制度若干重大问题的框架意见》及相关配套文件，国务院下发《关于加强审计工作的意见》等。这些都为国家审计事业发展指明了方向，提供了强有力的制度保证。

当前，我国经济发展已全面进入新常态，2016 年国家审计署出台了《“十三五”国家审计工作发展规划》（以下简称规划），《规划》紧密围绕党和国家的大政方针，全面勾勒了国家审计发展蓝图。主要表现在：其一是促进国家审计理念的转变，一方面国家审计是为国家治理而服务，不仅只是对社会经济进行监督，而且还要预防并揭示社会经济活动出现的新问题；另一方面，《规划》中也强调了“按照协调推进“四个全面”战略布局的部署要求，以贯彻“创新、协调、绿色、开放、共享”的发展理念，贯穿供给侧结构性改革，贯彻党政同责、同责同审要求，对公共资金、国有资产、国有资源和领导干部履行经济责任情况实行审计全覆盖，基本形成与国家治理体系和治理能力现代化相适应的审计监督机制为十三五国家审计工作的目标要求，在完善审计管理体制、审计工作机制、审计职业化建设、现代综合审计模式方面提出了新思路。”其二是加强国家审计信息化建设。《规划》要求“从加大数据集中和整合力度，加强大数据技术运用，加强信息化建设项目审计等方面，加快审计信息化建设。”大数据以其信息量大、产生速度快为特点，促进审计模式发生新的转变，由抽样审计为主向总体审计以及更深入的数据分析转变，提高了审计的全面性，降低了审计风险，使审计结论更加科学合理。其三是明确了国家审计重点范围，《规划》还分别开展了资源环境、金融审计、经济责任、民生审计等多个新业务审计，以适应经济社会发展需要。

随着国家审计创新与发展，我国社会、经济、政治等各领域以其深刻的变革来适应国家审计的发展，高校审计学科建设也必须主动调整以适应国家审计的新动向和新变革，特别是要在审计学的学科方向、特色科研、研究生培养等方面突破原有限制，朝着治理型审计、数字信息化审计、公权力全覆盖审计的方向主动调整与创新发展，拓展高校审计学科范围，加强审计学科建设力度，着力

推进国家审计与高校审计学科建设的相互支撑与共赢发展,通过“审计革命”确保我国经济社会安全健康稳定运行(谷增军,2013(11):50-52),进而推动实现审计治理体系和治理能力现代化(王家新,晏维龙,2016(1):3-4),国家审计将进入治理为导向的法治审计时代。因此,我们认为:高校审计学科建设要主动适应国家审计发展变化的需要,调整审计学科方向、加强治理型审计、数据信息化审计和公权力审计创新研究与其高层次审计专业研究生培养力度。

二、影响：国家审计的发展变化对高校审计学科的影响分析

国家审计是国家治理的基石和重要支柱。经济新常态对国家审计提出了新要求,国家审计实践呼唤国家审计理论创新,而高校审计学科建设正是国家审计理论研究的重要基础,迫切需要国家审计机关、科研机构 and 高等院校等多方共同努力和积极推进。基于实现审计治理体系和治理能力现代化的需要,我国国家审计理念、技术方法和内容重点等方面发生了深刻变革,从而也为高校审计学科建设创造了良好的发展机遇,高校应当抓住机遇争取审计学科建设有所突破。

(一) 国家审计理念的三个变化对高校审计学科建设的影响分析

变化一：国家审计理念从政府管理审计监督转向治理导向审计监督

从长期来看,我国政府本位理念源于长期的政治体制影响,国家治理是为了满足政府需要,国家审计实际上只是政府所谓“权力制衡”制度安排,由于缺少非政府组织和社会公众的参与,并不能有效制约与监督政府行政权。随着我国改革开放进程的深入以及政治体制改革的深化,我国国家审计逐渐由政府管理为导向的审计监督转向以治理为导向的审计监督。

变化二：国家审计理念从结果审计转向结果与过程审计相结合

从国家审计实务来看,事后审计几乎是国家审计的标签,国家审计机关一般采用这种相对简单的审计方式对被审计单位进行事后审计。虽然我国国家审计机关也时常开展绩效审计,而绩效审计只能客观反映结果的真实情况和揭示问题,并对违法乱纪行为结果进行惩戒的结果审计(王家新,晏维龙,2016(1):3-4)。然而,要贯彻落实新常态下的国家治理型审计,排除各级政府及经济社会运行中不当行为的干扰。那么,国家审计就需要把审计关口适当前移,将过程审计与结果审计相结合。

变化三：国家审计理念从需求侧审计向供给侧审计转变

党的十八大以来,以习近平同志为核心的党中央提出治国理政新思路,明确了国家审计是国家治理的重要组成部分,多次强调要着力加强供给侧结构改革,从过去强调需求侧改革转变为突出供需两端改革,以“创新、协调、绿色、开放、共享”五大发展理念为引领,供给侧改革将成为我国改革的主攻方向。而供给侧改革及五大发展新理念促使国家审计突破原有的审计对象范围和领域的局限(王家新,晏维龙,2016(1):3-4),国家审计更多围绕供给侧结构改革出现的新情况新问题,开展了诸如自媒体运营、“互联网+”等新领域以及医疗改革、环境资源、反腐倡廉等新方向开展审计工作。因此,国家审计审计理念实现了从需求侧审计向供给侧审计转变。

综上所述,这三方面转变推动我国国家审计不断变革,实现国家经济安全,适应我国经济社会全面发展。我国经济社会的各个领域必然会跟随国家审计的发展做出改变,而高校作为国家审计人才培养与输送基地,国家审计变革与发展离不开高素质审计人才的创新推动,并且其也深刻影响着我国高校审计学科建设。

(二) 国家审计技术方法发展对高校审计学科建设的影响分析

1. 国家审计采取信息化技术对高校审计学科的影响

在国家审计实务中,审计技术与方法运用是关键。审计人员采用何种审计技术方法受被审计单位的经营管理业务数据获取难易程度以及其经营管理活动的繁复程度影响;当被审计单位经营管理业务数据难以获取且经营管理活动复杂多变,审计人员所采取的审计方法自然就比较系统和完善,开始利用计算机进行审计。随着我国经济社会的发展,会计资料及其经济管理活动是逐步复杂化了。为此,国家审计技术方法就开始从手工审计转向以计算机技术为基础的信息化审计,不断向经营管理活动系统化和规范化演进。

伴随着信息技术的快速发展,我国已经进入信息化社会,信息成为被审计单位的一种新的生产要素,信息化引领我国步入经济新常态。先进的信息技术带动国家审计发展,为其审计技术方法变革注入新鲜活力,国家审计从审计监督到审计结果公告的全过程引入云计算、移动互联网、大数据等新一代信息技术,以大众常用媒体如手机、电脑、平板等媒体,作为国家审计信息监督的传播媒介,促使社会公众亲身利用现代信息手段参与到国家审计与结果公告中,增强了国家审计威胁力效果,提高了国家审计的绩效。除了社会公众参与国家审计以外,国家审计监督要以法律为依据,建立并逐步明确规定审计监督和行业职责分工,使审计监督与行业职责分工两者形成相互制约与互补的有效制衡机制。

2. 国家审计采取外聘专家与外包审计方式对高校学科建设的影响

当前国家审计主要由国务院和县级以上地方人民政府设立的审计机关以及国务院设立的审计署这些国家审计机关来负责执行。但是,由于社会经济活动不再是简单的重复劳动,国家审计业务变得日益复杂,从而对审计人员的专业胜任能力提出了新的更高的要求,加上国家审计任务逐年增加,国家审计机关可能会出现应接不暇的情况,缺少合适且专业水平高的审计人员,新常态的核心问题就是效率问题。因此,要提高国家审计效率,就要根据国家审计项目需求,向社会外聘专家或者外包审计服务,这不仅是对国家审计发展的要求,也是国家审计相关法律法规的制度性要求。

(三) 国家审计范围拓展对高校学科建设的影响

尽管我国在 20 世纪 80 年代就制定了国家审计监督法规制度,但国家审计准则也是到了 2000 年才颁布实施,国家审计最初的功能就是“审账”,审计范围仅是对被审计单位的财务收支的真实性、合法性和效益性进行审计监督(王家新,晏维龙,2016(1):3-4)。随着 2015 年中办、国办印发的《关于完善审计制度若干重大问题的框架意见》及《关于实行审计全覆盖的实施意见》等相关配套文件指

出“按照协调推进“四个全面”战略布局的要求，依法全面履行审计监督职责，坚持党政同责、同责同审，对公共资金、国有资产、国有资源和领导干部履行经济责任情况实行审计全覆盖。”因此，国家审计范围拓展得更广，国家审计的功能不再是微观经济中单一的查账工具，而是延伸至宏观经济层面，对审计政策合法性与政策执行有效性进行跟踪，及时发现那些不符合新要求的规章和制度的各地区及各部门以及揭露政策制度的缺陷，提出切实可行的建议来不断完善相关规章制度。然而，少数政府人员滥用职权侵占人民利益，只有通过构建“以权力控制权力、以道德控制权力和以法律控制权力”权利治理的审计监督机制，才能有效制约权力的运行（晏维龙，韩峰，汤二子，2016（2）：3-13）。

三、高校审计学科建设的思考

（一）适应国家审计理念变革，加强高校审计学科基础建设

1. 开展国家审计基础理论研究

开展国家审计基础理论研究，要将提高国家审计的理论研究水平作为高校审计学科建设的建设重点目标，做好研究计划并组织宣传好国家审计基础理论研究的重要性，研究方向可围绕国家审计史、国家审计性质与特征、国家审计思想与理念、国家审计和国家治理、国家审计体制和国家审计文化等重大问题开展研究。

2. 开展国家审计应用理论研究

一方面，积极组织教师专家研究队伍，加强对新领域的重大实践课题的研究开展工作，深入对互联网金融、经济责任审计、土地改革审计、公共资金审计、审计大数据技术分析、县域审计、村居审计等重大实践课题的应用研究，力争为各级政府审计机关单位出谋划策，提供合理且有意义的决策咨询；另一方面，高校应争取获得国家审计署支持，努力与国内审计科研所形成实质性的合作，凝聚校内外研究力量，以解决国家审计事业发展急需和区域重大现实问题为导向，建成直接服务审计事业的国家级智库。

3. 加大高校审计学科建设经费投入力度

高校应建立审计学科专项资金和科研奖励经费的投入机制。一方面，创新审计后备人才培养体系，加强审计署博士后工作站建设，完善优秀审计硕博论文、职称论文、期刊文章的评选制度，以及鼓励师生积极投入审计学科的理论研究，促使优秀的科研人员能够相互汲取思想精华，共同为审计理论与重点课题研究做出科研贡献。另一方面，高校审计学科理论研究不应局限在国家地域范围内，除了增进校内科研人员与校外科研机构人员的交流、协作，还要组建具有扎实理论研究背景的本土审计理论专家团队，逐渐培养出一批在国内外审计学科界有影响力的审计学科理论研究骨干。

4. 高校加快“大数据”审计实验室建设

随着“互联网+”时代的到来，国家审计发展在技术与方法上引入了大数据、云计算等先进技术手段。为此，高校学科建设必顺应时代发展潮流，争取国家相关部门的支持，加快实现国家级重点实验室、国家审计智库的突破；增加与校外拥有大数据处理的开发经验或先进审计技术背景的企业对话机会，积极达成合作共识，共同联手打造校内“大数据”审计实验室。未来几年，高校将加快建立新的省级重点实验室、重点研究基地，以及新建若干能够服务于地方经济社会发展的省级智库。

5. 促进国家审计交叉学科诞生

国家审计“十三五”规划中指出“审计中要围绕加快推进生态文明建设的重大部署，始终关注资源节约集约循环利用和环境保护政策落实情况，促进形成绿色发展方式和生活方式，推动绿色发展。”由于我国环境污染问题众多且棘手，国家审计已逐渐跳出原有审计领域，从财务审计向环境审计扩展。因此，高校在办好现有审计学科专业的基础上，应抓紧落实审计署的指示，培育新的学科增长点为目标，以交叉方向的项目建设为纽带，打破学科、院系壁垒，加强支撑型学科建设，适时引入政治学、环境科学与工程学科以支撑国家审计学科建设和发展。建立多学科之间的联系纽带，开展不同学科、院系间的教师学术交流活动，积极创造共同探索学科建设的条件，逐渐加深合作，研究出多学科聚集、聚合、聚变的运行机制，为学校抓住未来机遇、孵化新兴交叉学科、丰富学科布局奠定基础。

（二）适应国家审计技术变革，提升审计学教育层次

1. 扎实推进国家“大审计”平台建设

经济新常态下，由于国家审计业务变得日益繁复，国家审计要用大数据来存储大量实际业务的数据，并且通过云计算强大的计算能力来处理大量纷繁复杂的实际业务上传的数据。因此，高校审计学科建设必定要推动多学科交叉的学科前沿创新，将审计科学技术与计算机科学两个学科的知识体系相融合，促进跨学科复合型人才培养，建立大数据处理与云审计理论框架，并与校外企业、计算机科学学院等相关单位模拟开发设计大数据与云审计相结合的“大审计”平台。

2. 培育国家大数据审计师

在经济新常态下，国家审计的功能体现在预警、预防、揭示和抵御四个方面。因此，在未来对大数据真实性与可靠性的鉴证业务中，更迫切需要计算机科学、数学、统计学和审计学领域专家。那么，高校审计学科建设将会更注重学生的解读数据与数据分析、评估及预测能力方面的培养，鼓励学生学习与研究审计数据与审计信息化应用的关系，并通过报考数据分析师来提高数据处理与计算能力，在确定审计业务数据是否真实可靠的时候，大数据审计师应不受限制地选择与审计结果相关的适合的运算法则与统计方法。

3. 绘制国家审计监督全覆盖网格图

将传统的审计数据运用信息技术更便捷地及时传送审计信息，这不仅可以提升国家审计人员能力和审计效率，而且还能促进国家审计监督全覆盖网格图的建立，并逐步实现全国审计数据共享。那么，高校审计学科建设将会围绕国家审计监督全覆盖网格图的构建进行创新研究，初步构建审计大数据平台，提升大数据分析及挖掘能力，开发大数据审计应用空间范围，科学有效地运用大数据处理的关键技术来服务于国家审计监督全领域，发现审计过程中存在的问题，然后筛选、甄别和评价审计信息的真实性、可靠性以及有效性，并且逐步提高国家审计的宏观分析的能力，最终形成“国家审计云”。

4. 将法律学科课程纳入审计学科群建设

国家审计监督离不开法律监督，高校审计学科建设将顺应国家审计发展变化新动态，开设《审计法》、《审计法实施条例》、《国家审计准则》和经济法及税法等法律课程，为审计专业学生灌输审计监督与法律相结合的理念，使高校审计学科建设更加全面、科学。

5. 加强国家审计“智库”平台建设

为了适应国家审计对复合型高端审计人才的需求，高校审计学科建设会进一步加强与地方政府国家审计机关、内部审计和社会审计的合作，整利用各方资源建设高水平产学研基地，拓展服务经济社会的广度与深度，建成服务国家经济社会发展的国家审计“智库”。针对国家审计对国家审计人才多样化的需求，采取特殊的运行机制，加强“审计科学研究院”和“政府审计学院”的建设，根据高校所处省市及自治区的区域特点制定不同的倾斜政策，高校学科建设应给予“千人计划”、“万人计划”等国家高层次人才宽松的科研条件与充分适当的权力，拨付专项资金，积极调动并利用校内外优势资源来组织建立具有国际水准的高水准研究团队，力争早日建成博士学位授权点以及入选国家“一流大学和一流学科”建设项目，不留余力地为国家审计学科建设事业而奋斗。

6. 探索创新国家审计研究生培养模式

要满足国家审计对优秀审计人才的需求，高校审计学科在学位点建设的基础上，向教育部提出扩大国家审计研究生招生规模的请求，对校内外研究生导师实施动态管理制度，及时对学生特点与学习情况进行调整，并且建立有效的研究生导师和授课教师培训机制。而且，外聘业内审计专家组建授课教师队伍，强化双导师制办学模式；明确校内与校外导师职责，充分发挥双导师制在研究生培养中的主导作用，注重科研与实践相结合的培养方式，全面提高研究生培养质量。为此，如何才能培养出适应市场需求以及国家审计需求的审计人才，高校审计学科建设也会把重点放在国家审计后备人才培养、管理以及质量控制三个方面。如针对国家审计人才需求单位，可单独投放国家审计研究生招生指标；以及根据某些地区省份的特殊人才需要而进行的国家审计方向的研究生培养模式试点改革。另外，全面梳理审计学位与研究生教育的规章制度，完善高校在审计专业的招生选拔、学籍管理、课程学习、实践实训、学风教育、论文评审与学位授予等方面制度，规范流程，提高管理的科学性、针对性和可操作性。

（三）适应国家审计重点的变革，加强审计学科创新研究

1. 开展国家审计全覆盖审计技术研究

随着国家审计范围重点拓展，高校教师应树立国家审计科学发展观，加强国家审计资源的统筹整合，创新审计管理模式和组织方式，培植踏实严谨的学风精神，形成多学科、不同单位、不同地域、时政热点与审计学科相互融合，促进多学科建设的一体化进程，如资源环境审计、经济责任审计与法律学科一体化，互联网金融审计与信息技术学科一体化。全面推广“总体分析、发现疑点、分散核实、系统研究”的数字化审计方式，努力向事中控制与事前控制相结合、审计范围全覆盖、现场审计与非现场相结合、多点联动审计的数字化审计方式转变。

2. 加快推进国家审计职业化建设步伐

首先, 根据审计学科建设主体教师及专家科研研究方向及其个人偏好, 建立审计教师分类管理制度, 健全审计教师岗位责任追究机制。还要督促审计学科教师有意识地自觉规划个人职业发展生涯, 并提交完整的职业生涯规划报告书。其次, 完善审计学科教师聘任机制, 实行分类招录制度。招录可分为: 聘用制和聘任制, 对要求专业性强与学术理论经验丰富的岗位可以设定为某一固定期限的聘用制。高校可根据具体的需要, 制定聘任人员管理办法。最后, 建立高校审计教师的再教育培训体系, 完善高校在职教师保障机制, 设立正高级审计专业技术资格与教师职称评级相结合, 制定推进国家审计职业化建设实施方案, 经中央批准后实施。

3. 加强审计学科建设领头人思想和作风建设

随着国家审计范围更广更深, 高校审计学科建设领头人应始终切实践行社会主义核心价值观, 时刻敦促自身保持审计职业道德操守, 坚定党的理想信念, 培植与弘扬审计精神, 开展依法审计、文明审计文化建设。为此, 高校审计学科建设需要不断适应国家审计变革与发展, 教师作为高校审计学科建设的先锋军, 应先摆正政治思想, 加强学习先进的知识理论, 用先进的理论武装自己, 坚持党的淳朴作风; 严格用党的政治纪律和政治规矩来要求自己, 保持思想纯洁性, 不断提高高校审计队伍的政治素质。其次, 加强党风廉政建设, 从严管理审计教师队伍, 谨防教师以学术研究之名骗取高校审计学科建设基金, 贯彻整治“四风”的行动, 用廉政纪律和审计工作纪律当作自我约束, 坚持原则、敢于担当、无私无畏。

参考文献

- 王家新, 晏维龙 (WANG JIAXIN, YAN WEILONG). (2016) 《关于完善审计制度若干重大问题的框架意见》学习笔谈纪要[J]. 审计与经济研究
- 刘德运 (LIU DEYUN). (2006) 《关于审计学科建设的几点建议》[J]. 审计月刊
- 谷增军 (GU ZENGJUN). (2013) 《国家审计信息化的发展历程与未来展望》[J]. 新会计
- 晏维龙, 韩峰, 汤二子 (YAN WEILONG, HAN FENG, TANG ERZI). (2016) 《新常态下的国家审计变革与发展》[J]. 审计与经济研究

浅谈中国纸本书画及其与纸张发展的关系

THE BRIEF ON THE RELATIONSHIP BETWEEN CHINESE PAPER CALLIGRAPHY AND PAINTING AND PAPER DEVELOPMENT

谢钟慧 XIE ZHONGHUI*

摘 要

古人们写字作画除了使用绢帛等，往往也会采用纸张作为载体。但相比于绢本，纸本书画往往会受到造纸技术的限制，而在造纸技术尚未完全成熟阶段，纸张（尤其是粘连纸）上所能呈现的艺术效果也不如绢本理想，故古人们对于纸张的使用是一个循序渐进，相互促进、相互提高、相互适应的历史过程。依据目前存世的纸本书画数量远不及绢本书画的情况下，本文一方面注重对历朝历代的纸本书画进行整理和简单鉴赏的同时，另一方面也证明了随着时代的发展，存世的纸本书画数量由少变多，尺幅由小变大等特点与造纸技术的发展密不可分，并且由于造纸技术的成熟以及纸张本身的优越性而令纸本书画最终取代了绢本书画。

关键词：中国书画 纸张 尺寸

一、引言

我国古代纸张（或称古纸）均为手工制造，与现今的机制纸的制作方法差别很大，故在我国古代，纸张尺寸的大小会受到人力（一人一帘）、纸帘（竹帘大小）、纸槽（纸浆池）、烘干条件等生产技术的限制。所以在早期的纸本书法和绘画常出现多纸粘连的情况。一般来说，纸张的尺寸越大，造纸的技术也就越先进。自汉代出现纸张以来，我国古代的造纸技术几经反复，逐渐完善和提高。相应的，纸本书法和绘画也随着纸张的发展有了一个变化的过程。从我国近几十年的考古发现来看，两汉时期就已经有一些使用纸张进行书写和绘画的实例，如甘肃天水放马滩战国秦汉墓群出土的一张纸地图（田建，何双全，1989：10），但由于当时造纸技术十分落后，保存技术也不完善，出土纸张都已经相当残破，受侵蚀严重，故令我们无法对当时的纸本书画展开进一步的分析。这种情况直到两晋时期，才得到了最初的改善。

* XIE ZHONGHUI. MASTER OF CULTURAL HERITAGE AND MUSEOLOGY (M. C. H. M.), CHONGQING NORMAL UNIVERSITY, P. R. CHINA. E-mail: 416045361@qq.com

二、纸本书画和纸张的发展

(一) 魏晋南北朝时期——最初纸本书画

两晋时期的纸面尺寸，目前所知最早的纸画实物在 1964 年出土于新疆阿斯塔纳一座晋代墓葬。该画长 106cm，宽 47cm，用 6 张小纸粘结而成。但其所绘内容却已经相当模糊，几乎无法辨认。

而依据魏晋时期传世的实物资料来看，大体上是大幅纸的直高（即横向，俗称宽度）26～27 厘米，横长（即纵向，俗称长度）42～52 厘米。小幅纸的宽度 23～24 厘米，长度 41～45 厘米（刘仁庆，2010：84）。

西晋用于书法的纸，当推西晋人陆机所写的《平复帖》（图 1），这件传世的书法真迹，其长度 23.8 厘米、宽度 20.5 厘米，现藏于北京故宫博物院。它是我国传世年代最早的名家法帖，也是历史上第一件流传有序的法帖墨迹。有“法帖之祖”的美誉。其书法介于章草和今草之间，是章草向今草过渡的重要例证。

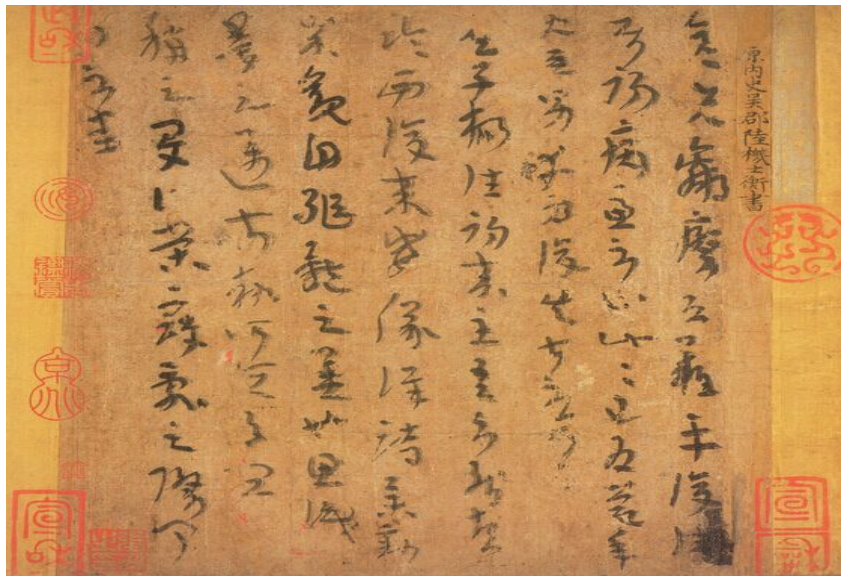

图 1 《平复帖》

《伯远帖》是东晋王珣（350—401 年）写的一封信，行书，5 行共 47 字，纵 25.1 厘米，横 17.2 厘米，它同王羲之《快雪时晴帖》、王献之《中秋帖》被乾隆皇帝定为清内府藏历代法书中的“三希”。但“三希”中，《快雪》是唐摹，《中秋》为米临，只有《伯远帖》是真迹，而且也是东晋唯一的名家法书真迹（华宁，2013）。

不难看出，这一时期，我国的纸本绘画一方面由于造纸技术落后，即不能制作如阿斯塔纳晋代墓葬那种 106×47CM 大小的纸张，无法用单幅纸张展现绘画内容，故而采用了粘连的办法；另一方面纸张质量较差，而导致绘于其上的内容无法长久保存。但同时，此时期纸本

书法却有了一定的发展，一些著名的文人开始乐于使用纸张进行书法创作，并得以流传。另外，纸本书法和纸本绘画待遇及保存状况的不同也说明此时期人们更加热衷于书法艺术而不重视绘画艺术。

（二）隋唐五代时期——传世纸本绘画初现

隋代建国时间不长，用纸量不多，多用皮纸。而唐代的造纸技术却有了显著的发展，纸张品种繁多，有硬黄纸、宣纸、会府纸、薛涛笺、澄心堂纸等，较之前朝有了长足的进步。五代十国战事不断，文化事业凋零，用纸的幅面大小不一，如杨凝式的《神仙起居法》为 27 厘米×21.2 厘米，系麻纸所写。现藏于北京故宫博物院。

隋唐时期的纸面尺寸，依据传世的实物资料来看，大幅纸宽度 36~55 厘米，长度 76~90 厘米。小幅纸宽度 25~31 厘米，长度 36~55 厘米。五代十国的纸面尺寸，大幅宽度 28~30 厘米，长度 40~45 厘米。小幅纸宽度 14~20 厘米，长度 36~55 厘米。

唐代画家韩滉（723-787）绘的《五牛图》（图 2），长约 140 厘米，宽 21 厘米，由 6 张纸粘连而成。经化验所用原料是桑皮，纸表面有光泽，似有蜡层，色为浅黄，纤维匀度较好。这是我国最早的传世纸本绘画，现藏于北京故宫博物院。韩滉论画云“不能定笔，不可论书画。”他的《五牛图》笔法粗犷老辣，用极简朴的线条概括牛的形体结构，线条组织疏密有致，行笔稳健毫无弱笔求工之意，然又于形体筋骨的扭曲转折处，颇见顿挫变化而又圆转自如的风致。《五牛图》艺术风格沉着厚重，作风质朴，被元朝书画家赵孟頫誉为“希世名笔”。（鲁迅美术学院，1983:61）

《张好好诗》是唐朝诗人杜牧于大和八年（公元 834 年）所书，它是杜牧的仅存墨迹，也是稀见的唐代名人书法作品之一。此卷在麻笺上书写，高 28.2 厘米，宽 162 厘米，总 46 行，322 字，现藏于北京故宫博物院。《张好好诗》墨迹笔力雄健、字法跌宕、气势连绵，从中可以感受到杜牧书法的多方面的美感。

唐代纸张种类繁多说明了人们对纸张重视程度的增加以及对纸张原料选用认识的显著提高。同时，从《五牛图》也可以看出，这一时期我国的造纸匠人们已经掌握了“熟纸”的制作方法，即在纸张涂上蜡等材料以防止油墨肆意扩散。可是值得注意的是，虽然在原料的选择及纸面处理的工艺上有所提高，但是在制作可用于绘画尺幅的纸张技术上，此时期仍然没有得到提高，纸本绘画依旧需要采取粘连的方式完成。

图 2 《五牛图》

（三）两宋时期——造纸技术的成熟和纸本书画的进一步发展

宋代的造纸技术有了突飞猛进的发展，品种繁多，不胜枚举。以现存的书画来说，比如，宋代李建中的《同年帖》，其尺寸为 33 厘米×42 厘米。又如，米芾《珊瑚帖》的幅面为 26.5 厘米×47 厘米，现藏于北京故宫博物院。再如，米友仁的《潇湘奇观图》，尺寸为 19.7 厘米×72 厘米，现藏于北京故宫博物院。还有宋徽宗赵佶的《鸕鹚图》纵 88.1 厘米×横 51.8 厘米，现藏于南京博物院。宋代梁楷《太白行吟图》纵 81.2 厘米，横 30.4 厘米，现藏于日本东京国立博物馆等等。

据苏易简在《文房四谱》中载：“歙间多良纸，有凝霜、澄心之号。复有长者可五十尺（按：宋 1 尺合 31.9 厘米）为一幅，盖歙民数日理其楮，然后于长船中以浸之，数十夫举抄，以抄之。傍一夫以鼓而节之。于是以大熏笼周而焙之，不上于墙壁也。于是自首至尾，匀薄如一”。这段话的意思是，长度为 5 丈的巨幅纸（五丈约合今天的尺寸为 1595 厘米）是在象大船一样的纸槽中由几十人同时举帘来抄造，旁边还有一人击鼓指挥。湿纸不能够贴上烘墙干燥，而是采取“大熏笼”周而复始地缓缓转动来烘烤（“周而焙之”），把湿纸烘干即成。所谓大熏笼，就是用竹、木制的圆柱形骨架，内外抹上石灰、桐油、糯米、泥土、锅灰末等，中心有铁轴，吊住一个木炭火盆，不停地发出热量。大熏笼在竹帘上进行烘烤，使湿纸中的水分慢慢蒸发，最后便得到干纸了。所以，明代文震亨在《长物志》一书里称：“宋有巨纸，长三丈至五丈”。这就改变了过去要多用小纸黏连才能画大幅画的尴尬局面，有了“巨纸”，为创作大幅书画提供了更为优越的物质条件，也表明了宋代的造纸技术取得了长足的进步。

总而言之，宋朝时期的纸面尺寸，依据传世的实物资料来看，大幅纸的宽度 80 厘米，长度 90~1600 厘米；小幅纸的宽度 21~50 厘米，长度 31~50 厘米。

同时，也正因为大尺幅造纸技术的发明与改进，让我们可以看到宋代以后出现了很多超长篇幅的纸本绘画和书法作品了。

夏圭《溪山清远图》（图3）纵46.5厘米，横889.1厘米，现藏于台北故宫博物院。就其技巧和风格而言，堪称为南宋“马、夏画派”最高水平的作品。“马、夏画派”是我国古代山水画发展史上继北宋以后的又一高峰，其画风以“水墨苍劲”著称。在构图上被后人称为“马一角、夏半边”；画法上用刚劲有力的大斧劈皴法，辅以湿笔烘晕，一气呵成。夏圭的山水画成就，还被称为“自李唐以下无出其右者”。（梁晓玲，2001:31）

《研山铭》卷纵36厘米，横136厘米，为存世米芾大字行书三件之一，久已流传日本，2002年归国参加拍卖，由国家收藏机构购得，遂使外流已久的文物得以回归。《研山铭》书于崇宁元年（1101年），是米芾晚年三大字中的最早一件，从书法而言，本帖实代表了米氏大字行书的最高水平（梁晓玲，2001:31）。同时因为其以存世稀少的澄心堂纸所作，所以也为我们研究五代以来的造纸技术提供了很好的实物资料。

宋代造纸技术的革新可以说令纸本书画艺术迎来了春天，画家们可以肆意纸上作画而不用因纸张尺寸太小而限制自己的想象，书法家们也因此可以写出篇幅更加宏伟的作品。

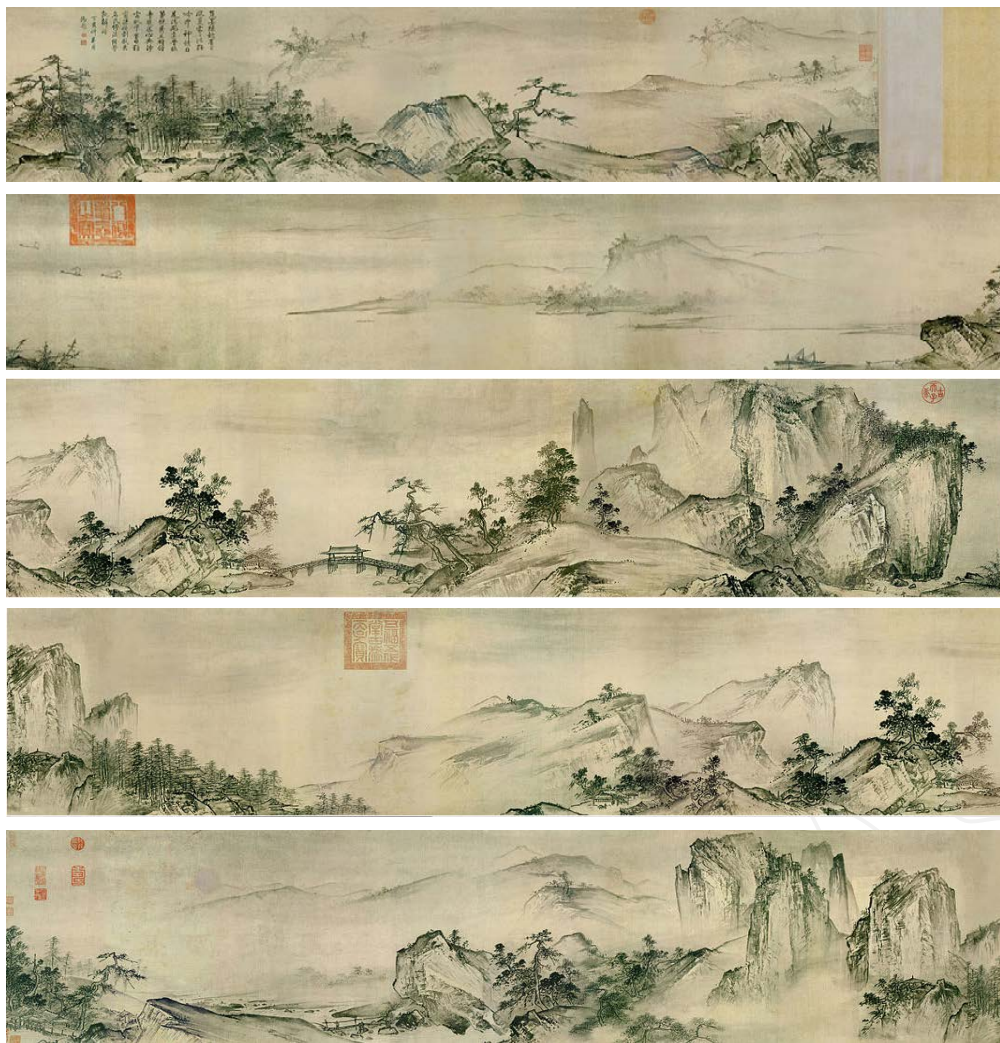

图3 《溪山清远图》

(四) 元明时期——手工造纸的成熟与纸本书画热潮的到来

明朝时期，手工抄纸技术发展到了成熟阶段，加上书画家们热衷于在纸上泼墨，传世许多绘画佳作，且幅面尺寸逐渐增大。例如，董其昌的《升山图》为26厘米×144厘米，现藏于南京博物院；沈周的《庐山高图》纵193.8厘米，横98.1厘米，现藏于台北故宫博物院。

明朝时期的纸面尺寸，从传世的实物资料来看，大幅纸的宽度30~200厘米，长度150~1100厘米；小幅纸的宽度26~40厘米，长度90~120厘米。

《富春山居图》是元朝书画家黄公望为郑樵（无用师）所绘，以浙江富春江为背景，全图分一大一小两段。较长的后段称《无用师卷》（图4），纵33厘米，横636.9厘米，现藏台北故宫博物院；前段称《剩山图》（图5），纵31.8厘米，横51.4厘米，现收藏于浙江省博物馆。

《秋风纨扇图》（图6），纸本，水墨，为唐寅仕女画代表作，今藏上海博物馆。画心纵长77.1厘米，横宽39.3厘米。画一立有湖石的庭院，一仕女手执纨扇，侧身凝望，眉宇间微露幽怨怅惘神色。她的衣裙在萧瑟秋风中飘动，身旁衬双勾丛竹。此图用白描画法，笔墨流动爽利，转折方劲，线条起伏顿挫，把李公麟的行云流水描和颜辉的折芦描结合起来，用笔富韵律感（李鹏飞，2014:22）。

这一时期的一个显著特征就是文人们开始热衷于在纸张而不是在绢本上进行艺术创作，这是由于造纸技术的进步使得纸张尺幅和绢本并无太大差别，而且比起绢帛，纸张更加能体现绘画色彩的生动形象。

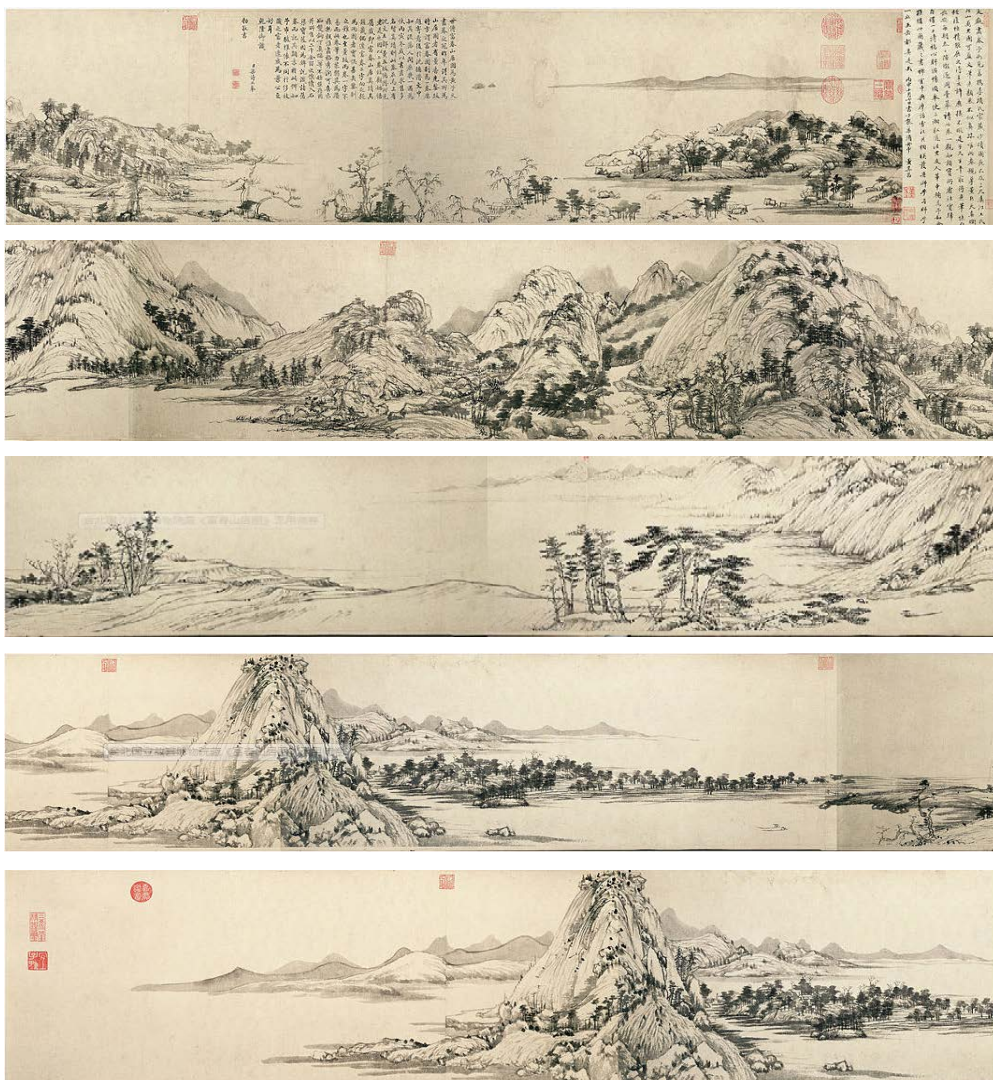

图4 《富春山居图（无用师卷）》

图5 《富春山居图（剩山图）》

图6 《秋风纨扇图》

（五）清代——纸本大幅书画的普及为后世纸本国画奠定基础

清朝的纸业更为发达，绘画用纸的尺寸，可以随书画家的要求来特制。因此，纸面尺寸的状况有了很大的改观。例如王时敏的《夏山飞瀑图》纵 155.2 厘米，横 72.3 厘米，现藏于南京博物馆；项圣谟的《且听寒响图》纵 29.5 厘米，横 4062 厘米，现藏于天津艺术博物馆，等等。

清朝代时期的纸面尺寸，从传世的实物资料来看，大幅纸的宽度 30~140 厘米，长度 200~4100 厘米；小幅纸的宽度 30~60 厘米，长度 50~150 厘米。

八大山人《古梅图》轴，纵 96 厘米，横 33 厘米。画中有老梅一株，主干已经空心，于一侧发出新枝，绽开花瓣数朵，硕大的根部裸露于外，给人以历经风霜劫后余生之感。根据画中题诗，可知朱耷是仿照郑思肖画兰不着土，以暗示土地为蕃人所夺之意。

清代的纸张大小可随需要而按需定制，这无疑令文人墨客们更加倾向于在纸张之上进行创作。这也为后世的国画创作大多在纸上进行而非在绢帛上进行奠定了坚实的基础，很明显，我们现在已经很少看到中国画的画家们在绢帛上泼洒自己的作品了。

结论

第一、在纸张发明的早期，或者说造纸技术尚未成熟的时期，由于受到纸张尺幅以及纸张本身质量的限制，故仅有少量书法作品存世，且很少有人纸张上进行绘画创作，而使用粘连纸则无疑会降低书画作品的美观程度。自宋代以降，造纸术的成熟使得艺术创作者们逐渐认识到纸张无可替代的价值，随着元明清三代的发展，纸本书画的流行逐渐为后世习惯使用纸张进行书画创作奠定了基础。

第二、古代的书籍、信函、纸钞等的大小，与当时可以生产的最大的纸的幅面没有直接关系，因为它们要按当时、当地习惯或规定的要求去裁切。而历代留下的诸多名家的书画墨迹，却是可以多加注意、参考和统计的（粘连的除外）。因此，我们拟从造纸发明初期开始，沿着历史长河具体讨论各个朝代的用纸幅面大小的情况。又根据文献记载和古纸实测，表明了历代的尺度的变化是由短而长，纸的幅面由小而大，这已成为大体的趋势。

第三、书画和我国古代纸张的关系，不仅仅体现在纸幅的大小上，还体现在材质上。中国书画，特别是绘画方面，其技法大体上可分为工笔画、写意画及兼具工笔与写意的三大类，因而中国书画用纸也有分别适用这三种技法的所谓“熟纸”、“生纸”及“半生半熟纸”的三大类型。有的因为刚刚生产出来的书画纸，其浆性未脱，或者说纸性不够软熟，比较难于掌握，就把纸久藏后使用，称谓“陈纸”，也有半生半熟的效果。（缪大经，2000:49）

总而言之，纸作为我国劳动人民的一项伟大发明创造，不仅是一种便利廉价的书写工具，而且是一种艺术的载体，促进了我国书画艺术事业的发展。而也正是由于艺术家们热衷于在纸上泼墨，从而极大地促进了我国古代造纸技术的发展。

参考文献

- 田建，何双全（TIAN JIAN, HE SHUANGQUAN）.（1989）《甘肃天水放马滩战国秦汉墓群的发掘》，《文物》02 期
- 刘仁庆（LIU RENQING）.（2010）《论中国古纸的尺寸及其意义》，《中华纸业》17 期
- 华宁（HUA NING）.（2013）《东晋风流-王珣-伯远帖》，《人民日报》第 12 版
- 李鹏飞（LI PENGFEI）.（2014）《唐寅〈秋风纨扇图〉赏析》，《文物鉴定与鉴赏》08 期
- 梁晓玲（LIANG XIAOLING）.（2001）《对商琦〈拟夏王圭溪山清远图〉的考察与鉴赏》，《甘肃社会科学》01 期
- 鲁迅美术学院（LUXUN ACADEMY OF FINE ARTS）.（1983）《美苑》01 期
- 缪大经（MIAO DAJING）.（2000）《中国书画及其用纸》，《纸和造纸》05 期

การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน
(หลักสูตรปรับปรุงปีพุทธศักราช 2555)

THE EVALUATION OF CHINESE LANGUAGE AND CULTURE MAJOR CURRICULUM (REVISED EDITION 2012) BACHELOR'S DEGREE PROGRAM, HUACHIEW CHALERM PRAKIET UNIVERSITY

ธันธกรณ์ สังขพิพัฒน์กุล*
นริศ วสินานนท์**
รัตนา จันทรสารโสภณ***
กิตติกา กรชาลกุล****
ศิริเพ็ญ กำแพงแก้ว*****

ABSTRACT

The purpose of this study was to evaluate the Chinese Language and Culture Major Curriculum (Revised Edition, Academic Year 2012). The evaluation focused on 4 aspects including the objectives of the curriculum, the structure and content of the curriculum, the curriculum management, and the characteristics of the graduates. There were 113 participants in this study; 5 instructors, 99 students in the third-year and fourth-year groups, 7 graduates, and 2 employers. Data Analysis was based on questionnaires. The data was analyzed in terms of frequency, percentage, and the differences of mean groups. The results of this research were as follows;

* THANTAKORN SANGKAPIATTANAKUL, ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
E-mail: k_yanguangbao@hotmail.com

** NARIS WASINANON, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กรรมการประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
E-mail: naris_wasinanon@yahoo.co.th

*** RATTANA JANTARASARSOPHON, กรรมการประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
E-mail: ratana04@hotmail.com

**** KITIKA KARACHALKUL, กรรมการประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
E-mail: ychw.kitika@gmail.com

***** SIRIPHEN KAMPHANGKAEW, กรรมการประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
E-mail: siriphenyao@gmail.com

Input : This section was divided into 3 parts ;

1) Qualification of the program instructors

It was found that the instructors were satisfied with the qualifications and experience of the program instructors which was rated with the highest average scores. The students were satisfied with this aspect which was rated with the high average scores. The graduates were satisfied with the instructors' qualifications and the courses they were assigned to teach which were rated with the highest average scores.

2) Characteristics of the students

All of the instructors took part in the admission process to interview the new students of the program.

3) Educational equipment

The instructors were satisfied with the well-equipped classrooms which were rated with the high average scores. The students and graduates were satisfied with HCU Library Information Section which was rated with the highest average scores.

Process: This section was divided into 3 parts.

1) Curriculum Management

The students and the graduates were satisfied with the curriculum management which was rated with the high and the highest average scores respectively.

2) Teaching and Learning Process

The instructors and students were satisfied with the teaching and learning process. Furthermore, the instructors and students were satisfied with the use of teaching materials with the teaching and learning process which was rated with the highest average scores.

3) Evaluation Methods

The instructors and students were satisfied with the evaluation methods which were precise and systematic and were rated with the high average scores and the highest average scores.

Learning Outcome Standards

1) The Characteristics of the Graduates

The instructors and students were satisfied with the language skills in terms of the use of language, speaking, listening, reading and writing skills which was rated with the moderate average scores, whereas the graduates were satisfied with their language skills and the employers were also satisfied with the graduates' language skills which were rated with the highest average scores.

2) The characteristics of the Graduates in accordance with Thailand qualification Framework (TQF)

The employers were satisfied with the five aspects of learning outcome standards.

Keywords : Curriculum Evaluation, Chinese Language and Culture Major, Bachelor's Degree Program, Huachiew Chalermprakiet University

บทคัดย่อ

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน ได้ทำการวิจัยประเมินหลักสูตรโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน ในด้านบริบทของหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการผลิต และด้านผลลัพธ์ของหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างในการให้ข้อมูลจำนวน 113 คน ประกอบด้วยกลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวน 5 คน กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 จำนวน 99 คน กลุ่มบัณฑิตจำนวน 7 คน และกลุ่มผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 2 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยผลจากการประเมินหลักสูตรในครั้งนี้แบ่งเป็น

1. ด้านบริบท พบว่าวัตถุประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรและจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดรายวิชา รวมถึงเนื้อหาวิชาของหลักสูตรทั้งหมดรายวิชาเอกบังคับและหมวดรายวิชาเอกเลือกมีความเหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า

(1) คุณลักษณะของผู้สอน พบว่าในเรื่องคุณวุฒิและประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

(2) คุณลักษณะของนักศึกษา อาจารย์คณะภาษาและวัฒนธรรมจีนมีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์คัดเลือกนักศึกษา

(3) ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ อาจารย์ประจำหลักสูตรมีความพึงพอใจด้านห้องเรียนมีอุปกรณ์เหมาะสม ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษามีความพึงพอใจในเรื่องระบบบริการห้องสมุดเหมาะสม ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบัณฑิตมีความพึงพอใจในเรื่องระบบบริการห้องสมุดเหมาะสม ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ด้านกระบวนการผลิต

(1) การบริหารหลักสูตร พบว่าความพึงพอใจด้านการบริหารหลักสูตรในทุกด้านเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

(2) การจัดการเรียนการสอน พบว่าอาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษามีความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สำหรับบัณฑิตมีความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

(3) ด้านการวัดและการประเมินผล อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และบัณฑิตมีความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผลเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

4. ด้านผลลัพธ์ของหลักสูตร

(1) คุณลักษณะบัณฑิตตามวัตถุประสงค์ อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษามีความพึงพอใจทักษะด้านการใช้ภาษา ทักษะด้านการพูด ทักษะด้านการฟัง-อ่าน ทักษะด้านการเขียน เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจในทักษะทางภาษาอยู่ในระดับมากที่สุด

(2) คุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน TQF พบว่า กลุ่มผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดในทั้ง 5 ด้าน

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต ภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียว

บทนำ

กระบวนการจัดการศึกษาที่ได้มาตรฐานสากลต้องมีหลักสูตรเป็นเครื่องมือในการกำกับเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ สามารถวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการจัดการศึกษาได้ หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนเข็มทิศของการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรที่ดีจะต้องพัฒนาผู้เรียน ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ มีเจตคติและทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อในอนาคต การพัฒนาหลักสูตรจะต้องทำเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดภาพรวมที่เป็นเอกภาพ ความสำเร็จของการจัดการศึกษาจึงขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นพื้นฐาน เพราะหลักสูตรจะกำหนดว่าผู้เรียนควรจะเรียนอะไร มีผลการเรียนรู้เป็นอย่างไร เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่วนอาจารย์ที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาก็จะต้องเข้าใจจุดประสงค์ของหลักสูตรเป็นอย่างดีด้วย (Ragan.1953 : 133 อ้างในไตรพัฒน์ วงศ์ประเสริฐสุข 2546 : 2)

“การประเมินหลักสูตร” เป็นกระบวนการที่แสดงถึงหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นมีคุณค่าอย่างไร มีคุณภาพดีหรือสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่เพียงใด และมีสิ่งใดบ้างเป็นสาเหตุที่ทำให้หลักสูตรไม่ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (สมิทธิ์ คุณาภกร 2523 : 7) ผลของการประเมินหลักสูตรทำให้ทราบคุณภาพของหลักสูตร ซึ่งช่วยให้ทราบถึงจุดบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไข หรือช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจว่าควรจะใช้หลักสูตรต่อไปหรือไม่ (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2535 : 25) การประเมินหลักสูตรจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตรที่ควรดำเนินการเป็นระยะ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและตอบสนองต่อความต้องการของสังคม ทำให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบถึงคุณค่าของหลักสูตรที่ใช้อยู่ปัจจุบัน และเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยต่อไปในอนาคต

การวิจัยประเมินหลักสูตรจึงเปรียบเสมือนแบบจำลองของวิศวกรรมด้านหลักสูตร (Model of Curriculum Engineering) กล่าวคือเป็นการทำงานเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักสูตรที่มีคุณภาพ การวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักสูตรได้รับการพัฒนาขึ้นโดยสมิธ สแตนเลย์ และชอร์ส โดยเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรในองค์กรกับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชา ทั้งนี้ด้วยฐานคิดว่า “การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรคือการเปลี่ยนแปลงสังคม” (Smith Stanley and Shores. 1957 : 436 – 497 อ้างในไตรพัฒน์ วงศ์ประเสริฐสุข. 2546. 3)

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน ของคณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้เปิดสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 5 ปี ทางหลักสูตรจึงได้ดำเนินการประเมินหลักสูตรเพื่อปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น เหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป และเป็นกลไกในการพัฒนาบัณฑิตในสาขาวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาด้านบริบทของหลักสูตร ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร
- 2) เพื่อศึกษาด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน และสื่อการเรียนการสอน
- 3) เพื่อศึกษาด้านกระบวนการผลิต ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และประเมิน

ผลการสอน

- 4) เพื่อศึกษาด้านผลผลิต ได้แก่ คุณภาพบัณฑิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และผู้ใช้บัณฑิตในด้านวิชาการ เศรษฐกิจ และสังคม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ปีพุทธศักราช 2554 โดยแบ่งกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็น 5 กลุ่ม คือ

- 1) นักศึกษาสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน
- 2) อาจารย์ผู้สอนรายวิชาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน
- 3) บัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียว

เฉลิมพระเกียรติ ปีพุทธศักราช 2559

- 4) ผู้ใช้บัณฑิตในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียว

เฉลิมพระเกียรติ ปีพุทธศักราช 2559

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร
- ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน

ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย

- 1) ด้านบริบท ได้แก่ ปรัชญาและวัตถุประสงค์หลักสูตร
- 2) ด้านปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ การประเมินภาพรวมของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน
- 3) ด้านกระบวนการ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน การบริหารหลักสูตรและรายวิชา
- 4) ด้านผลลัพธ์ของหลักสูตร ได้แก่ บัณฑิตที่มีคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) แนวทางการวิเคราะห์หลักสูตร ครอบคลุมความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับปณิธานของสถาบัน ความต้องการของประเทศ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตรกับรายวิชา การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร โดยการประชุมอาจารย์ ประจำหลักสูตรและกรรมการผดชอบประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนและวัฒนธรรมจีน

2) แบบสอบถามนักศึกษา โดยสอบถามความพึงพอใจในเรื่องหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนาตามคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาที่มีในหลักสูตรเดิม ทั้งในด้านคุณสมบัติของรายวิชาเอกบังคับ รายวิชาเอกเลือกโดยพิจารณาถึงความเหมาะสมว่ามีคุณสมบัติตามที่ระบุหรือไม่ และความพึงพอใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหลักสูตร เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3) แบบสอบถามบัณฑิต โดยสอบถามความพึงพอใจของบัณฑิต โดยแบ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ความรู้ทางภาษาจีนก่อนเข้าศึกษา ระดับความรู้ภาษาจีน ณ ปัจจุบัน ภาวะการทำงาน/ศึกษาต่อ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนาตามคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาที่มีในหลักสูตรเดิม ทั้งในด้านคุณสมบัติของรายวิชาเอกบังคับ รายวิชาเอกเลือก โดยเป็นพิจารณาถึงความเหมาะสมว่ามีคุณสมบัติตามที่ระบุหรือไม่ และความพึงพอใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหลักสูตร เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4) แบบสอบถามผู้ใช้บัณฑิต โดยสอบถามผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบความคิดเห็นความสามารถในการทำงานของบัณฑิตใน 5 ด้านคือ ด้านคุณธรรม/จริยธรรม ด้านความรู้ ด้าน ทักษะทางปัญญา ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็น

5) แบบสอบถามอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในเรื่องหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การเรียนรู้ตลอดหลักสูตรได้พัฒนาตามคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาที่มีในหลักสูตรเดิม ทั้งในด้านคุณสมบัติของรายวิชาเอกบังคับ รายวิชาเอกเลือกโดยเป็นพิจารณาถึงความเหมาะสมว่ามีคุณสมบัติตามที่ระบุหรือไม่ และความพึงพอใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหลักสูตร เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ทั้งนี้ในแบบสอบถามได้มีการถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาใหม่ด้านภาษาและวัฒนธรรม

ในการทำธุรกิจจีน ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2559 รวมถึงมีการนำมติที่ประชุมของคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ครั้งที่ 4/2559 มาพิจารณาเพิ่มรายวิชาใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการที่จีนเอาวัฒนธรรมมาประยุกต์ใช้ทางด้านธุรกิจ การบริการ การเกษตร หรืออาหาร เพื่อเพิ่มมูลค่า (Value Added)

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้กระบวนการเก็บข้อมูลแบบผสมผสานทั้งวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยข้อมูลจากแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ลำดับ	กลุ่มประชากร	จำนวนที่มีอยู่	จำนวนที่เก็บข้อมูลจริง	ค่าร้อยละของจำนวนที่เก็บข้อมูลจริง (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนที่มีอยู่)
1.	อาจารย์ประจำหลักสูตร	5 คน	5 คน	100
2.	นักศึกษา			
	- ชั้นปีที่ 3	66 คน	65 คน	98.48
	- ชั้นปีที่ 4	34 คน	34 คน	100
3.	บัณฑิต	7 คน	7 คน	100
4.	ผู้ใช้บัณฑิต	7 คน	2 คน (เฉพาะผู้มีงานทำ)	100

จากตารางข้างต้นแสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของอาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา บัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมด้วยเครื่องมือแบบต่างๆ จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลเชิงปริมาณจะวิเคราะห์สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา พร้อมทั้งนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองส่วนมาบูรณาการเข้าด้วยกัน

ผลการประเมินหลักสูตร

1. ผลการประเมินด้านบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร

อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และบัณฑิต มีความเห็นสอดคล้องกันว่าหลักสูตรมีวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมชัดเจน โครงสร้างหลักสูตรและจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดรายวิชาความเหมาะสม เนื้อหารายวิชาของหลักสูตรทั้งหมวดรายวิชาเอกบังคับและหมวดรายวิชาเอกเลือกส่วนใหญ่มีความเหมาะสม เป็นประโยชน์ในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสำหรับรายวิชาใหม่ที่อาจารย์ประจำหลักสูตรคิดขึ้นจากสถานการณ์ความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน กลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตร กลุ่มนักศึกษา และกลุ่มบัณฑิต ส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นประโยชน์ในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น วิชาการแปลธุรกิจ วิชาวัฒนธรรมการค้ายุคใหม่ของจีน วิชาศาสตร์ศิลป์วัฒนธรรมจีน เป็นต้น

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

2.1 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ประจำหลักสูตรพึงพอใจในเรื่องอาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชา ที่สอนอยู่มากกว่าด้านอื่นๆ ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด นักศึกษา พึงพอใจเรื่องอาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอนมากกว่าด้านอื่นๆ ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก บัณฑิตพึงพอใจในอาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน และอาจารย์สอนตรงตามเนื้อหา และเวลาที่กำหนดมากกว่าด้านอื่นๆ ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 คุณลักษณะของนักศึกษา

การคัดเลือกนักศึกษาของสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีนทำการคัดเลือกผ่านสำนักทะเบียน มหาวิทยาลัยและคณะภาษาและวัฒนธรรมจีน โดยอาจารย์คณะภาษาและวัฒนธรรมจีนมีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์คัดเลือกนักศึกษา

2.3 ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษา

อาจารย์ประจำหลักสูตรมีความพึงพอใจด้านห้องเรียนมีอุปกรณ์เหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ และระบบบริการห้องสมุดเหมาะสม และเอื้อต่อการเรียนรู้มากกว่าด้านอื่นๆ โดยมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษามีความพึงพอใจในเรื่องระบบบริการห้องสมุดเหมาะสม และ

เอื้อต่อการเรียนรู้มากกว่าด้านอื่นๆ และมีความพึงพอใจในระดับมาก ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มบัณฑิตมีความพึงพอใจในเรื่องระบบบริการห้องสมุดเหมาะสม และเอื้อต่อการเรียนรู้มากกว่าด้านอื่นๆ เช่นกัน โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ด้านกระบวนการผลิต

3.1 การบริหารหลักสูตร

อาจารย์มีความพึงพอใจด้านการบริหารหลักสูตรในทุกด้านเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยพึงพอใจในเรื่องมีการจัดการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน และจำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละวิชาเหมาะสมมากกว่าด้านอื่นๆ โดยอยู่ที่ระดับมากที่สุด นักศึกษามีความพึงพอใจด้านการบริหารหลักสูตรในทุกด้านเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยพึงพอใจในเรื่องมีปฏิทินการศึกษาและตารางการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจนมากกว่าด้านอื่นๆ และอยู่ในระดับมาก บัณฑิตมีความพึงพอใจด้านการบริหารหลักสูตรในทุกด้านเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความพึงพอใจเรื่องมีปฏิทินการศึกษาและตารางการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน และเรื่องจำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละวิชาเหมาะสมมากกว่าด้านอื่นๆ โดยอยู่ที่ระดับมากที่สุด

3.2 การจัดการเรียนการสอน

อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษามีความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับลักษณะวิชา และวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และ กระบวนการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีนมีความพึงพอใจมากกว่าเรื่องอื่นๆ ในอาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษาความพึงพอใจเรื่องการใช้สื่อประกอบการสอนอย่างเหมาะสมมากกว่าด้านอื่นๆ เช่นกัน โดยอยู่ในระดับมาก สำหรับบัณฑิตมีความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 ด้านการวัดและการประเมินผล

อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษามีความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผลเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยอาจารย์ประจำหลักสูตร พิจารณารายงานการวัดและประเมินผล โปร่งใส ตรวจสอบได้มากกว่าด้านอื่น โดยมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด นักศึกษามีความพึงพอใจเรื่องการวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้มากกว่าด้านอื่น โดยมีความพึงพอใจระดับมาก บัณฑิตมีความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องวิธีการประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอน กับการวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้มีความพึงพอใจมากกว่าด้านอื่น

4. ด้านผลลัพธ์ของหลักสูตร

4.1 คุณลักษณะบัณฑิตตามวัตถุประสงค์

อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษามีความพึงพอใจทักษะด้านการใช้ภาษา ทักษะด้านการพูด ทักษะด้านการฟัง-อ่าน ทักษะด้านการเขียน ความรู้ด้านวรรณคดี ความรู้ด้านอื่นๆ ของนักศึกษาและของตนเอง สำหรับนักศึกษาเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ในบัณฑิตพึงพอใจในทักษะด้านภาษาของตนอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ใช้บัณฑิตพึงพอใจด้านทักษะทางภาษาของบัณฑิตอยู่ในระดับมากที่สุด

4.2 คุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน TQF

ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจในด้านความรู้เชิงวิชาการ ความสามารถในการปฏิบัติงานและเจตคติ จรรยาบรรณของบัณฑิตสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผลการประเมินทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดในทั้ง 5 ด้าน

อภิปรายผลการประเมินหลักสูตร

1. การประเมินบริบท

อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา บัณฑิตมีความเห็นสอดคล้องกันคือ มีความพึงพอใจด้านหลักสูตร เฉลี่ยในระดับมากถึงมากที่สุด ดังนั้น การปรับหลักสูตรจึงควรให้ความสำคัญด้านรายวิชามากกว่าด้านอื่น เพื่อให้เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ความต้องการของผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า

2.1 ด้านอาจารย์

จากผลการประเมินพบว่า อาจารย์ประจำ และบัณฑิตมีความพึงพอใจในอาจารย์ผู้สอนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากเท่านั้น โดยที่ความพึงพอใจเรื่องอาจารย์ผู้สอนตรงตามเนื้อหา และเวลาที่กำหนดแม้จะมีความพึงพอใจในระดับมากแต่ก็ยังน้อยกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้น หลักสูตรจึงควรติดตามให้อาจารย์ผู้สอนสอนเนื้อหาให้ตรงตามที่ระบุไว้ในเนื้อหาคำอธิบายรายวิชาให้ครบถ้วน

2.2 ด้านนักศึกษา

จากจำนวนบัณฑิต นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 มีจำนวนอัตราคงอยู่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แสดงว่านักศึกษา มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรดีขึ้น

2.3 ด้านปัจจัยสนับสนุน

จากผลการประเมินพบว่า นอกจากบัณฑิตแล้ว อาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษาต่างพึงพอใจ สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ในระดับปานกลาง ดังนั้นหลักสูตรควรเพิ่มความทันสมัยเรื่องอุปกรณ์ในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ระบบบริการห้องสมุด ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ประชาสัมพันธ์ระบบสารสนเทศที่เอื้อต่อการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองให้นักศึกษาทราบมากขึ้น

3. การประเมินปัจจัยด้านกระบวนการ

3.1 การบริหารหลักสูตร

จากผลการประเมินพบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรและกลุ่มนักศึกษาพึงพอใจในหลักสูตรอยู่ในระดับมาก บัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด กล่าวคือ หลักสูตรมีการจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีการจัดการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน มีปฏิทินการศึกษาและ ตารางการศึกษาแต่ละภาคอย่างชัดเจน วิชาเรียนในหมวดต่างสอดคล้องกับตามต้องการของผู้เรียน และมีจำนวน ชั่วโมงเรียนเหมาะสม

3.2 การจัดการเรียนการสอน

จากผลการประเมินพบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรและนักศึกษามีความพึงพอใจเรื่องการจัดการเรียน การสอนในระดับมาก และบัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด กล่าวคือหลักสูตรมีการจัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับลักษณะวิชาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีการบวนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีนมีการใช้วิธีการสอนที่กระตุ้น ให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหา ส่งเสริมให้นักศึกษาไปประยุกต์ใช้กับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม ความพึงพอใจในเรื่องการนำผลงานวิจัย หรือองค์ความรู้ใหม่มาใช้ในการเรียนการสอนในอาจารย์ประจำหลักสูตร ยังมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง หลักสูตรจึงควรสนับสนุนในเรื่องดังกล่าวเพิ่มขึ้น

3.3 การวัดและประเมินผล

จากการประเมินพบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรและบัณฑิตเห็นตรงกันว่าการวัดและประเมินผลของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด นักศึกษามีความเห็นอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ มีการประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังมีระบบการวัดและประเมินผลที่โปร่งใสและตรวจสอบได้

4. การประเมินคุณลักษณะบัณฑิตตามวัตถุประสงค์

จากผลการประเมินพบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนี้ มีคุณสมบัติที่ทางหลักสูตรกำหนดไว้ในระดับปานกลาง โดยมีทักษะในการใช้ภาษา การเขียน และความรู้ด้านอื่น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทักษะในการฟัง พูดและอ่านอยู่ในระดับมาก บัณฑิตเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนี้มีคุณสมบัติหลักสูตรตามที่กำหนดไว้มากที่สุด นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเกณฑ์ตามกรอบมาตรฐาน TQF ทั้ง 5 ด้านพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากทางหลักสูตรมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด อย่างไรก็ตาม หลักสูตรควรส่งเสริมความรู้ด้านภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลที่สำคัญในยุคปัจจุบันให้นักศึกษา และสนับสนุนความรู้ด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อเพิ่มศักยภาพให้นักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร

- 1.1 หลักสูตรควรปรับปรุงเนื้อหาบางรายวิชาให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากขึ้น
- 1.2 หลักสูตรควรมีการเพิ่มหรือตัดทอนบางรายวิชา เพื่อความเหมาะสมในการเรียนการสอนมากขึ้น
- 1.3 หลักสูตรควรมีโครงการเสริมสร้างความรู้ด้านวัฒนธรรมมากขึ้น เพื่อให้นักศึกษามีทักษะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง
- 1.4 หลักสูตรควรกำหนดคุณสมบัติผู้สำเร็จการศึกษาด้านภาษาและวัฒนธรรม เช่น การสอบสัมภาษณ์ ก่อนสำเร็จการศึกษาซึ่งนอกเหนือจากการสอบวัดระดับภาษาจีน HSK 5

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 หลักสูตรควรมีการปรับปรุงรายละเอียดในการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาในหลักสูตรทุกปี
- 2.2 ควรศึกษาตามมคอ.5 อย่างแท้จริง เพื่อจะได้นำไปประมวลและสรุปประเด็นสำคัญในการปรับปรุงรอบใหญ่
- 2.3 ข้อมูลบางส่วนยังขาดการพิจารณาในระดับคณะ และนำไปจัดการศึกษาทั้งกระบวนการ PDCA

2.4 การวิจัยประเมินหลักสูตรควรเป็นผลงานที่มีมูลค่า ไม่ใช่ทำตามหน้าที่ของกรรมการประจำหลักสูตรเท่านั้น เพราะการประเมินหลักสูตรถือเป็นวิจัยชิ้นหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการบริหารหลักสูตรตามมาตรฐานสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

บรรณานุกรม

- จรัสศรี จิราภส. (2548) การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาจีน ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2544. สมุทรปราการ : สำนักพัฒนานิชาการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- จิรศักดิ์ สุรังคพิพรรธน์. (2540) การพัฒนาแบบการประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจทิพย์ เอื้อรจันพงศ์. (2539) การพัฒนาหลักสูตร หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อัสรินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546) การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553) การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พดิน แดงจวง. (2557) จิตวิทยาประยุกต์ในการศึกษานอกระบบ(ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : ภาควิชาส่งเสริมการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537) กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552) ทฤษฎีการประเมิน. (พิมพ์ครั้งที่ 7) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์และคณะ. (2546) การประเมินหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาจีน (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2555

THE CURRICULUM EVALUATION ON BACHELOR OF ARTS PROGRAM IN CHINESE (REVISED CURRICULUM, 2012)

ไพศาล ทองสัมฤทธิ์*

ธนดล จิรสันติวงศ์**

วิชญากร ศรีวิภากุล***

ABSTRACT

The Curriculum Evaluation on Bachelor of Arts Program in Chinese aimed to 1) analyze curriculum and quality of curriculum implementation in term of the contexts : the objective, structure, and content of the curriculum, 2) evaluate the input : lecturers, students, and learning support, 3) evaluate the process of the curriculum administration, and 4) evaluate the outcome : quality of the graduated students.

The population of the research comprised 10 program lecturers, 100 graduated students of the program in academic year 2014, 160 existing students with normal status, and 60 graduated students' employers. The 5 rating scale questionnaires were used to collect data from the program lecturers, graduated students, students and graduated student's employers.

The study results were as follows :

1. The satisfaction evaluation of employers divided into 6 areas : ethics and morals, knowledge, cognitive skills, interpersonal skills and responsibility, numerical analysis, communication, and Information technology skills (ICT), and professional skills. In overall the statistics of the employers was at the highest level. The outstanding characteristics of the graduates were volunteer, diligent and Chinese skill. However, English skill was considered to be developed.
2. The satisfaction evaluation of the graduated students towards teaching management of the core and selected courses was at the highest level and the opinion towards the general courses was at high level. The development of the courses should be on improving more modernized courses

* PHAISAN THONGSAMRIT, ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

E-mail: phaisan.cn@gmail.com

** TANADON JIRASANTIWONG, อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

E-mail: bestxieyehui@hotmail.com

*** VICHAYAKORN SRIVIPAKUL, อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

E-mail: foming97@gmail.com

which can be applied to earn their living, having more courses related to the Chinese Proficiency Test (HSK) and enhancing more English language skills.

3. The satisfaction evaluation of lecturers towards the teaching management of the curriculum was at the highest level. The program should be added more professional courses and the content and the teaching process should be applied to meet the needs of the students.

4. The satisfaction evaluation of students towards the teaching and curriculum implementation was at high level on core courses, selective courses, while the teaching management of the general courses was rated at the highest level.

KEYWORDS: Curriculum, Student, Graduated students, Graduated student's employers, Lecturers

บทคัดย่อ

การวิจัยประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรในบริบท (Content) ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร 2) เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน 3) เพื่อประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร (Process) ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน 4) เพื่อประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร (Outcome) ได้แก่ คุณภาพของบัณฑิต

ประชากรของการวิจัยประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช 2555 ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนรายวิชาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 10 คน บัณฑิตปีการศึกษา 2557 จำนวน 100 คน นักศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนจำนวน 160 คน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน แบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิต แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะวิชาชีพ มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเห็นว่าจุดเด่นของบัณฑิต ได้แก่ จิตอาสา ขยัน และความสามารถทางด้านภาษาจีน จุดที่ควรพัฒนา คือ ทักษะภาษาอังกฤษ

2. ผลการประเมินความคิดเห็นหรือพึงพอใจของบัณฑิต ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาของหลักสูตร ประกอบด้วยรายวิชาเอกบังคับและเอกเลือก มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นควรปรับปรุงเนื้อหาบางรายวิชาให้ทันสมัย นำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ เพิ่มรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) และเสริมสร้างความรู้ทักษะภาษาอังกฤษ

3. ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนอาจารย์ ต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความคิดเห็นควรเพิ่มรายวิชาด้านวิชาชีพ ปรับเนื้อหาบางรายวิชาให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน

4. ผลการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษา ต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาในหลักสูตร ประกอบด้วยรายวิชาเอกบังคับและเอกเลือก มีความคิดเห็นเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : หลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต อาจารย์ผู้สอน

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

หลักสูตรถือได้ว่าเป็นแม่บทของการเรียนการสอน จึงมีความสำคัญและต้องมีการประเมินให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี ความสามารถของผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือนำไปประยุกต์ใช้ได้ในปีบริบทต่างๆ ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม

การวิจัยประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบว่า หลักสูตรต่าง ๆ ได้ดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นหรือไม่ รวมถึงการรับทราบเข้าใจถึงปัญหาในการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบหรือทั้งกระบวนการ ตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตร การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นในการผลิตบัณฑิต การวิจัยประเมินหลักสูตรจึงถือได้ว่าเป็นกระบวนการในการพิจารณากำหนดคุณค่าหรือระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ตั้งไว้ตั้งแต่ต้น

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 และได้ผลิตบัณฑิตไปแล้วทั้งหมด 20 รุ่น ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของ สกอ. ซึ่งได้กำหนดให้มีการประเมินหลักสูตรทุก 5 ปี ประกอบกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ได้ใช้มาจนถึงปัจจุบัน รวมระยะเวลา 4 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมในการประเมินหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบัน เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ให้ทันสมัย ตอบสนองความต้องการของสังคม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยประเมินหลักสูตรนี้เป็นการประเมินหลักสูตรหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้

- 1) เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาหลักสูตร ในบริบท (Content) ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร
- 2) เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร (Input) ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน
- 3) เพื่อประเมินกระบวนการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร (Process) ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน
- 4) เพื่อประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร (Outcome) ได้แก่ คุณภาพของบัณฑิต

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน พุทธศักราช 2555 โดยบูรณาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4 ด้านคือ

- (1) เพื่อวิเคราะห์หลักสูตร
- (2) เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร
- (3) เพื่อประเมินการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนของหลักสูตร
- (4) เพื่อประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม

- ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร

ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 3 คน เก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม เพื่อวิเคราะห์หลักสูตร

- อาจารย์ประจำหลักสูตร

อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนรายวิชาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 10 คน

- ผู้สำเร็จการศึกษา

บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 100 คน

- นักศึกษา

นักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป รวม 160 คน

- ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา

ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 60 คน

ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา บัณฑิต และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน (หลักสูตรปรับปรุง ปี 2555) ประกอบด้วย 4 ด้านคือ

ด้านบริบท ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร

ด้านปัจจัยป้อนเข้า ได้แก่ ผู้เรียน อาจารย์ สื่อและอุปกรณ์สนับสนุนการเรียนการสอน

ด้านกระบวนการ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน การบริหารหลักสูตร และรายวิชา

ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของบัณฑิต

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ แนวทางการวิเคราะห์หลักสูตร แบบสอบถามนักศึกษา แบบสอบถามผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา และคำถามสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตร ลักษณะและองค์ประกอบของเครื่องมือแต่ละชนิดมีรายละเอียดดังนี้

1) แนวทางการวิเคราะห์หลักสูตร

ประเด็นการวิเคราะห์หลักสูตรครอบคลุมความสัมพันธ์ ระหว่างหลักสูตรกับปณิธานของสถาบัน ความต้องการของประเทศ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตรกับรายวิชา การประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร

2) แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ชุด

แบบสอบถามผู้สำเร็จการศึกษา ประกอบด้วย สถานภาพผู้ตอบความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นมาตราประมาณค่าจากน้อยสุดถึงมากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ในช่องระดับความพึงพอใจดังนี้

5 พึงพอใจมากที่สุด

4 พึงพอใจมาก

3 ค่อนข้างพึงพอใจ

2 พึงพอใจน้อย

1 ไม่พึงพอใจ

ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์และการให้คำปรึกษา คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา และความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติ และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร ปัจจัยนำเข้า กระบวนการของหลักสูตร การบริหารหลักสูตร และผลลัพธ์ของหลักสูตร

แบบสอบถามผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ประกอบด้วยสถานภาพผู้ตอบความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ของหลักสูตรเป็นมาตรฐานค่าจากน้อยสุดถึงมากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ในช่องระดับความพึงพอใจดังนี้

5 พึงพอใจมากที่สุด	4 พึงพอใจมาก	3 ค่อนข้างพึงพอใจ
2 พึงพอใจน้อย	1 ไม่พึงพอใจ	

ได้แก่ คุณภาพของบัณฑิต และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร และผลลัพธ์ของหลักสูตร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้กระบวนการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

ข้อมูลจากแบบสอบถาม

การเก็บข้อมูลแบบสอบถามในกลุ่มต่างๆ ได้ดำเนินการ ดังนี้

ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2558 และได้รับแบบสอบถามตอบกลับ จำนวน 100 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ข้อมูลจากผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ได้รับแบบสอบถามตอบกลับ จำนวน 60 ชุด คิดเป็นร้อยละ 60

ข้อมูลจากแบบสอบถามนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ขึ้นไปได้รับแบบสอบถามตอบกลับ จำนวน 160 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ข้อมูลจากแบบสอบถามอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน มีรายชื่อดังนี้

1. อาจารย์ไพศาล ทองสัมฤทธิ์ ประธานหลักสูตร (อาจารย์ประจำหลักสูตร)
ศศ.บ. (ภาษาจีน) เกียรตินิยมอันดับสอง ม.ธรรมศาสตร์ (2536)
M.A. (Modern Chinese) Beijing Language and Culture University, P.R.China (1999)
2. อาจารย์วิษณุกร ศรีวิภากุล (อาจารย์ประจำหลักสูตร)
ศศ.บ. (ภาษาจีน) ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (2547)
M.A. (Teaching Chinese as a Second Language) National Taiwan Normal University, Taiwan R.O.C (2012)
3. อาจารย์ธุมวดี สิริปัญญาธิ (อาจารย์ประจำหลักสูตร)
ศศ.บ. (ภาษาจีน) เกียรตินิยมอันดับสอง ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (2547)
M.A. (China in World Economic System) Rangsit University, Thailand (2552)
4. อาจารย์ชงภูมิษฐ์ ภูสวด (อาจารย์ประจำหลักสูตร)
ศศ.บ. (ภาษาจีน) ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (2551)
M.A. (Modern Chinese and Literature) Guangxi University, P.R.China (2012)

5. อาจารย์ธนดล จิรสันติวงศ์ (อาจารย์ประจำหลักสูตร)

ศศ.บ. (จีนศึกษา) ม.รามคำแหง (2553)

M.Ed. (Teaching Chinese to Speakers of Other Languages) Yunnan Normal University, P.R.China (2012)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยนำมาวิเคราะห์สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และสรุปข้อเสนอแนะของแต่ละส่วน

เกณฑ์การประเมิน จากแบบสอบถามที่เป็นเชิงปริมาณ การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยคะแนน จากมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ในแบบสอบถามชุดต่าง ๆ ใช้เกณฑ์ ดังนี้

4.51 – 5.00	การแปลความหมาย	มากที่สุด
3.51 – 4.50	การแปลความหมาย	มาก
2.51 – 3.50	การแปลความหมาย	ปานกลาง
1.51 – 2.50	การแปลความหมาย	น้อย
1.00 – 1.50	การแปลความหมาย	น้อยที่สุด

ผลของการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม/จริยธรรม	4.67
2. ด้านความรู้	4.78
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.64
4. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	4.78
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี	4.69
6. ด้านทักษะวิชาชีพ	4.93
7. โดยภาพรวมคุณภาพของบัณฑิต/มหาบัณฑิต	
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติอยู่ในระดับใด	5.00

ส่วนที่ 2 ผลการประเมินความคิดเห็นหรือพึงพอใจของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อรายวิชาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน 31 รายวิชา ดังนี้

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรายวิชาภาษาจีนเอกบังคับต่อรายวิชาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนจำนวน 22 รายวิชาดังนี้

1. CN 1103 การเสริมทักษะภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69	ระดับมากที่สุด
2. CN 1113 ภาษาจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81	ระดับมากที่สุด
3. CN 1123 ภาษาจีน 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85	ระดับมากที่สุด
4. CN 1023 การออกเสียงภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73	ระดับมากที่สุด
5. CN 1213 การฟัง-พูดภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81	ระดับมากที่สุด
6. CN 2113 ภาษาจีน 3	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69	ระดับมากที่สุด
7. CN 2123 ภาษาจีน 3	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86	ระดับมากที่สุด
8. CN 2213 การสนทนาภาษาจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05	ระดับมาก
9. CN 2223 การสนทนาภาษาจีน 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83	ระดับมากที่สุด
10. CN 2313 การอ่านภาษาจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86	ระดับมากที่สุด
11. CN 2323 การอ่านภาษาจีน 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76	ระดับมากที่สุด
12. CN 2613 ไวยากรณ์ภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82	ระดับมากที่สุด
13. CN 3413 การเขียนภาษาจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85	ระดับมากที่สุด
14. CN 3423 การเขียนภาษาจีน 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77	ระดับมากที่สุด
15. CN 3563 ชาวจีนโพ้นทะเลในอาเซียน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83	ระดับมากที่สุด
16. CN 3533 ศิลปวัฒนธรรมจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69	ระดับมากที่สุด
17. CN 3573 ประวัติศาสตร์จีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69	ระดับมากที่สุด
18. CN 3683 ภาษาศาสตร์ภาษาจีนเบื้องต้น	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80	ระดับมากที่สุด
19. CN 3703 การอ่านหนังสือพิมพ์จีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74	ระดับมากที่สุด
20. CN 3713 ภาษาจีนโบราณประยุกต์	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19	ระดับมาก
21. CN 3266 สหกิจศึกษา	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83	ระดับมากที่สุด
22. CN 4113 การแปลภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69	ระดับมากที่สุด

วิเคราะห์ผลภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเอกบังคับของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนจำนวน 22 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.72 อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรายวิชาภาษาจีนเอกเลือก ต่อรายวิชาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 9 รายวิชาดังนี้

1. CN 2413 วรรณคดีจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71	ระดับมากที่สุด
2. CN 2513 ความรู้เกี่ยวกับอักษรจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50	ระดับมาก
3. CN 3083 ภาษาจีนเพื่อธุรกิจการบิน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34	ระดับมาก
4. CN 3583 ปรัชญาและแนวความคิดแบบจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86	ระดับมากที่สุด
5. CN 4043 ภาษาจีนสำหรับมัคคุเทศก์ 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86	ระดับมากที่สุด
6. CN 4303 การพูดภาษาจีนในที่ประชุมชน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75	ระดับมากที่สุด
7. CN 4693 สัมมนาภาษาและวรรณกรรมจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80	ระดับมากที่สุด
8. CN 4943 เศรษฐกิจจีนในปัจจุบัน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79	ระดับมากที่สุด
9. CN 4963 สัมมนาภาษาจีนธุรกิจ	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75	ระดับมากที่สุด

วิเคราะห์ผลภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเอกเลือกของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 9 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.70 อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

วิเคราะห์ผล ภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเอกบังคับและเอกเลือกทั้งหมดของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 31 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.56 อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

ส่วนที่ 3 ผลการประเมินความคิดเห็นหรือพึงพอใจของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนต่อรายวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาแกนที่บัณฑิตในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนลงทะเบียนเพื่อการศึกษาทั้งสิ้น 19 รายวิชา ดังนี้

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรายวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาบังคับ) จำนวน 10 รายวิชา ดังนี้

1. รายวิชา GE 1043 ภาษาไทยกับการสื่อสาร	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62	ระดับมากที่สุด
2. รายวิชา GE 1053 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55	ระดับมากที่สุด
3. รายวิชา GE 1063 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70	ระดับมากที่สุด
4. รายวิชา GE 1072 สุขภาพพลานามัยกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63	ระดับมากที่สุด
5. รายวิชา GE 1082 โลกทัศน์กับการดำเนินชีวิต	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56	ระดับมากที่สุด
6. รายวิชา GE 1092 จิตวิทยาเพื่อการดำรงชีวิต	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62	ระดับมากที่สุด
7. รายวิชา GE 1102 ไทยกับสภาวะการณ์โลก	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75	ระดับมากที่สุด

8. รายวิชา GE 1112 ชีวิตกับเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87	ระดับมากที่สุด
9. รายวิชา GE 1113 จีนศึกษา	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66	ระดับมากที่สุด
10. รายวิชา GE 1122 เทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76	ระดับมากที่สุด

วิเคราะห์ผลภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาบังคับ) จำนวน 10 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.67 อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรายวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาเลือก) จำนวน 7 รายวิชา ดังนี้

1. รายวิชา GE 2222 ตรรกวิทยา : การใช้เหตุผล
ในชีวิตประจำวัน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18	ระดับมาก
2. รายวิชา GE 2242 การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38	ระดับมาก
3. รายวิชา GE 1132 ทักษะและกระบวนการคิด	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31	ระดับมาก
4. รายวิชา GE 2202 กฎหมายกับสังคม	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37	ระดับมาก
5. รายวิชา GE 2212 ภาวะผู้นำกับการจัดการ	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28	ระดับมาก
6. รายวิชา GE 2142 อาเซียนศึกษา	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16	ระดับมาก
7. รายวิชา GE 2232 มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30	ระดับมาก

วิเคราะห์ผลภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาเลือก) จำนวน 7 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.28 อยู่ในระดับ “มาก”

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรายวิชาแกน จำนวน 2 รายวิชา ดังนี้

1. รายวิชา EG 5173 การฟัง-การพูดภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสาร	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06	ระดับมาก
2. รายวิชา EG 5183 การอ่าน-การเขียนภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสาร	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15	ระดับมาก

วิเคราะห์ผลภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาแกน จำนวน 2 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.11 อยู่ในระดับ “มาก”

วิเคราะห์ผล ภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของบัณฑิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาบังคับและวิชาเลือก) รวมทั้งวิชาแกน จำนวน 19 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.47 อยู่ในระดับ “มาก”

ส่วนที่ 4 ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนอาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อรายวิชาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน 31 รายวิชาโดยแยกวิเคราะห์ ผลรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจ ดังนี้

รายวิชาภาษาจีนเอกบังคับต่อรายวิชาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 22 รายวิชา ดังนี้

1. CN 1103 การเสริมทักษะภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86	คือระดับมากที่สุด
2. CN 1113 ภาษาจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80	คือระดับมากที่สุด
3. CN 1123 ภาษาจีน 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75	คือระดับมากที่สุด
4. CN 1023 การออกเสียงภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73	คือระดับมากที่สุด
5. CN 1213 การฟัง-พูดภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72	คือระดับมากที่สุด
6. CN 2113 ภาษาจีน 3	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52	คือระดับมากที่สุด
7. CN 2123 ภาษาจีน 4	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78	คือระดับมากที่สุด
8. CN 2213 การสนทนาภาษาจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78	คือระดับมากที่สุด
9. CN 2223 การสนทนาภาษาจีน 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78	คือระดับมากที่สุด
10. CN 2313 การอ่านภาษาจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78	คือระดับมากที่สุด
11. CN 2323 การอ่านภาษาจีน 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77	คือระดับมากที่สุด
12. CN 2613 ไวยากรณ์ภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77	คือระดับมากที่สุด
13. CN 3413 การเขียนภาษาจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77	คือระดับมากที่สุด
14. CN 3423 การเขียนภาษาจีน 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77	คือระดับมากที่สุด
15. CN 3563 ชาวจีนโพ้นทะเลในอาเซียน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77	คือระดับมากที่สุด
16. CN 3533 ศิลปวัฒนธรรมจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77	คือระดับมากที่สุด
17. CN 3573 ประวัติศาสตร์จีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82	คือระดับมากที่สุด
18. CN 3683 ภาษาศาสตร์ภาษาจีนเบื้องต้น	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82	คือระดับมากที่สุด
19. CN 3703 การอ่านหนังสือพิมพ์จีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82	คือระดับมากที่สุด
20. CN 3713 ภาษาจีนโบราณประยุกต์	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78	คือระดับมากที่สุด
21. CN 3266 สหกิจศึกษา	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78	คือระดับมากที่สุด
22. CN 4113 การแปลภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78	คือระดับมากที่สุด

วิเคราะห์ผลภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของอาจารย์ผู้สอนอาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเอกบังคับของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน 22 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.77 อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

รายวิชาภาษาจีนเอกเลือก ต่อรายวิชาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 16 รายวิชาดังนี้

1. CN 2413 วรรณคดีจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86	คือระดับมากที่สุด
2. CN 2513 ความรู้เกี่ยวกับอักษรจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86	คือระดับมากที่สุด
3. CN 3083 ภาษาจีนเพื่อธุรกิจการบิน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74	คือระดับมากที่สุด
4. CN 3583 ปรัชญาและแนวความคิดแบบจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72	คือระดับมากที่สุด
5. CN 4043 ภาษาจีนสำหรับมัคคุเทศก์ 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75	คือระดับมากที่สุด
6. CN 4303 การพูดภาษาจีนในที่ประชุมชน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75	คือระดับมากที่สุด
7. CN 4693 สัมมนาภาษาและวรรณกรรมจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79	คือระดับมากที่สุด
8. CN 4943 เศรษฐกิจจีนในปัจจุบัน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75	คือระดับมากที่สุด
9. CN 4963 สัมมนาภาษาจีนธุรกิจ	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79	คือระดับมากที่สุด
10. CN 2423 วรรณคดีจีน 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76	คือระดับมากที่สุด
11. CN 2673 สุภาชิตจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86	คือระดับมากที่สุด
12. CN 2783 คัมภีร์สามอักษร	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84	คือระดับมากที่สุด
13. CN 3063 ภาษาจีนเพื่อธุรกิจการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74	คือระดับมากที่สุด
14. CN 3093 ภาษาจีนเพื่อธุรกิจการโรงแรม	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76	คือระดับมากที่สุด
15. CN 3843 ภาษาจีนสำหรับเลขานุการ	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80	คือระดับมากที่สุด
16. CN 4453 การเขียนภาษาจีนเชิงธุรกิจ	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74	คือระดับมากที่สุด

วิเคราะห์ผลภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของอาจารย์ผู้สอนอาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเอกเลือกของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน 16 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.78 อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

วิเคราะห์ผล ภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของอาจารย์ผู้สอนอาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทั้งหมดของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 31 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.76 อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

ส่วนที่ 5 ผลการประเมินความคิดเห็นหรือพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนต่อรายวิชาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน 35 รายวิชาโดยแยกวิเคราะห์ผลรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจ ดังนี้

รายวิชาภาษาจีนเอกบังคับต่อรายวิชาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 22 รายวิชา ดังนี้

1. รายวิชา CN 1103 การเสริมทักษะภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ระดับมาก
2. รายวิชา CN 1113 ภาษาจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ระดับมากที่สุด
3. รายวิชา CN 1123 ภาษาจีน 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ระดับมากที่สุด
4. รายวิชา CN 1203 การออกเสียงภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ระดับมากที่สุด
5. รายวิชา CN 1213 การฟัง-พูดภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ระดับมากที่สุด
6. รายวิชา CN 2113 ภาษาจีน 3	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ระดับมาก
7. รายวิชา CN 2123 ภาษาจีน 4	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ระดับมากที่สุด
8. รายวิชา CN 2213 การสนทนาภาษาจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ระดับมาก
9. รายวิชา CN 2223 การสนทนาภาษาจีน 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ระดับมาก
10. รายวิชา CN 2313 การอ่านภาษาจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ระดับมาก
11. รายวิชา CN 2323 การอ่านภาษาจีน 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ระดับมาก
12. รายวิชา CN 2613 ไวยากรณ์ภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ระดับมากที่สุด
13. รายวิชา CN 3413 การเขียนภาษาจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ระดับมาก
14. รายวิชา CN 3423 การเขียนภาษาจีน 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ระดับมากที่สุด
15. รายวิชา CN 3563 ชาวจีนโพ้นทะเลในอาเซียน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ระดับมาก
16. รายวิชา CN 3533 ศิลปวัฒนธรรมจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ระดับมาก
17. รายวิชา CN 3573 ประวัติศาสตร์จีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ระดับมากที่สุด
18. รายวิชา CN 3683 ภาษาศาสตร์ภาษาจีนเบื้องต้น	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ระดับมากที่สุด
19. รายวิชา CN 3703 การอ่านหนังสือพิมพ์จีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ระดับมาก
20. รายวิชา CN 3713 ภาษาจีนโบราณประยุกต์	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ระดับมาก
21. รายวิชา CN 3266 สหกิจศึกษา	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ระดับมาก
22. รายวิชา CN 4113 การแปลภาษาจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ระดับมากที่สุด

วิเคราะห์ผลภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเอกบังคับของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน 22 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.26 อยู่ในระดับ “มาก”

รายวิชาภาษาจีนเอกเลือก ต่อรายวิชาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 13 รายวิชา ดังนี้

1. รายวิชา CN 2413 วรรณคดีจีน 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62	ระดับมากที่สุด
2. รายวิชา CN 2513 ความรู้เกี่ยวกับอักษรจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64	ระดับมากที่สุด
3. รายวิชา CN 2673 สุภาษิตจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78	ระดับมากที่สุด
4. รายวิชา CN 2783 คัมภีร์สามอักษร	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50	ระดับมาก
5. รายวิชา CN 3083 ภาษาจีนเพื่อธุรกิจการบิน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75	ระดับมากที่สุด
6. รายวิชา CN 3093 ภาษาจีนเพื่อธุรกิจการโรงแรม	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66	ระดับมากที่สุด
7. รายวิชา CN 3583 ปรัชญาและแนวความคิดแบบจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68	ระดับมากที่สุด
8. รายวิชา CN 4043 ภาษาจีนสำหรับมัคคุเทศก์ 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50	ระดับมาก
9. รายวิชา CN 4303 การพูดภาษาจีนในที่ประชุมชน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68	ระดับมากที่สุด
10. รายวิชา CN 4453 การเขียนภาษาจีนเชิงธุรกิจ	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54	ระดับมากที่สุด
11. รายวิชา CN 4693 สัมมนาภาษาและวรรณกรรมจีน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84	ระดับมากที่สุด
12. รายวิชา CN 4943 เศรษฐกิจจีนในปัจจุบัน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84	ระดับมากที่สุด
13. รายวิชา CN 4963 สัมมนาภาษาจีนธุรกิจ	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76	ระดับมากที่สุด

วิเคราะห์ผลภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเอกเลือกของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน 13 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.68 อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

วิเคราะห์ผล ภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเอกบังคับและเอกเลือกทั้งหมดของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 35 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.43 อยู่ในระดับ “มาก”

ส่วนที่ 6 ผลการประเมินความคิดเห็นหรือพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนต่อรายวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาแกนที่นักศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ลงทะเบียนเพื่อการศึกษาทั้งสิ้น 19 รายวิชา ดังนี้

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรายวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาบังคับ) จำนวน 10 รายวิชา ดังนี้		
1. รายวิชา GE 1043 ภาษาไทยกับการสื่อสาร	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65	ระดับมากที่สุด
2. รายวิชา GE 1053 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76	ระดับมากที่สุด
3. รายวิชา GE 1063 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59	ระดับมากที่สุด
4. รายวิชา GE 1072 สุขภาพพลานามัย	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62	ระดับมากที่สุด
กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต		

5. รายวิชา GE 1082 โลกทัศน์กับการดำเนินชีวิต	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54	ระดับมากที่สุด
6. รายวิชา GE 1092 จิตวิทยาเพื่อการดำรงชีวิต	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54	ระดับมากที่สุด
7. รายวิชา GE 1102 ไทยกับสภาวะการณ์โลก	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71	ระดับมากที่สุด
8. รายวิชา GE 1112 ชีวิตกับเศรษฐกิจพอเพียง	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84	ระดับมากที่สุด
9. รายวิชา GE 1113 จีนศึกษา	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69	ระดับมากที่สุด
10. รายวิชา GE 1122 เทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55	ระดับมากที่สุด

วิเคราะห์ผลภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาบังคับ) จำนวน 10 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.65 อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรายวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาเลือก) จำนวน 7 รายวิชา ดังนี้

1. รายวิชา GE 2222 ตรรกวิทยา : การใช้เหตุผลในชีวิตประจำวัน	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88	ระดับมาก
2. รายวิชา GE 2242 การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34	ระดับมาก
3. รายวิชา GE 1132 ทักษะและกระบวนการคิด	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62	ระดับมากที่สุด
4. รายวิชา GE 2202 กฎหมายกับสังคม	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20	ระดับมาก
5. รายวิชา GE 2212 ภาวะผู้นำกับการจัดการ	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58	ระดับมากที่สุด
6. รายวิชา GE 2142 อาเซียนศึกษา	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40	ระดับมาก
7. รายวิชา GE 2232 มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38	ระดับมาก

วิเคราะห์ผลภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาเลือก) จำนวน 7 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.34 อยู่ในระดับ “มาก”

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรายวิชาแกน จำนวน 2 รายวิชา ดังนี้

1. รายวิชา EG 5173 การฟัง-การพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48	ระดับมาก
2. รายวิชา EG 5183 การอ่าน-การเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58	ระดับมากที่สุด

วิเคราะห์ผลภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาแกน จำนวน 2 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.53 อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

วิเคราะห์ผล ภาพรวมความคิดเห็นหรือพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาบังคับและวิชาเลือก) รวมทั้ง วิชาแกน จำนวน 19 รายวิชานี้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.52 อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บัณฑิต

1. จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิต/มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 - ภาษาอังกฤษ
 - การนำเสนอผลงาน รวมทั้งทักษะการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
 - การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการทำงาน
 - ขาดทักษะทางวิชาชีพที่หลากหลาย
2. จุดเด่นของบัณฑิต/มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 - มีจิตอาสา ตั้งใจทำงานด้วยความเต็มใจ
 - แสวงหาความรู้ใหม่ด้านภาษาจีน
 - มีความรอบรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมจีน
 - อ่อนน้อมถ่อมตน
 - ขยันขันแข็ง และแสวงหาความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

ข้อเสนอแนะจากบัณฑิต

ข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร รวมถึงรูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้

- ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาในบางรายวิชาให้มีความทันสมัยเพิ่มมากขึ้น
- ควรเพิ่มรายวิชาที่เน้นในแต่ละสาขาอาชีพ เพื่อความเหมาะสมในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น
- ควรมีโครงการเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษที่จำเป็นให้นักศึกษา
- ควรเพิ่มรายวิชาระเบียบวิธีวิจัย เพื่อประโยชน์ในการทำเล่มโครงงานสหกิจศึกษา
- ควรเพิ่มรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) เพื่อประโยชน์ในการสำเร็จการศึกษาตามเงื่อนไขของคณะวิชา

- ควรปรับบางรายวิชาให้สามารถนำไปใช้ในการทำงานได้จริง
- ให้ความสำคัญกับรายวิชาสหกิจศึกษามากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานจริง
- รายวิชาเลือกควรเน้นด้านธุรกิจและหากเป็นไปได้ควรจัดการศึกษาที่จีน เพื่อให้ได้พบกับสภาพแวดล้อมจริง
- อยากให้มีรายวิชาด้านจีนมากขึ้น
- เพิ่มรายวิชาที่ใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะจากอาจารย์

ข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร รวมถึงรูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้

- ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาในบางรายวิชาให้มีความทันสมัยเพิ่มมากขึ้น
- ควรมีการเพิ่มหรือตัดทอนบางรายวิชา เพื่อความเหมาะสมในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น
- ควรมีโครงการเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษที่จำเป็นให้นักศึกษา
- ควรมีการเพิ่มรายวิชาด้านธุรกิจให้มากขึ้น เพื่อรองรับตลาดการค้าในปัจจุบัน
- ควรมีการเปิดรายวิชาสำหรับติวสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) ให้เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะจากนักศึกษา

ข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร รวมถึงรูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้

- ควรเปิดรายวิชาที่เน้นด้านธุรกิจ
- ควรมีการเพิ่มหรือตัดทอนบางรายวิชา เพื่อความเหมาะสมในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น
- ควรเปิดรายวิชาที่เน้นด้านสหกิจ
- เพิ่มรายวิชาทางด้านวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- ควรชี้แจงให้ผู้ใช้งานจิตเห็นความสำคัญในการให้ข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้พัฒนาหลักสูตร
- การเก็บข้อมูลควรใช้โปรแกรมทำแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อความรวดเร็วในการรวบรวมข้อมูลและประมวลผล
- ควรเพิ่มระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนและสมบูรณ์

บรรณานุกรม

- กาญจนา คุณารักษ์. (2543) **หลักสูตรและการพัฒนา**. นครปฐม: โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- กาญจนา มณีแสง. (2541) **การประเมินหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของมหาวิทยาลัยบูรพา**. รายงานวิจัยภาคทฤษฎีและวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548) **สำนักงานมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา**. เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรอุดมศึกษา พ.ศ.2548 กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- จรัสศรี จิราภส. (2548) **การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน**. ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2544 สำนักพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- จิรศักดิ์ สุรังคพิพรรธน์. (2540) **การพัฒนาแบบการประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี**. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546) **การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- รัตนา ทิมเมือง. (2551) **การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารสุขภาพ พุทธศักราช 2551**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- รุจิร ภูสาระ. (2545) **การพัฒนาหลักสูตร : แนวปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บริษัทบุ๊ค พอยท์ จำกัด
- วสันต์ ทองไทย. (2551) **การประเมินหลักสูตรจากทฤษฎีสู่ปฏิบัติ**. สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ออนไลน์ แหล่งที่มา : http://www.doed.edu.ku.ac.th/article/eva_curri.pdf. 16 เมษายน 2554
- วรรณ ขจิตต์เจียรนัย. (2546) **การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ**. ประเภทวิชาศิลปกรรม พุทธศักราช 2538 ที่ใช้ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออก สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยบูรพา
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537) **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ**. สุวีริยาสาส์น: กรุงเทพฯ
- สุนัย ภูพันธ์. (2546) **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร**. เชียงใหม่ : เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์
- อุไรพรรณ เจนวาณิชยานนท์. วุฒิพงษ์ ทองก้อน. สิริสรณ์ ทิพทวี. (2546) **การประเมินหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป**. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2546 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

泰国国家旅游局汉语应用研究
——以曼谷素万那普国际机场服务站为例
**A STUDY ON CHINESE LANGUAGE SERVICE OF TOURISM
AUTHORITY OF THAILAND'S
: CASE STUDY AS TOURIST INFORMATION COUNTER
AT SUVARNABHUMI AIRPORT**

马炬炫 SARINNA ASSAVARUT*

刘丽芳 博士 副教授 PORNPAN JUNTARONANONT; Assoc. Prof. Dr. **

摘 要

在泰国汉语是一种有很大作用的语言之一，不管是投资方面、经济方面，还是旅游方面等。现在很需要有汉语语言技能的人才，对中文人员的需求日益增长。根据供求关系原理，中文人才市场迅速扩大和飞速发展的同时，会引来人们对于中文毕业生的素质水平和语文能力问题的关注。国家旅游局，作为迎接外国客人的前沿，在素万那普国际机场成立旅游信息柜台支持大量访问泰国的游客，特别是中国游客，提供和支持高效率的服务以满足客户的需求，服务质量至关重要。因此本文选取了国家旅游局服务员使用汉语现状进行研究。

本论文的主要目的为研究素万那普国际机场服务站提供汉语服务的应用情况，研究中国游客接待服务站中文人员服务的需求和满意程度。本论文选择定性研究方法进行数据收集：访谈，观察和问卷调查直接面向目标受众。利用 SWOT 分析法进行评估，指出了汉语服务中存在的问题，提出了改进措施。本论文通过这个课题的分析研究，说明了服务站提供汉语服务的应用情况，指出其存在的问题，提出解决问题的方法和改进的建议。调查对象是国家旅游局司令部办公室信息处、在素万那普国际机场服务站的中文人员以及在柜台接受服务的中国游客。

调查结果显示，中国游客对服务站有关中文人员的汉语服务能力和资料方面的提供得到了满意的回应。在结论中，本文针对该如何提高国家旅游局组织的效率提出建议，并提议增设汉语服务站咨询台，增加能够说中文的职员应对将来日益增多的中国游客。

关键词：国家旅游局服务站 汉语服务 中国游客

*SARINNA ASSAVARUT. 2017 M. A. (CHINESE BUSINESS FOR COMMUNICATION), FACULTY OF CHINESE LANGUAGE AND CULTURE, HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY. E-mail: sarinna.assavarut@gmail.com

**PORNPAN JUNTARONANONT; Assoc. Prof. Dr. ADVISER: DIRECTOR OF THE M. A. (CBC) COURSE, FACULTY OF CHINESE LANGUAGE AND CULTURE, HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY. E-mail: pornpan_wan@hotmail.com

ABSTRACT

Chinese language is said to be another language that has recently taken a prominent role in Thai society influencing numerous areas, such as trade and investment, tourism industry, and etc., rendering the increasing demand for Chinese language educated personnel. As a result of the basic ‘law of supply and demand’, the market for Chinese education has rapidly expanded and skyrocketed while raising concerns and questions on the quality level and the language proficiency of graduates. Quality control is essential to provide and to support high service to meet customer needs. Tourism Authority of Thailand, as a frontier in welcoming foreign guests, has caught the wave and established the tourist information counter in Suvarnabhumi Airport to support a great number of tourists, especially Chinese tourists. Thus, the author was keen to study the Chinese language proficiency of the personnel providing their services at the information counter.

The main objectives of this research paper are to study the usage of Chinese language of the personnel providing services, and to study the demand and the level of satisfaction of Chinese tourists receiving services. Qualitative research, through direct interview, observation, and survey of the target group, was selected as a prime method and apparatus to gather and summon information for this research paper. The collected information was, subsequently, used for SWOT analysis for assessing the Chinese language proficiency of personnel in providing their services in order to acknowledge the problems and obstacles arisen, and be able to further furnish relevant resolutions. The sample groups employed for the research were the head of information service sector, Chinese language of the personnel of the information counter, and Chinese tourists.

The findings of the research portrayed the attitude of Chinese tourists toward the quality of the provided services in terms of the capacity of and information given by related personnel, in which the result depicted a good level of satisfaction of services received. Lastly, the researcher concluded and rendered suggestions to enhance the performance and efficiency of the organization on their services and number of personnel in accordance with the amount of Chinese tourists expected in the future.

Keywords: Tourism Authority of Thailand Information Counter, Chinese Service, Chinese Tourists

บทคัดย่อ

ภาษาจีนเป็นอีกหนึ่งภาษาต่างประเทศที่เข้ามามีบทบาทอย่างมากในประเทศไทย ทั้งด้านการค้า การลงทุน, เศรษฐกิจ, การท่องเที่ยวและด้านอื่นๆอีกมากมาย ส่งผลให้ในปัจจุบันบุคลากรทางด้านภาษาจีนเป็นความต้องการจำนวนมาก ซึ่งการควบคุมคุณภาพเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการประเมินประสิทธิภาพการบริการ ปัจจุบันเคาน์เตอร์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่สนามบินสุวรรณภูมิมีการให้บริการด้านภาษาจีนเช่นกัน งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาการใช้ภาษาจีนในการบริการของเจ้าหน้าที่โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ ศึกษาการใช้ภาษาจีนในการให้บริการของเจ้าหน้าที่และศึกษาความต้องการความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ารับบริการ ผู้วิจัยเลือกรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์, สังเกตการณ์ และแจกแบบสอบถามโดยตรงกับกลุ่ม เป้าหมายเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำมาวิเคราะห์ SWOT เพื่อประเมินประสิทธิภาพการใช้ภาษาจีนในการให้บริการของเจ้าหน้าที่เพื่อรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นและเสนอแนวทางแก้ไขต่อไป กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือหัวหน้างานบริการข่าวสารท่องเที่ยว, เจ้าหน้าที่เคาน์เตอร์บริการและนักท่องเที่ยวชาวจีน

จากการศึกษาวิจัยพบว่าทัศนคติของนักท่องเที่ยวจีนที่มีต่อระดับคุณภาพการบริการทั้งด้านศักยภาพ เจ้าหน้าที่และด้านข้อมูลอยู่ในระดับที่ดีสร้างความพึงพอใจในการเข้ารับบริการ สุดท้ายผู้วิจัยสรุป และชี้ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร, ด้านจุดบริการและจำนวนเจ้าหน้าที่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจีนในอนาคต

คำสำคัญ: เคาน์เตอร์บริการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การให้บริการภาษาจีน นักท่องเที่ยวจีน

绪论

如今, 随着汉语的国际化, 汉语走向全世界, 为联合国的官方语言之一。世界上使用汉语的人数, 大约是使用英语人数的两倍。近年来学习汉语的人也越来越多。孔子学院的主要职能是面向世界各国, 开展汉语教学。根据《网络孔子学院》统计, 截止到 2016 年 12 月 31 日, 全球 140 个国家(地区)建立 512 所孔子学院和 1073 个孔子课堂。(网络孔子学院, [online], 2017)。在泰国, 中文必将成为继英文之后最重要的外语。泰国教育部基础教育委员会数据显示, 目前, 泰国有 3000 多所学校开设了汉语课程, 近 100 万人在学习汉语。随着中泰经贸往来日益密切, 中国在泰国的经济影响力不断增强, 将有越来越多的泰国人认识到学习汉语的重要性。

2016 年, 中国出境游达 1.22 亿人次, 比 2015 年的 1.17 亿人次增长 4.3% (中国新闻网, [online], 2017), 继续蝉联全球出境旅游人次世界冠军。其中四成的游客选择亚洲国家, 泰国、日本、韩国和新加坡成了中国人出境旅游的首选国家。为了迎接中国游客, 目前各国纷纷扩展和运用网络, 对自己国家的旅游景点进行大力推广, 以吸引更多的中国游客, 为国家带来更多收入, 并因此形成了激烈的竞争, 泰国更是东盟区其他国家强有力的竞争对手。中国出境游市场激增, 导致汉语热在东盟国家持续升温。所以汉语成为一种重要的商务语言, 已起到越来越重要的作用。泰国旅游行业人士感慨急需汉语人才, 所需数量每年都在成倍地增长。对汉语人才的需求

来自各方面，泰国急需培养出自己的汉语人才。2016 年，泰国仅有超过 1 千多注册汉语导游。
(โพสตุเตอร์, [online], 2016)

一、选题的目的和意义

本论文研究的目的是研究在素万那普国际机场服务站提供汉语服务的应用情况；研究服务站中文人员给中国游客提供中文服务的满意度以及调查中文人员的汉语水平；研究服务站中文人员的汉语水平。

本论文研究的意义是通过对比服务站汉语应用进行研究，评估服务站人员的汉语水平及中国游客对中文人员的满意度，分析存在的问题，提出意见与建议。

二、研究的范围与对象

本论文研究的范围与对象是素万那普国际机场 100 位中国游客与服务站的中文人员进行调查与分析。以及采访国家旅游局司令部办公室信息处处长和6位服务站的中文人员。

三、研究主要内容

本论文研究的主要内容是服务站提供汉语服务的应用情况，分析国家旅游局服务站提供汉语服务的影响；对服务站汉语人才进行访谈及研究；评估服务站人员的汉语水平，分析 汉语服务对中国游客赴泰旅游的影响；中国游客赴泰旅游遇到的跟语言有关的问题和对策。针对调查，分析调查结果并进行评估，指出目前存在的问题，提出改进意见与建议。以利于提高服务站汉语服务质量，促进汉语服务的发展。

四、研究的方法

本论文研究的方法包括定量研究和定性研究。通过访谈和调查问卷评估服务站汉语人才的中文水平。提出汉语应用的反馈意见以及通过分析发现问题，进而探求解决问题的措施。

- **定量研究：**本论文通过所设计的调查问卷针对在素万那普国际机场服务站的中文人员及中国游客进行调查与分析。

- **定性研究：**本论文搜集有关在素万那普国际机场汉语服务站的相关资料，访谈法作为辅助补充，进行研究。

五、研究的创新性

虽然先前关于泰国旅游方面的研究有很多，但是针对国家旅游局的汉语应用情况的研究，尤其是针对素万那普国际机场汉语服务站的研究，仍为空白。因此，研究泰国国家旅游局的汉语应用情况是本论文的创新之处。

素万那普国际机场服务站服务人员采访与分析

通过采访国家旅游局司令部办公室信息处处长获得一些信息，如下：一般招聘服务员时国家旅游局会有资格要求，工作人员要有学士学位，并且拥有汉语方面的证书，必须考过 HSK5 级。工作时间为一天八个小时（第一班：08:00~16:00；第二班：16:00~24:00；第三班：24:00~8:00），有三班，一班有 2 个中文服务人员，工作 5 天休息 2 天。工资为 17,000 泰铢。目前该站台有 6 位服务站中文人员。一天内至少有 20 位中国游客会在素万那普国际机场国家旅游局服务站寻求帮助。

本文针对此 6 位服务站中文人员进行采访，结果如下：

服务员的学历：每一位服务员都有学士学位的，并且大学所学专业与汉语有关，有的是汉语语言专业毕业；有的是商务汉语专业毕业。笔者认为这与该单位的招聘要求有关。

服务员学习汉语经验：有五位服务员学过 4 年汉语，他们是本科才开始学习汉语。他们本科所学专业不一样，有四位是汉语专业毕业；另一位是商务汉语专业毕业的。这四位汉语专业的服务员语言水平也有所差异。商务汉语专业毕业的服务员，在本科课程中学过商务汉语，有一些专名词，汉语专业毕业的服务员不太理解，但他能够理解。剩下的那一位服务员，他已学过 7 年汉语，他从高中开始学习汉语，本科毕业也是汉语专业。

服务员的汉语水平考试情况：每一位服务员都考过汉语水平考试，而且每一位服务员通过了五级。笔者还深入地采访了一位服务员，他虽然已经考过的汉语水平考试，但是在实际的工作上还有一些障碍。他说，汉语水平考试和他实际用到的情况有所不同，还想继续提高自己的汉语口语。通过采访服务站台，让笔者更多地理解了服务员使用汉语的能力情况。已经考过了汉语水平考试，也不能证明在实际的工作当中会完成所有任务。

服务员的汉语水平口语考试情况：每一位服务员都没有考过汉语水平口语考试。笔者了解到没有考汉语水平口语考试的原因，他们有同样的答案，那就是本单位没有这一项目的要求，所以他们就不参加汉语水平口语考试。

服务员有关中文方面的工作经验：有四位服务员是本科刚毕业的，可是其中有两位曾经与汉语有过接触。他们刚毕业的时候曾经当过导游，工作时间大概 2 年多，所以这些工作经验在目前的职业中非常有用，他们比较理解泰国的每一所旅游景点；他们比较理解泰国交通以及各个酒店的中文名称。

工作问题：在工作当中遇到的问题如下：首先遇到最多的是专名词的问题。因为在中国人一般不用英文名称，中国人使用中文来叫泰国的各个地方，比如：“Le Méridien Hotel”一般泰国人直接使用英语来叫，但是在中文当中这所酒店叫做“曼谷艾美酒店”，因此这是服务员给中国游客服务当中的重要问题。另一个问题就是中国人的普通话。中国是一个很大的国家，有很多的民族，各个地方都有自己的方言，从这一原因就影响到中国人的普通话。有一些中国游客受到自己方言影响到他们的普通话。还有一个问题，就是中国大陆、台湾、香港所用词语的差别，比如：中国大陆所谓的“出租车”，香港一带则称为“的士”，台湾称作计程车”。

汉语服务方面工作情况：有两位服务员认为他们的汉语是很好的，另四位自我评价是较好。

服务员需要提高汉语水平的情况：每一位服务员都认为他们需要提高汉语水平；尤其是汉语口语听力沟通能力。作为直接接待中国游客的服务台人员，拥有良好的汉语听力及会话技能非常重要。

素万那普国际机场服务站汉语服务情况调查与分析

本论文的问卷关于素万那普国际机场服务站的汉语服务。研究对象是在服务站受汉语服务的中国游客。本次调查在素万那普国际机场服务站发放 100 份调查问卷，收回 100 份。

第一部分：个人基本信息，结果如下：

本次调查数据显示在 100 个中国游客当中，有 38 位男性中国游客，62 位女性中国游客。大部分的中国游客年龄在 26-35 岁，占 42%。其次，年龄在 36-45 岁，占 30%。接下来的年龄在 19-25 岁，占 13%。最少使用服务站的汉语服务是 18 岁以下和 55 岁以上的中国游客，二者占 4%。前往服务站接受汉语服务的，93%是自由行，只有 7%是旅游团的旅游方式。大部分的游客来自中国大陆，占 93%，分别为：广东省 27%、广西壮族自治区 17%、上海直辖市 14%、北京直辖市 11%、江苏省 11%、浙江省 10%和陕西省 7%。除了大陆之外，还有香港和台湾，香港的游客占 1%，台湾的游客占 3%。

总的来说，国家旅游局在素万那普国际机场的服务站汉语服务给中国游客提供服务最多的是女性游客，年龄在 26-35 岁，多采用自由行的旅游方式，大多数来自中国大陆广东省。

第二部分：服务信息，结果如下：

第二部：服务信息	数量（人）	百分比
2.1 您在素万那普国际机场旅游局服务站是否使用汉语普通话进行沟通？		
▪ 是，我使用汉语普通话进行沟通	98	98%
▪ 不是，我使用自己的方言进行沟通， 如：广东话、云南话等方言	2	2%

2.2 您所需要的旅游信息是什么？

▪ 泰国旅游景点	15	15%
▪ 泰国交通	24	24%
▪ 泰国季节	2	2%
▪ 泰国节日	3	3%
▪ 泰国的购物中心	26	26%
▪ 泰国特产	1	1%
▪ 泰国酒店	22	22%
▪ 泰国签证	4	4%
▪ 泰国美食	2	2%
▪ 其他信息	1	1%

表 1：素万那普国际机场服务站的服务信息

素万那普国际机场泰国国家旅游局服务站的服务信息统计结果进行分析，情况如下：中国游客在素万那普国际机场旅游局服务站大部分使用汉语普通话进行沟通，占 98%。只有 2% 的中国游客使用自己的方言进行沟通。

中国游客最需要的旅游信息前三个项目是泰国的购物中心、泰国的交通和泰国的酒店。泰国的购物中心是中国游客最需要的信息，占 26%。泰国交通是中国游客第二感兴趣的项目，占 24%。泰国酒店是中国游客第三感兴趣的项目，占 22%，其中 31.82% 的中国游客想了解三星级酒店的情况，22.72% 的中国游客想了解四星级酒店的情况，18.18% 的中国游客想了解五星级和三星级以下酒店的情况。

在泰国旅游景点方面，为了更深入地了解到除了购物中心以外，中国游客最感兴趣的是哪一类的景点，笔者进行了深入的调查，结果如下：对文化旅游景点感兴趣的占 46.66%，对自然旅游景点感兴趣的占 33.34%，对历史旅游景点感兴趣的占 20%。

调查显示，有一些信息中国游客不是很需要，如：泰国季节、泰国节日、泰国特产、泰国签证和泰国美食。只有 2% 的中国游客想知道关于泰国季节的信息，3% 的中国游客想了解泰国节日，对泰国特产感兴趣的只占 1%，还有 4% 和 6% 的中国游客分别对泰国签证和泰国美食感兴趣。

第三部分：服务情况，结果如下：

以下的平均分是通过 100 份调查问卷统计出来。统计结果为：游客“非常满意”20%、“满意”73.33%，“比较满意”6.67%。

从表 2 可看出，服务方面平均分为 4.45（满意）。中国游客最满意的前三个项目是服务员的快捷服务、服务员的着装整齐和服务的流程。服务站服务员的快捷服务是中国游客最满意的项目，平均分为 94 分，非常满意（4.82 表示非常满意）。其次，服务站服务员的着装整齐是中国游客最满

意的項目之一，平均分為 4.73（非常滿意）。服務站台的服務流程也是中國遊客非常滿意的一項，平均分為 4.54（非常滿意）。服務站台有明確的服務提示是滿意度最少的項目，平均分為 4.10（滿意）。雖然服務站台有明確的服務提示，但是滿意度相對較低，但是總體來說，中國遊客還是滿意。

服務方面評價項目	滿意度				
	5	4	3	2	1
1. 服務站台的服務流程。	96 人	4 人			
平均分	4.54（非常滿意）				
2. 服務站台工作人員的快捷服務。	98 人	2 人			
平均分	4.82（非常滿意）				
3. 服務站台服務員的著裝整齊。	97 人	3 人			
平均分	4.73（非常滿意）				
4. 服務站台服務員的服務態度誠懇。	94 人	6 人			
平均分	4.46（滿意）				
5. 服務站台服務員熟知並掌握服務項目。	93 人	5 人	2 人		
平均分	4.37（滿意）				
6. 服務站台服務員服務態度友好。	94 人	6 人			
平均分	4.46（滿意）				
7. 服務站台有明確的服務提示。	91 人	9 人			
平均分	4.10（滿意）				
8. 服務站台便捷的服務方式。	92 人	8 人			
平均分	4.19（滿意）				
9. 服務站台有良好的服務環境。	93 人	7 人			
平均分	4.42（滿意）				
總平均	4.45（滿意）				

表 2：服務站台的服務方面情況

通過表 3 可以看出，漢語語言方面平均分為 4.37（滿意）。中國遊客最滿意的前三個項目是：服務員的口語能力、服務員的沟通能力、服務員的听力能力和服務員的閱讀能力。服務站台服務員的口語能力是中國遊客最滿意的項目，平均分為 4.42（滿意）。第二滿意的項目是服務站台服務員的沟通能力和服務站台服務員的听力能力，平均分為 4.37（滿意）。第三滿意的項目是服務站台服務員的閱讀能力，平均分為 4.19（滿意）。中國遊客平滿意度最低的項目是服務站台服務員的寫作能力，平均分為 3.92（比較滿意）。

汉语语言方面评价项目	满意度				
	5	4	3	2	1
1. 服务站台服务员的沟通能力。	93 人	7 人			
平均分	4.37 (满意)				
2. 服务站台服务员的听力能力。	93 人	5 人	2 人		
平均分	4.37 (满意)				
3. 服务站台服务员的口语能力。	93 人	5 人	2 人		
平均分	4.42 (满意)				
4. 服务站台服务员的写作能力。	2 人	89 人	9 人		
平均分	3.92 (比较满意)				
5. 服务站台服务员的阅读能力。	6 人	92 人	2 人		
平均分	4.19 (满意)				
总平均	4.28 (满意)				

表 3：服务台站的汉语语言方情况

对以上统计结果进行分析，情况如下（见表 4）：素万那普国际机场泰国国家旅游局服务站的服务情况，统计结果为，平均分 4.37，这表示中国游客“满意”素万那普国际机场泰国国家旅游局服务站的服务。

素万那普国际机场服务站的服务情况	满意	不满意
	93 人	7 人
总平均	4.37 (满意)	

表 4：素万那普国际机场服务站的服务情况

素万那普国际机场服务站汉语服务的 SWOT 分析

总的来说服务站的优势 (Strength) 如下：首先国家旅游局是公立单位，在旅游方面的资料比较齐全有利于调整其服务。其次，国家旅游局的标志很有特色，比较容易记得。另一个优势是，除了在曼谷设有国家旅游局之外，在泰国的其他城市同样也设有。而且在国外也有国家旅游局。在旅游信息方面收到信息很便捷。国家旅游局通过各种各样的频道给游客提供旅游信息，如：网站、E-book、手机 APP 等频道。最后，国家旅游局的服务员语言能力比较强，除了英语之外，还会其他语言，尤其是汉语。服务也是国家旅游局的优点之一。

服务站的劣势(Weakness), 如下: 服务站, 还未曾让游客针对服务站人员的服务评估, 进行满意度调查。另一个劣势是, 服务站没有系统评估工作人员以及人员的能力, 在某些方面语言知识还有所欠缺。服务站仍需其他公司的帮助, 而且服务站提供的一些旅游信息还是以泰语为主。

服务站的机(Opportunities)和威胁(Threats), 如下: 服务站的机, 因为该单位是属于国家单位, 所以在信息方面或者资金方面都比较充足。另一个机是, 服务站还在海外设有, 包括在中国, 因此在广播方面可以推广泰国旅游。目前存在的问题是, 首先, 人员还要提高自己的汉语水平, 因为现在的情况是虽然人员可以用中文给客户提供一些信息, 但是还存在一些问题与障碍, 比如: 旅游景点的中文名称、酒店的中文名称等专名词。其次, 由于中国游客来泰国旅游越来越多, 旅游信息处的服务站以及中文人员数量可能不够, 影响服务站的服务。

总的来说, 服务站优势比较大, 机也比较多, 因此, 如果想提高或者发展服务站的服务质量、系统等方面是肯定能做到的。虽然现在还遇到了一些问题或者服务的障碍, 比如: 服务人员大多数是年轻人, 工作方面的经验比较少, 但是他们可以慢慢地提高自己, 慢慢地掌握所需要给游客提供的信息, 将来肯定会提高服务质量。

四、对国家旅游局机场服务站的评估

本论文通过问卷, 调查中国游客, 采访素万那普国际机场服务站的服务人员, 结果如下: 在服务站的中國游客大多为女性, 年龄在于 26-35 岁, 多采用自由行的旅游方式, 大多数来自中国大陆广东省。中国游客使用汉语普通话进行沟通的占 98%。只有 2%的中国游客使用自己的方言进行沟通。中国游客需要的泰国旅游信息最多前三个项目是购物中心、交通和酒店。26% 的中国游客最需要的是关于购物中心的信息, 24% 的中国游客需要交通方面的信息, 22% 的中国游客需要酒店方面的信息, 在这一项目中笔者还深入地调查中国游客对什么样的酒店比较感兴趣。结果是, 31.82% 的中国游客最需要三星级酒店方面的信息, 22.72% 的中国游客需要四星级酒店方面的信息, 18.18% 的中国游客需要五星级和三星级以下酒店方面的信息。

素万那普国际机场服务站的服务情况, 统计结果为, 平均分 4.37, 这表示中国游客“满意”, 服务方面平均分为 4.45 (满意)。中国游客最满意的前三个项目是快捷服务、着装整齐和服务的流程。快捷服务是中国游客最满意的项目, 平均分为 4.82 (非常满意)。其次, 着装整齐是中国游客满意之处, 平均分为 4.73 (非常满意)。服务的流程, 中国游客非常满意, 平均分为 4.54 (非常满意)。服务台有明确的服务提示, 对于这点, 满意度最低, 平均分为 4.10 (满意)。虽然满意度最低, 但是中国游客还是满意的。

汉语语言方面平均分为 4.37 (满意)。中国游客最满意的前三个项目是: 口语能力、沟通能力、听力能力和阅读能力。人员的口语能力是中国游客最满意的项目, 平均分为 4.42 (满意)。第二个满意的项目是沟通能力和听力能力, 平均分为 4.37 (满意)。第三个满意的项目是阅读能力, 平均分为 4.19 (满意)。中国游客满意度最低的项目是写作能力, 平均分为 3.92 (比较满意)。

服务人员每一位都具有学士学位，且其专业与汉语密切相关，有的是汉语语言专业毕业；有的是商务汉语专业毕业，其中有五位服务人员学过 4 年汉语，他们是本科才开始学习汉语。他们的本科毕业专业不一样，有四位是汉语专业毕业；另一位是商务汉语专业毕业的。还有一位是汉语专业毕业，他学过七年汉语。人员的汉语水平考试情况：每一位都考过汉语水平考试，而且每一位都通过了五级，但是他们都没有考过汉语水平口语考试（HSKK）。有四位是本科刚毕业的，可是其中有两位并有接触过的汉语工作。他们刚毕业的时候曾经当过导游，工作时间已有 2 年多。这些经历对于目前的职业来说非常有用，他们拥有中文听说读写四项技能，并取得了游客的认可。他们比较理解泰国的每一处旅游景点；也比较了解泰国的交通以及各个酒店的中文名称。

五、机场服务站存在的问题

虽然游客对于机场服务站的服务比较满意，但是该站还存在一些问题。问题可以分为 2 部分：一是该站台服务人员问题。二是汉语语言问题。

服务人员问题：

一、旅游信息方面中文版不齐全，只有一部分是中文版，其他信息以英文为主。

二、国家旅游局服务站的服务提示不太明确导致游客经常误以为国家旅游局服务站即为机场的服务站。

1. 虽然国家旅游局服务站的服务方式便捷，游客都较为满意，但是在这一方面评价分数还比较低，所以为了全面的提高服务质量，应该把这一点也调整一下。

2. 国家旅游局服务站的服务人员相对于游客来说还不够。从上面的统计可以看出来，中国游客每一年都在增长。将来的中国游客会越来越多。

3. 有时候中国游客说普通话不太标准就影响到服务的质量。游客说不太清楚服务员也要用比较多的时间来理解游客所说的内容，耽误了为其他中国游客服务。

4. 部分中国游客不会说汉语普通话。他们使用广东话进行沟通。可是服务员不懂广东话就影响到服务的质量。

汉语语言问题：

1. 服务人员的汉语水平还有限。根据现在的情况来看，人员沟通都没有什么问题，可是有时候游客用语比较难，服务员有时候听不懂游客所说的内容。

2. 专名词的问题。因为在中国一般不用英文名称，中国人使用中文来叫泰国的各个地方，比如：“Le Méridien Hotel” 一般泰国人直接使用英语，但是中文当中这所酒店叫做“曼谷艾美酒店”。还有一个问题就是中国大陆、台湾、香港等地用词有所差异。比如，中国大陆大部分城市称“出租车”，台湾称“计程车”，广东、香港及澳门称“的士”。因此这成了服务人员给中国游

客服务其中的一个重要问题人员给中国游客服务当中的重要问题。

3. 掌握信息还不太全面。服务人员旅游方面的知识还不太齐全，他们只以关于旅游景点信息为主，但是当中国游客深入地问到其他信息，有时候服务人员无法给中国游客提供信息。

六、对改进机场服务站汉语服务的建议

关于服务人员问题的意见与建议：

1. 针对旅游信息方面中文版不齐全，只有一部分是中文版，其他信息有英文为主的问题，国家旅游局应该把全部的信息翻译成中文，然后把这些中文信息放到网站、手机 APP、海报等，以此提高国家旅游局服务质量。

2. 针对国家旅游局服务站的服务提示不太明确导致游客经常误以为国家旅游局服务站是机场的服务站的问题，国家旅游局可以调整一下，可以把国家旅游局的牌子变得更大，并且一定要加上中文，或者在素万那普国际机场贴更多服务提示。如果能做到的话，中国游客找到国家旅游局服务站台就比较容易。

3. 虽然对于服务台便捷的服务方式，游客都较为满意，但是在这一方面评价分数还比较低，所以为了全面地提高服务质量，应该也调整一下。这个问题不是很难解决，可以招聘更多工作人员或者提高现有人员的服务水平，因为如果服务人员对这份工作比较熟的话，服务效率肯定会提高的。

4. 国家旅游局服务站人员相对于游客来说还不够。从上面的统计可以看出，中国游客每一年都在增长。因此，将来的中国游客应该会越来越多。招聘更多的人员是笔者想推荐的解决方法，但是对于招聘的人员要有一些要求，如：为了有效地给中国游客提供信息跨越语言的障碍，招聘的时候应该对应聘者的专业（与旅游相关的专业更好）、工作经验、汉语水平（应聘者应已通过 HSK6，因为 HSK6 对词汇量的要求达到了五千个）都有所要求。如果可以按照基本的要求进行招聘服务员，国家旅游局肯定能为中国游客提供有效的服务。

5. 有时候中国游客说普通话不太标准，影响到服务的质量。游客说不太清楚，人员也要用比较多的时间来理解游客所说的内容，耽误了为其他中国游客服务。这个问题其实是考验服务人员的经验，因为对人员来说中文不是他们的母语，他们已学过的中文都以北京发音方式为主，所以他们得进一步提高自己的语言能力。

6. 有些游客不会说汉语普通话，他们使用广东话进行沟通。可是服务人员不懂广东话，就影响到服务的质量。这个问题有两个解决方法：第一个方法是招聘懂广东话的人员，但是笔者觉得只懂广东话，从长远角度考虑不太合适，因为中国游客用名广东话进行沟通的现象其实并不常见。第二个方法是，招聘人员的时候考虑到会说广东话的服务员，如果普通话也懂，广东话也懂，这样比较好。

关于汉语语言问题的意见与建议：

1. 服务人员的汉语水平还有限。根据现在的情况来说，沟通都没有什么问题，可是有时候游客用语比较难，服务人员有时候听不懂游客所说的内容。这个问题如果要现在解决的话，只能让服务员提高自己的汉语水平。如果要长期解决这个问题，招聘服务员的时候必须要把要求定高一些，比如：应该通过 HSK6 级以及通过 HSKK 高级等。

2. 专名词的问题。因为在中国人一般不用英文名称，中国人使用中文来叫泰国的各个地方，比如：“Le Méridien Hotel” 一般泰国人直接使用英语，但是在中文当中这所酒店叫做“曼谷艾美酒店”。另一个重要问题就是中国大陆、台湾、香港等地用词有所差异。这是服务人员给中国游客服务当中的重要问题。这个问题只能让服务背这些转名词以及了解一些与交通和住宿等话题相关的却在大陆、台湾、香港等地使用有差异的词语。

3. 掌握信息还不太全面。服务人员旅游方面的知识还不太齐全，他们只以关于旅游景点信息为主，但是当中国游客深入地问到其他信息，有时候人员无法给中国游客提供信息。

针对以上服务站人员方面存在的问题，短期的解决方法就只能是提高人员的汉语水平，要有系统地评估服务台人员的中文服务水平。但是从长远角度来看，要解决这个问题的话，就应当在招聘人员的时候要严格一点儿。可是根据现在的情况来说，懂中文的人才与全国的需求相比较还缺少很多。因此，如果想要能力比较好的服务人员必须要提高服务人员使用汉语交流的能力，促进汉语服务方面课程的培训计划，比如，针对泰国主要旅游城市、泰国热门旅游景点、泰国购物中心，以及与交通和住宿等话题相关的却在大陆、台湾、香港等地使用有差异的词语进行课程培训。

中国大陆、台湾、香港差异交通用语对照

中国大陆用语 	国内用语	港澳用语	台湾用语
出租车	差头（上海） 的士（广东）	的士	计程车
打车、打出租、打的		搭的士、飞的	坐计程车、 搭计程车
公交车、公共汽车、巴士		巴士	公车、巴士、 公共汽车
长途汽车、长途巴士		旅游巴	客运、长途客运
地铁		地铁	捷运

摩托车		电单车	机车、摩托车、 欧哆拜 (autobike)
自行车、脚踏车、单车		单车	脚踏车、单车、 自行车、 铁马、孔明车
老幼病残孕专座			博愛座

结论

近几年来，中国经济发展，从一个贫穷落后的国家发展成为世界性经济大国。不管是在国际上还是在中国国内经济条件比以前好了很多，中国人民开始热爱旅游。中国游客出境旅游也随之增加，已成为全球第一大出境游客国。泰国国家旅游局主要负责推进泰国旅游业的发展。为了鼓励外国游客多来泰国旅游，提供游客信息咨询柜台，援助游客实用信息，泰国国家旅游局在各个机场设置国家旅游局站。第一个国家旅游局服务站设在了廊曼机场。当时在游客信息咨询柜台大部分都是用泰语和英语进行沟通。后来中国游客赴泰国旅游增加，素万那普国际机场服务站就开始给中国游客提供中文服务。在泰国，素万那普国际机场成为欢迎大量外国游客的第一门户，尤其是中国游客。服务站也使用汉语接待迎接中国游客。本论文为了研究服务站提供汉语服务的应用情况，研究者使用了访谈和问卷调查收集数据。

研究结果如下：前来服务台咨询的中国游客以女性为主，年龄在于 26-35 岁，自由行的旅游方式，大多数来自中国大陆广东省。中国游客大部分使用汉语普通话进行沟通，占 98%。只有 2% 的中国游客使用自己的方言进行沟通。中国游客需要的泰国旅游信息前三个项目是购物中心（占 26%）、交通（占 24%）和酒店（占 22%）。服务站的服务情况，统计结果为，平均分 4.37，这表示中国游客对服务站的服务是“满意”的。服务方面平均分为 4.45（满意）。中国游客最满意的前三个项目是服务员的快捷服务、服务员的着装整齐和服务的流程。汉语语言方面平均分为 4.37（满意）。中国游客最满意的前三个项目是：口语能力、沟通能力、听力能力和阅读能力。

在最后一节中，研究者提供了对改进机场服务站汉语服务的建议。虽然现在遇到了一些问题或者还存在语言方面的障碍，且服务人员大多数是年轻人，缺乏工作经验，但如果想提高或者发展服务站的服务质量，也是可以做到的。如果国家旅游局对服务台人员安排汉语服务方面课程，比如，针对泰国主要旅游城市、热门旅游景点、购物中心，以及与交通和住宿等话题相关的却在大陆、台湾、香港等地使用有差异的词语进行课程培训。服务人员会慢慢地提高汉语服务技能，掌握所需要给中国游客提供的信息。将来肯定会以服务质量给中国游客留下很好的印象。

参考文献

- 中国新闻网站 (CHINESE NEWS WEBSITE). “2016 年中国出境游达 1.22 亿人次 人均花费 900 美元” [online]. (<http://www.chinanews.com/cj/2017/01-20/8131035.shtml>), 2017/01/20
- 网络孔子学院 (CONFUCIUS INSTITUTE WEBSITE). “全球孔子学院” [online]. (http://www.chinesecio.com/m/cio_wci/). 2016/12/31
- โพสต์ทูเดย์. “ทัวร์ศูนย์เหรียญ โก้ดเถื่อน นอมนินจา "กินรวบ" ทองเที่ยวไทย” [online]. (<http://www.posttoday.com/local/scoop/449168>), 2016/08/17

胡适留美期间的自由精神体验——以美国女性为中心 HU SHI'S EXPERIENCE OF AMERICAN LIBERTY WHEN STUDYING IN THE U.S.A. : FOCUSING ON AMERICAN WOMEN

尹玉珊 博士 YIN YUSHAN; Dr. *

摘 要

由于特殊的成长环境和政治思考，胡适对女性的自由问题尤其关注。赴美留学期间（1910—1917），通过与韦莲司、“新妇人”等美国女性的接触与交往，他感受到美国女性自由、独立的人格，由此对美国的自由精神有了深入体验，其个人的思想感情也因此发生了重要的转变。

关键词：自由 独立 美国女性 体验

ABSTRACT

Based on his special growth environment and political thinking, Hu Shi was particularly concerned about women's freedom. When studying in the U.S.A. (1910-1917), he contacted and interacted with such American women as Edith Clifford Williams and the “New women” and thus felt and appreciated their free and independent personalities and the American spirit of freedom, which led to the important change of his ideas to liberalism.

Key words: Freedom, independence, American women, experience

* YIN YUSHAN (1978—) FEMALE, SHANDONG, P. R. CHINA. LECTURER OF FACULTY OF CHINESE LANGUAGE AND CULTURE, HUACHIEW CHALERM PRAKIET UNIVERSITY. 研究方向：中国现当代文学、汉语国际教育。E-mail: yyssmm2005@gmail.com

胡适一生与美国文化保持着极为特殊、密切的关系。他先后九次赴美，共在美国学习、工作、生活达二十五年之久，几乎占去了他成年后一半的时间。抗战期间还曾经长期担任中国驻美大使，是中美文化交流史上举足轻重的人物。胡适与美国的特殊关系，肇始于早年留学美国的经历。他 1910 年赴美国康奈尔大学留学，1917 年从哥伦比亚大学博士毕业回国。留学美国的七年，正值他从十九岁到二十六岁，是其思想观念成长成熟的关键阶段。人在这个时期所受到的教育、熏陶，往往对其价值观产生深远影响，对胡适来说更是如此。他曾经自述，留美生活“在吾生为最有关系之时代。其间所交朋友，所受待遇，所结人士，所得感遇，所得阅历，所求学问，皆吾所自为，与自外来之梓桑观念不可同日而语。其影响于将来之行实，亦当较儿时阅历更大。”（胡适，2003（28）：271）胡适的留美过程，正是一个感性体验美国自由精神，个人思想、情感发生转变的过程。其中对美国人特别是美国女性的自由、独立人格的体验，是促使其思想转向自由主义的一个重要因素。

一、对女性自由问题的关注

美国自由、独立的民族性格体现在每个具体的美国人身上，尤其是美国女性身上。一般说来，在男性和女性构成的社会结构之中，女性是相对弱势、依赖性较强的一方。在社会活动、家庭关系等方面，女性自由、独立的程度常常要低于男性。因此，判断一个社会是否真正自由、独立，女性的生活状态是一个绝佳的审视视角。托克维尔在论述美国的民主时，就以女性为例进行说明。在他看来，美国“非常自由的政治体制和非常民主的社会情况”与新教自由精神互相补充，“没有一个地方的年轻女性能像美国的年轻女性那样完全自主”。在美国这样的民主社会里，个人的独立是不可或缺的重大原则，人们普遍认为青年应当自立，父权应予削弱，夫权应被否认。在这样自由、宽松的社会氛围下长大，美国女性从小便培养了独立思考、畅所欲言、单独行动的意识，对此托克维尔有着难忘的体验：“当我看到美国女青年在欢欢喜喜的交谈中发生争执时能够极其巧妙地泰然自若地表述自己的思想和话语时，往往使我吃惊不已，几乎为之倾倒。一位哲学家在一条狭道上可能跌倒百次，可是美国女青年却能轻易地走过去而不发生意外。”（托克维尔，2007：740）

和当时的绝大多数中国留学生相比，胡适对女性的自由、独立问题尤其关注，这和他独特的成长环境有关。他幼年丧父，由母亲一人抚养长大。孤儿寡母的生活，往往使孩子对母亲感情特别深切，况且胡适的母亲为人贤德，对他的成长发挥了重要的作用。他后来回忆起童年生活，特别强调“我的恩师就是我的慈母”，“我在我母亲的教训之下住了九年，受了她的极大极深的影响。……如果我学得了一丝一毫的好脾气，如果我学得了一点点待

人接物的和气，如果我能宽恕人，体谅人，——我都得感谢我的慈母。”（胡适，1931（3）除了母亲之外，胡适和外祖母、姐姐、姨母的关系都极为密切，这种“久处妇人社会”、深受女性影响的成长环境，自然使他对妇女生活极为熟悉，对女性问题极为关注。

除了个人成长环境以外，胡适对妇女问题的关注，还源于他对国民性问题的思考。他出国留学以前，曾在《竞业旬报》上发表大量文章，批评中国人缺乏独立意识和自由精神。在他看来，这是“我们祖国亡国的死症”，要想民族独立，必须要先实现人的独立。“一人能独立，人人能独立，你也独立，我也独立，那个祖国自然也就独立了。列位不要说独立是一件难事，古语道得好，天下无难事，只怕有心人。列位，来来来，独立，独立，祖国独立，祖国万岁。”（胡适，1908（35）中国女性尤其缺乏独立精神，长期依附于男性，对此胡适予以激烈批判。他在《竞业旬报》上发表了《敬告中国的女子》、《曹大家〈女诫〉驳议》、《世界第一女杰贞德传》、《中国爱国女杰王昭君传》等一系列文章，批判中国女性的“靠人”弊病，宣扬女性独立意识。《敬告中国的女子》尖锐地批评了把女子当作玩物，不允许她们读书的文化传统，“那些女子既不读书，自然不懂什么道理，既没有学问，自然凡事都靠了男人，自己一点也不能自立。……咳！我们中国的女人，真真是一种的废物了。”（胡适，2003（21）：4）

基于特殊的成长环境和对国民性问题的深入思考，胡适对女性自由问题尤其关注，这正是他离国赴美之后，留心体验美国女性自由、独立性格的出发点。

二、“自立”、“狂狷”的韦莲司

留美期间，胡适通过和一个个美国女性的具体交往，切身感受到美国女性不同于中国女性的独立、自由的性格。其中，胡适接触较多、对他影响最大的，当属韦莲司（Edith Clifford Williams）。从1914年相识，到1962年胡适去世，两人之间的交谊长达半个世纪之久。近年来一些研究成果大多侧重考察韦莲司与胡适之间暧昧的恋爱关系，却忽视了这一关系之中人格欣赏、惺惺相惜的特殊意味。据现有资料来看，至少在胡适留学美国期间，他对韦莲司的欣赏主要是一种人格上的敬佩、欣赏，特别是对她的独立、自我、反传统的美国式人格的向往。一方面，通过韦莲司，胡适对美国自由、独立精神有了感性、直接的体验，对自己的人格塑造产生了直接促进作用；另一方面，这一人格的敬佩、欣赏又为两人进一步的情感交往奠定了基础，两人后来的爱情关系亦可由此隐隐地找到源头。胡适对韦莲司的认识和记述，特别突出了她超越世俗、“高洁几近狂狷”的自由性格，主要体现在两个方面：

第一，勇于打破社会对女性的传统定位，不事妆饰，坚持自我。俗话说，“女为悦己者容”，女性对服饰、美貌的执著追求，无形中蕴含着依附、迎合男性权力，服膺于社会传统性别认知的局限。韦莲司超出一般女性的地方正在于此。胡适在日记中多次提及这一点，例如：

韦女士最洒落不羁，不屑事服饰之细。欧美妇女风尚 (Fashion)，日新而月异，争奇斗巧，莫知所届。女士所服，数年不易。其草冠敝损，戴之如故。又以发长，修饰不易，尽剪去之，蓬首一二年矣。行道中，每为行人指目，其母屡以为言。女士曰：“彼道上之妇女日易其冠服，穷极怪异，不自以为怪异，人亦不之怪异，而独异我之不易，何哉？彼诚不自知其多变，而徒怪吾之不变耳。”女士胸襟于此可见。(胡适，2003 (28) 28: 119)

胡适在留学日记中第一次记述韦莲司时，就特意指出其“虽生富家而不事服饰”，并以她不顾母亲、姐姐非议，自己动手剪短头发一事说明，盛赞“其狂如此”，“狂乃美德，非病也”，还引用约翰·密尔 (John Mill) 的话说：“今人鲜敢为狂狷之行，此真今世之隐患也。”(胡适，2003 (27): 527) 可见剪短头发、“不屑服饰之细”虽然事情不大，但是在胡适眼中，却能充分彰显韦莲司挣脱传统束缚、自我决定、自我承担的性格，显示出她对女性传统的“弱者”、“依附者”定位的超越。这种“狂狷”与“胸襟”，正是胡适最欣赏的地方。

第二，勇于走自己的路，不蹈陈规，始终致力富于个性和创造性的个人事业。韦莲司的父亲是康奈尔大学的教授，家庭生活条件极其优越。但是她不肯生活在父母的荫庇之中，而是离开家庭，孤身到纽约学习美术。作为一个画家，她不愿沿习陈法，而是始终坚持追求富于个性和创造力的绘画技法。胡适曾专门记述了对韦莲司特立独行的人生、艺术选择的钦佩：

她抛弃了世家的家庭清福，专心研究一种新画法；又不肯多用家中的钱，所以每日自己备餐，自己扫地。她那种新画法，研究了少年，起初很少人赏识，前年她的新画在一处展览，居然有人出重价买去。将来她那种画法，或者竟能自成一家也未可知。但是无论如何，她这种人格，真可算得“自立”两个字的具体的榜样了。(胡适，1918 (3))

在胡适看来，韦莲司的绘画技法创新是否成功并不重要，重要的是她敢于摆脱各种阻力，自由地追求、实现自己的人生理想，从事创新性的事业。

在 1917 年 5 月 4 日的日记中，胡适特别赞扬她敢于尝试、坚持到底的实证精神，评价她的画“自辟一蹊径，其志在直写心中之情感，而不假寻常人物山水画为寄意之具，此在今日为新派美术之一种实地实验”，他“虽不能深得其意味，但觉其中‘空气’皆含有‘实地试验’之精神。其所造作或未必多有永久之价值，然此‘试验’之精神大足令人起舞也。”

留美期间胡适将实证主义方法贯彻到个人生活中，在文学革命、新诗创作等方面，都以大胆的尝试、实验起到了“开路先锋”、“别开生面”的作用，不能不说与韦莲司及其代表的自由独立、积极创新的精神有关。在胡适眼中，“女士见地之高，诚非寻常女子所可望其肩背”，“真能具思想，识力，魄力，热诚”（胡适，2003（28）：17）。1917年5月4日，他重读自己与韦莲司近两三年的通信，感叹“吾此两年中之思想感情之变迁多具于此百余书中，他处决不能得此真我之真相也”。在日常生活中，韦莲司给予他许多“直率而诚恳的劝告”，令他感激不已，称赞她是“能导我于正确航向的舵手”（胡适，2003（40）：106）。

三、“别样也风流”的“新妇人”

胡适对美国女性独立、自由精神的体验，还具体表现在他对美国“新妇人”（New Woman）群体的关注和描绘。在他的笔下，新妇人指的是一种新派的妇女，她们言论非常激烈，行为往往趋于极端，不信宗教，不依礼法，“却又思想极高，道德极高”。他的朋友舒母（Paul B. Schumm）的妻子鲁本女士（Carmen S. Reuben）堪为代表，其不同寻常的行为给胡适留下了深刻的印象。首先，她以“新妇人”自命，敢于打破美国习俗，结婚之后不从夫姓而保留本姓。其次，即使在婚后也保持着极强的个体独立性，和丈夫分开生活，各自从事自己钟爱的事业，每日写信联系，每月见面一次。这种家庭生活恰恰和胡适深受其害的毫无自主性、独立性的包办婚姻形成鲜明对比，为此他高度肯定这一特殊的家庭形式：“这种家庭，几乎没有‘家庭’可说；但我和他们做了几年的朋友，觉得他们那种生活，最足代表我所说的‘自立’的精神。他们虽结了婚，成了夫妇，却依旧做他们的‘自立’生活。”（胡适，1918（3））

除此之外，胡适在留美日记中还记述了瘦琴女士、克鸾女士、兰镜女士等多位美国女性，她们的日常行为虽不像舒母妻子那么极端，但她们的自立、敢为的性格特征，无疑也是“新妇人”之风的体现。

瘦琴女士是英语教师，她虽然无父母兄弟，身世孤独，但是“年事稍长，更事多，故谈论殊有趣味。吾去年一年中所与通书最频者为 C. W.（韦莲司），其次即此君耳。”瘦琴女士（Nellie B. Sergent）曾与胡适讨论英语的历史源流，对他启发很大，他专门将她所做的“英字渊源图”原图附在日记中以示说明，可见瘦琴女士对他思想、学问的启示作用。（胡适，2003（28）：248）

克鸾女士（Marion D. Crane）从康奈尔大学博士毕业，被学校授予“女学生保姆”（Adviser for Women）职务。此职务是该校首次设立，地位与大学教授（Professor）等同。克鸾女士

是担任这一职务的第一人，足见其突出的事业能力。胡适对克鸾女士极为敬重和欣赏：“其人好学，多读书，具血性，能思想。为人洒落不羁，待人诚挚，人亦不敢不以诚待之。见事敢为，有所不合，未尝不质直明言，斤斤争之，至面红口吃不已也。”（胡适，2003（28）：404）

在留学日记卷十五之四十五，胡适专门附上兰镜女士（Jeannette Rankin）的单人特写照片，说明她是美国妇女作国会议员的第一人，充分显示了他对美国女性积极参与社会政治、担任政府要职的深刻印象。

基于对上述独立、自由、积极参与社会生活的“新妇人”的接触和了解，胡适对美国“新妇人”群体产生了深深的认同，认为她们代表了美国妇女界最新的社会趋向。他的组诗《纽约杂诗》记述其对纽约的整体印象，其中有一首《新妇人》，表达他对“新妇人”群体的赞扬：

头上金丝发，一根都不留。

无非争口气，不是出风头。

生育当裁制，家庭要自由。

头衔“新妇女”，别样也风流。（胡适，2003（28）：471）

“家庭要自由”、“别样也风流”等诗句体现了胡适对美国女性自由、独立性格的赞许，以及他对中美女性生存状态的对比性思考。此外，他还写了一首题材类似的《女教师》，歌颂“挺着胸脯走，堂堂女教师。全消脂粉气，常带讲堂威”（胡适，2003（28）：472）的美国女教师，与《新妇人》有异曲同工之妙。

四、“超于良妻贤母的人生观”及其影响

留美期间，通过与韦莲司、“新妇人”等美国女性的交往，胡适真切地体验了她们自由、独立的性格。他在《美国的妇人》中特别指出，美国女性和中国女性最大的差别，就在于中国女性的人生目的只是为了做良妻贤母，而美国女性拥有“超于良妻贤母的人生观”。

这种“超于良妻贤母的人生观”，换言之，便是“自立”的观念。我并不说美国的妇人个个都不屑做良妻贤母；也并不是说他们个个都想去俄国调查革命情形。我但说，依我所观察，美国的妇女，无在何等境遇，无论做何等事业，无论已嫁未嫁，大概都存一个“自立”的心。别国的妇女大概以“良妻贤母”为目的，美国的妇女大概以“自立”为目的。“自立”的意义，只是要发展个人的才性，可以不依赖别人，自己能独立生活，自己能替社会作事。……他们以为男女同是“人类”，都该努力做一个自由独立的“人”，没有什么内外的区别的。（胡适，1918（3））

由此，胡适“生平对于女子之见解为之大变”，“惟昔所注意，乃在为国人造良妻贤母以为家庭教育之预备，今始知女子教育之最上目的乃在造成一种能自由能独立之女子。”（胡适，2003（28）：284）

以美国女性为参照，美国人这种“以‘自立’为目的”的价值观对胡适产生了深远的影响，他的思想性格也由此发生了潜移默化的改变。在留学日记中，他越来越明确地表现出坚持个人意见、反对权力压迫的自信与“狂狷”：

有人谓我大病，在于好立异以为高。其然？岂其然乎？所谓立异者何欤？不苟同于流俗，不随波逐流，不人云亦云。非吾心所谓是，虽斧斤在颈，不谓之是。行吾心所安，虽举世非之而不顾。——此立异者也。吾窃有慕焉，而未能几及也。下焉者自视不同流俗，或不屑同于流俗，而必强为高奇之行，骇俗之言，以自表异；及其临大节，当大事，则颓乎无以异于乡原也。——此吾友 C.W. 所谓“有意为狂”者也。吾将何所择乎？吾所言行，果无愧于此人之言乎？（胡适，2003（28）：112）

其中“吾友 C.W.”正是韦莲司，这段“不苟同于流俗，不随波逐流，不人云亦云”的自我剖白，也隐隐见出韦莲司的影子。

胡适对美国女性“超于良妻贤母的人生观”的体验及其对胡适产生的影响，可以通过一个事件形象地加以说明。1915 年 2 月，他坐船经过纽约港时，原本想好好欣赏附近的自由女神像，但是突然下起了大雨，天色变得昏暗起来，女神像也看不清了。正当他以为愿望落空，倍感遗憾的时候，“遥见水上众光围绕，其上一光独最高亦最明。同行指谓余曰：‘此自由也。’”在黑暗中闪烁着的最高、最亮的灯光，正是女神像及其所代表的自由精神。对于同行者“此自由也”一语，胡适觉得其中“大有诗意”，于是将此番经历专门写成了一首诗——《夜过纽约港》：

我们驻足甲板，半侧身子淋着雨，
聆听冬日之风狂暴地怒号，
静听那海浪缓缓地拍击，
纽约这座大都市之海岸；
我们搜寻一地球之星，
她映衬在广袤、漆黑之苍穹里，
显得如此之耀眼、明亮，——
在那一团光辉之垫座上，有一簇光是如此地灿烂、出众。
吾同伴在耳际低语：“此即自由女神像也！”（胡适，2003（28）：193）

这首诗不但完整描述了胡适在风雨中观赏自由女神像的曲折过程，而且具有强烈的隐喻性质。自由女神作为美国自由精神的象征，在“漆黑之苍穹里”“耀眼、明亮”、“灿烂、出众”，隐喻了美国自由精神对胡适的深远影响。在他体验美国自由精神并受其影响的过程中，美国女性起到了关键的作用。不论是惺惺相惜的韦莲司，还是标新立异的“新妇女”，都使他切身感受了美国女性独立、自由、“超于良妻贤母”的一面。这与他自幼接触的贤妻良母式中国女性形成鲜明对比。对于正处于人生成长期的胡适而言，这一体验对个人价值观、人生观的塑造作用不言自喻。此后，他不但在文学创作、日记、讲演中多次表现出与美国女性人格的向往，而且在社会生活中也身体力行这一精神。研究界在论及胡适的留美经历及其自由主义观念的关系时，多论及政治、学理层面，对他与美国女性的具体交往、体验则关注不够，其实这才是更加日常化、渗透性的一面。诚如胡适自述，这些“所交朋友，所受待遇，所结人士，所得感遇，所得阅历，所求学问，皆吾所自为，与自外来之梓桑观念不可同日而语。其影响于将来之行实，亦当较儿时阅历更大。”（胡适，2003（28）：271）

参考文献

- 【法】托克维尔（ALEXIS DE TOCQUEVILLE）.（2007）《论美国的民主》[M].北京：商务印书馆
- 【美】H. S. 康马杰（HENRY STEELE COMMAGER）.（1988）《美国精神》[M].北京：光明日报出版社
- 胡适（HU SHI）.（1931）《九年的家乡教育》[J].新月
- 胡适（HU SHI）.（1908）《白话（二）·独立》[N].竞业旬报
- 胡适（HU SHI）.（1918）《美国的妇人》[J].新青年
- 胡适（HU SHI）.（2003）《胡适全集》[M].合肥：安徽教育出版社

泰国高端旅游市场营销发展策略研究——针对中国游客

GUIDELINES FOR DEVELOPMENT A MARKETING PROGRAM FOR PREMIUM TOURISM IN THAILAND FOR CHINESE TOURIST

尹丽娇 YIN LIJIAO*

PUANGCHOMPOO JONES; Assoc. Prof. Dr. **

摘 要

本论文的研究目的是研究中国游客在泰国高端旅游的旅游行为和生活方式，并根据市场营销组合因素对游客选择来泰国旅游的影响度，进而分析导游、旅行社及其它旅游从业者应该怎样制定高端旅游产品和服务。本论文通过定量及定性研究方法进行问卷设计制作，问卷调查对象是来泰国旅游的中国游客和在泰国从事导游工作的人员，采用在线采集问卷结果的模式，收集到中国游客有效问卷调查 400 份，导游有效问卷调查 210 份，并对相关数据进行统计分析，使用的分析方法主要有 t - test , F-test One-way ANOVA, Chi-Square test, Correlation coefficient, Least Square Difference (LSD) 等。

研究结果显示中国游客的基本信息（性别、年龄、婚姻状态、学历、职业等）差异不影响泰国高端旅游市场营销；中国游客的基本信息差异与旅游行为无关；中国游客的生活方式与泰国高端旅游市场营销息息相关；中国游客的生活方式（花时间锻炼、关注自身健康，认为媒体的宣传使游客想来泰国旅游）和旅游行为有关系；导游认为月收入的差异对泰国高端旅游市场营销有影响，比如：物理环境、旅游服务从业人员；导游的职业经验差异不影响泰国高端旅游市场营销的意见。

关键词：中国高端旅游游客 高端旅游市场营销

*YIN LIJIAO. 2017 M. B. A. (BUSINESS ADMINISTRATION), FACULTY OF BUSINESS ADMINISTRATION, HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY. E-mail: tcyinlijiao@gmail.com

**PUANGCHOMPOO JONES; Assoc. Prof. Dr. ADVISER: DIRECTOR OF THE M. B. A. COURSE, FACULTY OF BUSINESS ADMINISTRATION, HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY. E-mail: pambangkok@gmail.com

ABSTRACT

This research has as its objective the study of tourism behavior and life-style of premium Chinese tourists in order to analyze marketing mix factors determining the choice to travel Thailand and to analyze the premium travel programs offered by tour guides and tourism businesses in Bangkok to Chinese tourists. Chinese tourists to Thailand are used as samplings for the research. This research reflects an exploratory one by collecting data out of some 400 sets of on-line questionnaires farmed out by the researcher to Chinese tourists, and some 210 sets farmed out to various tour guides. The data so collected have been analyzed and explained in descriptive statistics, making use of t-test one-way ANOVA and Pearson's correlation analysis, at the statistical significance level of 0.05, in order to test the co-efficient correlation among the variables used in the research, and pair-testing using the least-square difference (LSD) method.

From the research results, it has been found: 1.Chinese tourists holding different opinion as to premium-grade travel programs in Thailand with respect to the 8P's marketing mix do not affect the premium-grade travel in Thailand with regard to all aspects of marketing mix. 2. Individual factors among diversified Chinese tourists bear no relation to travel behavior with regard to sex, age, marital status, education level, occupation, monthly earning of the Chinese tourists. 3.Life-style of Chinese tourists bears relation to the premium-grade travelling among Chinese tourists with respect to the marketing mix in that there exists 3 related aspects, namely, activities, interests and viewpoints. 4.Life-style of Chinese tourists bears relation to the premium-grade travelling among Chinese tourists with marketing mix with respect to modes of exercise, taking care of one's own health and that having access to the media contributes to their decision to come to Thailand. 5.Different levels of earnings give rise to differing opinion with regard to physical environments, views held with regard to service providers. 6.Experience factors among tour guides resulting in different styles of discharging their duty do not affect the premium-grade travel program in Thailand with regard to all aspects of marketing mix.

Keywords: Premium Chinese tourists; 8P's tourism marketing factors

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักท่องเที่ยวชาวจีนแบบระดับพรีเมียม(Premium) เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อเลือกมาท่องเที่ยวในประเทศไทยและเพื่อวิเคราะห์โปรแกรมท่องเที่ยวแบบพรีเมียม (Premium) ที่มีคุุเทศก์และธุรกิจนำเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครที่เสนอให้บริการแก่นักท่องเที่ยวชาวจีนกลุ่มตัวอย่างคือกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางมาเที่ยวประเทศไทยการวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ของนักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวน 400 ชุดของมัคคุเทศก์จำนวน 210 ชุดและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และอธิบายผลในรูปของสถิติเชิงพรรณนาและใช้สถิติ t - test One-way ANOVA และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ต้องการศึกษาและทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Least Square Difference (LSD)

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นต่อโปรแกรมท่องเที่ยวแบบพรีเมียมในประเทศไทยในด้านส่วนประสมทางการตลาดท่องเที่ยวในทุกๆ ด้าน และไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนทั้งด้านเพศด้านอายุด้านสถานภาพด้านระดับการศึกษาด้านอาชีพด้านรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวชาวจีน รูปแบบการดำเนินชีวิตของนักท่องเที่ยวชาวจีนมีความสัมพันธ์กับโปรแกรมท่องเที่ยวแบบพรีเมียมในประเทศไทยในด้านส่วนประสมทางการตลาดท่องเที่ยวทั้ง 3 ด้านคือด้านกิจกรรมด้านความสนใจและด้านความคิดเห็น ปัจจัยรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนด้านท่านใช้เวลาในการออกกำลังกายและดูแลสุขภาพของตนเองและด้านท่านคิดว่าการชมสื่อต่างๆ ทำให้อยากมาเที่ยวเมืองไทย รายได้ต่อเดือนของมัคคุเทศก์ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่แตกต่างกันและมีความคิดเห็นด้านผู้ให้บริการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ปัจจัยส่วนประสมการณ์การทำงานของมัคคุเทศก์ด้านลักษณะการทำงานที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นต่อโปรแกรมท่องเที่ยวแบบพรีเมียมในประเทศไทยในด้านส่วนประสมทางการตลาดท่องเที่ยวในทุกๆ ด้าน

คำสำคัญ: นักท่องเที่ยวชาวจีนแบบพรีเมียม ปัจจัยการตลาดท่องเที่ยว 8P's

绪论

一、研究背景和意义

旅游是泰国经济社会中发挥着重要作用的服务行业，不仅是因为旅游业是泰国服务行业第一大收入来源，还因为旅游业的发展能带动很多其他相关产业的发展，比如：酒店、商场、餐饮、手工艺品、交通运输业等，这些产业产生投资和就业，并带动当地经济发展繁荣，增加国家不同货币收入。根据数据显示，2015 年外国游客给泰国带来了 1.44 万亿泰铢的经济收入，占出口总额的 11.5%，或占国内生产总值（GDP）的 5.8%。泰国出口与全球经济相比可能有放缓的时期，将外国游客的外币收入纳入外贸，有助于弥补贸易逆差。当国家遭受经济危机时，旅游业在国家创收方面发挥着重要作用，帮助经济快速恢复。（กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, [online], 2015）

通过分析 2557 年游客数量得出，泰国的外国游客主要是东亚游客，东亚旅游团体占游客总数量的 51.3%。世界旅游贸易组织（World Tourism Organization: WTO）研究发现：2016 年来泰国旅游的游客数量从 2015 年的 6 亿 6 千 4 百万人增加到 9 亿 3 千 7 百万人，从 2005 年到 2015 年平均每年增长 4.7%。（สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, [online], 2015）另一方面，截止至 2015 年，泰国迎接中国游客 7,934,791 人次，四年蝉联首位。（กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, [online], 2016）但是这些游客里只有 7% 的游客属于高端游客（不含购物情况下，人均消费在 10,000 人民币以上），而高端游客却能为经济带来更多的收入。（ประชากรศาสตร์ออนไลน์, [online], 2016）

随着中国经济的发展和消费观念的转变，中国游客对泰国的高端旅游越来越感兴趣，高端游客也在逐年增加。为了迎接越来越多的高端旅游游客，泰国旅游业及从业人员怎样做才能使泰国高端旅游快速健康地发展？这就是本选题研究的主要内容，高端旅游不仅能带来更多的经济收入，也能促进其他相关行业的发展，带动区域经济的发展繁荣，这也是本选题的研究意义所在。

二、研究的范围、目的、以及主要内容和方法

（一）研究范围

1. 本论文是针对来泰国旅游的 400 位中国游客和 210 位在泰国从事旅游行业的导游进行问

卷调查。（使用计算方法 Sample Size, $n = \frac{1}{\frac{3.84(d)^2}{(S)^2}}$ ）

2. 中国游客信息差异对泰国高端旅游影响的假设

2.1 中国游客基本信息的差异会对泰国高端旅游市场营销发展策略有不同的看法；

2.2 中国游客的基本信息差异与旅游行为有关；

2.3 中国游客的生活方式与泰国高端旅游市场营销有关系；

2.4 中国游客的生活方式与旅游行为有关系；

2.5 导游的基本信息差异对泰国高端旅游市场营销策略的建议不同；

(二) 研究目的

本论文的研究目的为：

1. 了解中国游客的基本信息特征。
2. 了解来泰国高端旅游的中国游客旅游行为。
3. 了解中国游客的生活方式。
4. 了解中国游客生活方式与旅游行为的关系
5. 了解导游从业者的基本信息特征。
6. 取得导游对市场营销战略的意见，并做出相应的市场营销战略建议。

(三) 研究的主要内容和研究方法

1. 本论文研究的主要内容

本论文研究的主要内容是了解中国游客和导游的基本信息及对如何发展泰国高端旅游市场营销进行分析。

游客问卷分为以下 4 个方面：

- (1) 中国游客的个人因素
- (2) 中国游客的生活方式
- (3) 高端旅游市场营销策略
- (4) 中国游客的旅游行为

导游问卷分为以下 3 个方面：

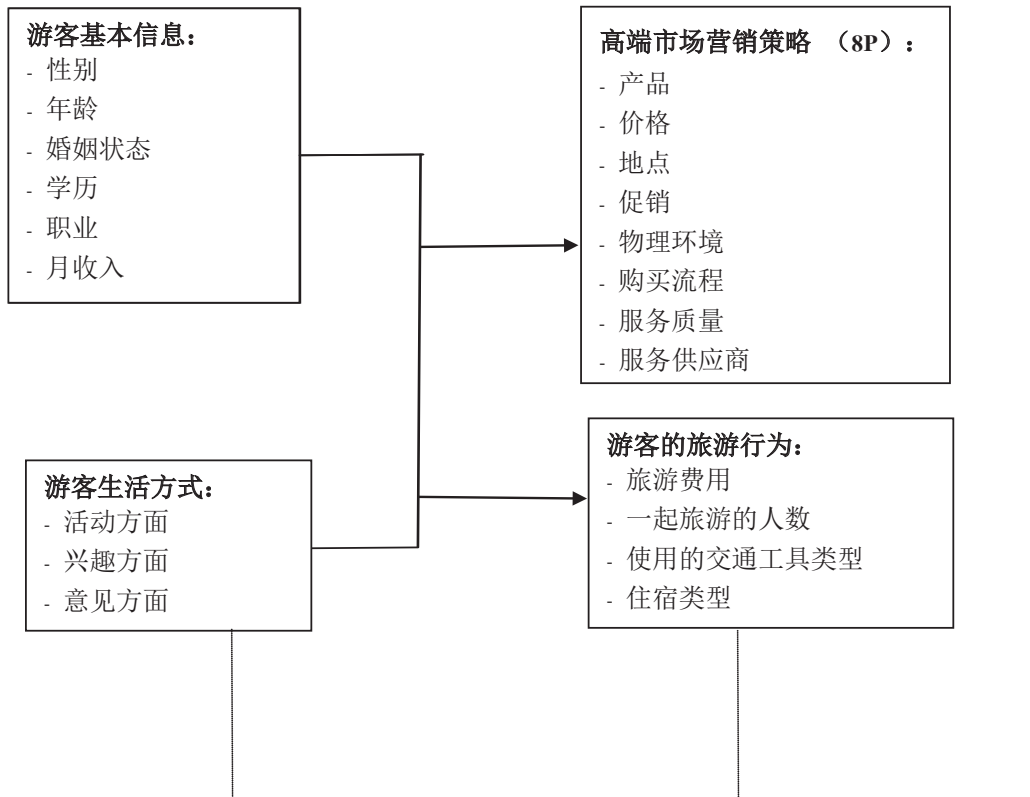
- (1) 导游的基本信息
- (2) 导游的职业经验
- (3) 导游对高端旅游市场营销计划的意见

2. บทความ的研究模型

中国游客方面的研究模型

自变量

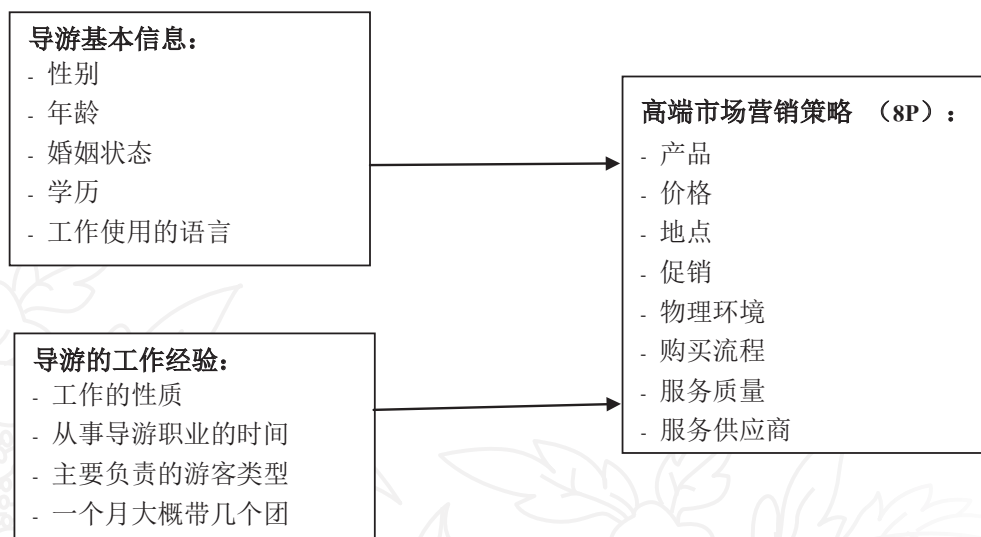
因变量

导游方面的研究模型

自变量

因变量

3. บทความ的研究方法

(1) 文献研究是通过国内和国外的资料，例如：学位论文、期刊、书籍、研究报告和其他资料，并探讨有关中国高端游客和导游等相关旅游从业员的现状，收集和了解有关“高端旅游市场营销策略的应用研究”。

(2) 本论文通过定量研究方法进行问卷设计制作，并对问卷数据加以分析。

(3.1) 预调查：请 30 位中国游客作为样本，根据这 30 份样本，重新对调查问卷内容进行改善；并请 20 位导游作为样本，根据这 20 份样本，重新对调查问卷内容进行改善。

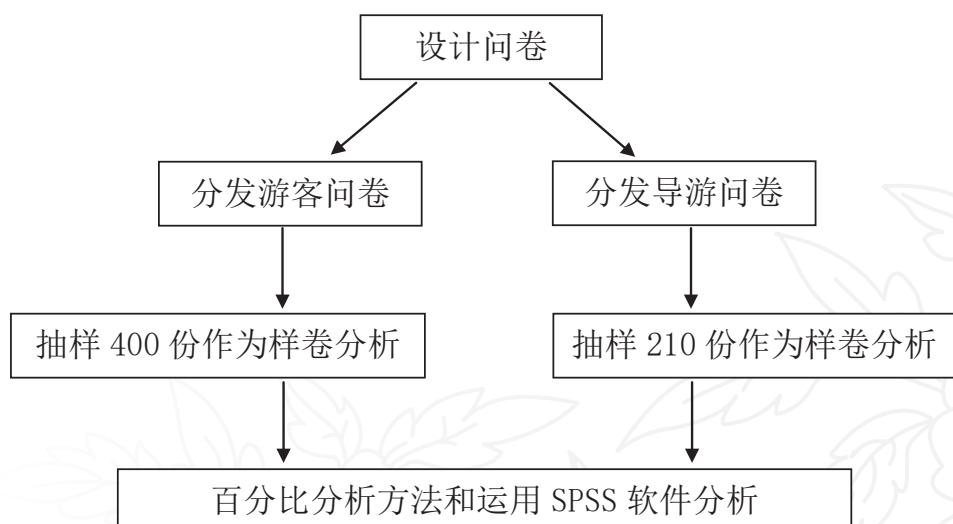
(3.2) 效度测试：在预调查后，以 4 位有关泰国旅游业相关人员：中国游客、导游、泰国旅游业公司老板、泰国旅游专业老师进行采访咨询，通过采访内容和文献研究，根据论文的研究目的来改善问卷的设置，并了解行业现状。

(3.3) 问卷发放：通过微信、QQ、微博、新浪等网络平台发游客问卷给来泰国旅游的中国游客填写，并回收 400 份有效问卷；通过微信、QQ、微博、新浪等网络平台发导游问卷给在泰国从事导游行业的从业者，并回收 210 份有效问卷。

(3.4) 根据论文假设，采取 SPSS 数据分析方法进行分析，具体分析方法如下：

假设	分析方法
1. 中国游客基本信息的差异会对泰国高端旅游市场营销发展策略有不同的看法；	t - test 、 F-test (One-way ANOVA)
2. 中国游客的基本信息差异与旅游行为有关；	Chi-square
3. 中国游客的生活方式与泰国高端旅游市场营销有关系；	Chi-square + Correlation Coefficient
4. 中国游客的生活方式与旅游行为有关系；	Chi-square
5. 导游的基本信息差异对泰国高端旅游市场营销策略的建议不同；	t - test 、 F-test (One-way ANOVA) + Least Square Difference (LSD)

(4) 本论文的技术路线方法

(四) 研究贡献

目前发现，针对中国游客在泰国高端旅游的市场营销发展策略不多，因此本论文研究的特色与创新在于：

1. 通过对中国游客在泰国高端旅游的营销发展策略研究，可以为泰国高端旅游机构提供更合理的服务策略及建议，增强泰国品质旅游的可持续性。
2. 通过对中国游客在泰国高端旅游的营销发展策略研究，可以为从事泰国高端旅游的导游提供更多合理的服务策略及建议，以便更有效地接待中国高端游客，并增加游客的旅游体验满意度。

三、问卷数据统计

(一) 中国游客

1. 中国游客的基本信息

通过抽样调查对 400 名来泰国旅游的中国游客问卷调查结果的分析，发现女性略多于男性，女性占 58%，男性占 42%。而年龄方面大多数是在 20-29 岁之间。婚姻状态部分，大部分游客已婚，占 50.7%。超过半数的游客学历是大学本科，占 60.8%。从事最多的职业是民营企业员工，并且月收入在 4,001-7,000 人民币。

2. 中国游客的生活模式

通过对中国游客的生活模式分析结果发现，在活动方面游客最喜欢的是放假时间休息放松和去国外旅游，最不喜欢的是参加旅行团的活动；游客兴趣度较高的是吃泰国水果，比如：榴莲、山竹、芒果等，也同样钟爱泰国食物，游客兴趣度较低的是泰国表演或体育项目；大部分中国游客觉得经济会对旅游业产生很大的影响，其次是认为泰国的自然景观很美，政治对旅游业也会产生很大的影响。详细数据见表 1（5 表示最喜欢，1 表示不喜欢）：

表 1：中国游客的生活模式

中国游客的生活模式		$\bar{x}$	SD
活动方面	上网	3.86	.742
	锻炼身体及自身保健	3.83	.687
	去国外旅游	4.09	.718
	在大商场购物，比如：Siam Paragon, Central World	3.63	.831
	参加旅游团的活动	2.97	.975
	休息/放假时间	4.16	.698

(续)表 1: 中国游客的生活模式

中国游客的生活模式		$\bar{x}$	SD
兴趣方面	泰国旅游景点	3.87	.609
	对工作的兴趣	3.68	.675
	泰国食物	3.80	.719
	泰国水果, 比如: 榴莲、山竹、芒果等	4.08	.667
	来泰国拜佛, 比如: 爱神、四面佛等	3.70	.820
	泰式表演或者活动, 比如: 人妖表演、泰拳等	3.61	.803
意见	泰国的自然旅游景点很漂亮	3.98	.686
	泰国的政治会对旅游产生影响	3.98	.779
	泰国的经济会对旅游产生影响	4.07	.685
	泰国的东西值得购买	3.74	.716
	媒体的宣传使您想来泰国	3.66	.792
	泰国的旅游业在未来有巨大的发展潜力	3.94	.693

3. 针对中国游客的市场营销

通过对市场营销学八大要素及问卷结果的分析发现, 所有游客都认为市场营销影响选择来泰国旅游, 最重要的是物理环境, 最不重要的是促销, 重要程度按顺序排列如表 2:

表 2: 影响选择来泰国旅游的市场营销因素

市场营销	$\bar{x}$	SD	重要程度
1. 物理环境	4.12	.670	很重要
2. 购买流程	4.09	.640	很重要
3. 旅游服务质量和效率	4.08	.658	很重要
4. 旅游供应商	4.03	.682	很重要
5. 产品	4.00	.671	很重要
6. 地点	3.99	.687	很重要
7. 价格	3.91	.720	很重要
8. 促销	3.90	.722	很重要
总结	4.05	.681	很重要

4. 中国游客的旅游行为

通过对问卷结果的分析发现, 受访游客中有 75.8% 是自己来泰国旅游, 并自己安排行程, 大部分是 1-5 人一起来旅游, 会在泰国呆 4-7 天左右, 65.5% 以上的游客消费在 10,000 元以上 (不含购物费用), 在旅游过程中 74% 的游客选择住酒店, 大部分游客使用的交通工具是出租车, 喜欢去当地泰国人喜欢去的餐厅吃饭, 在旅行过程中使用最多的语言是英语, 使用率达到了 64.3%, 并且有 58% 的游客曾经来泰国旅游过 1 次。从表 3 高端游客和一般参团游客的对比结合数据分析结果可以看出, 受访游客中 65.5% 以上为高端游客。

表 3: 高端游客和一般游客的旅游行为对比

旅游行为	一般游客	高端游客
① 旅游费用	费用低，在 6,000-10,000 元之间（不含购物费用）	费用比较高，在 10,000 元以上（不含购物费用）
② 旅游人数	15 人以上，参加旅行团，大家互相不认识	小群体旅游，一般不超过 10 人，大家都是亲戚朋友
③ 旅游时间	大概 5-6 天	几天都可以，但是不会超过 60 天（旅游签证允许在泰国停留 60 天）
④ 交通工具	旅游大巴车	可选范围很广，比如：出租车、面包车、摩托车、地铁、船等。
⑤ 旅游景点	必须去旅行社指定的景点	想去哪里都可以，比如：风景优美的景点、大型购物商城等
⑥ 餐饮	必须去旅行社指定的餐厅，并且不可以自己点菜	哪里餐厅味道好就去哪里，想吃什么可以自由点菜
⑦ 住宿	必须去旅行社指定的酒店	可选范围很广，比如：酒店、公寓、青年旅社、度假山庄、别墅等
⑧ 旅游时间	必须跟着导游，去每个景点的时间很少，基本上只有时间随便拍几张照片	去每个景点呆多久都可以根据个人喜好自由选择
⑨ 购物	必须去旅行社指定的购物店，商品价位比较高	去哪里购物都可以，商品价格都是和当地物价一致
⑩ 使用语言	只需使用中文和导游沟通即可，不用和当地人交流	使用英语和泰语，主要和泰国人或者外国人沟通

资料来源：บริษัท ที.เค.แอล. ฮอลิเดย์ จำกัด ฝ่ายการตลาด (2559)

（二）导游

1. 导游的基本信息

通过抽样调查对泰国 210 名导游的问卷调查结果分析，发现 54.3% 的导游是女性，年龄在 26-30 岁之间，58.6% 的导游未婚，大学本科学历占到了 67.6%，月收入在 50,000 元以上，在工作中使用最多的是中文，比例为 79%。

2. 导游的工作经验

通过对问卷调查结果的分析发现，受访的导游中 62.4% 都是自由行导游，从事导游行业的时间大部分在 1-3 年，主要负责中国游客的导游工作，比例高达 94.8%，一个月大概带 3 个团。从结果显示这些受访导游中绝大部分都是负责中国游客的，所以他们对中国游客的情况以及目前的中国游客旅游市场基本情况比较熟悉，因此他们的意见也是比较值得研究和采纳的。

3. 导游认为旅游市场的营销策略对中国游客的影响程度

通过对问卷结果的分析发现，所有导游认为市场营销策略对中国游客都很有影响。影响度最大的是产品和物理环境，最不重要的是促销和价格，影响程度按顺序排列如表 4（ $\bar{x}$ 的值越大表示影响程度越大）：

表 4：影响选择来泰国旅游的市场营销因素

市场营销策略	$\bar{x}$	SD	影响程度
1. 产品	4.06	.610	很有影响
2. 物理环境	4.06	.710	很有影响
3. 购买流程	4.03	.683	很有影响
4. 旅游服务的质量与效率	4.03	.693	很有影响
5. 旅游供应商	4.01	.682	很有影响
6. 地点	3.98	.674	很有影响
7. 促销	3.95	.670	很有影响
8. 价格	3.95	.670	很有影响
总结	4.01	.675	很有影响

四、研究结果

1. 中国游客基本信息的差异不会对泰国高端旅游市场营销发展策略有不同的看法

通过使用 t - test 、F-test (One-way ANOVA) 检验方法对假设进行研究，由于所有的 Sig 值都大于 0.05，所以结果与假设不相符，表明不同的中国游客对泰国高端旅游市场营销发展策略有不同的看法。因此在制定市场营销策略的时候要兼顾不同的游客群体。

2. 游客的基本信息差异与旅游行为有关系

通过使用 Chi-square 分析方法对假设进行研究，结果显示游客的基本信息差异与旅游行为无关，数据分析见表 5：

表 5：游客基本信息差异与旅游行为的关系

中国游客基本信息	χ^2	Asymp. Sig. (2-sided)	与旅游行为的相关性
性别	4.353 ^a	.362	无关
年龄	30.698 ^a	.068	无关
婚姻状态	12.458 ^a	.173	无关
学历水平	12.517 ^a	.132	无关
职业	22.128 ^a	.168	无关
月收入	19.845 ^a	.151	无关
合计	16.999 ^a	.176	无关

3. 中国游客的生活方式与泰国高端旅游市场营销策略有关系

通过使用 Chi-square 和 Correlation Coefficient 分析方法对假设进行研究，结果显示：游客的生活方式差异与泰国的高端旅游市场营销策略之间是息息相关的。不同生活方式的游客对旅游市场营销策略的意见是不一样的。因此旅游业在制定市场营销策略的时候需要充分考虑不同生活方式游客的不同市场需求，数据分析见表 6：

表 6：中国游客的生活方式与泰国高端旅游市场营销策略的差异性关系

中国游客生活方式	Asymp.sig(2-side)	r	与市场营销策略的相关程度
活动方面	.000	.464	相关
兴趣方面	.000	.454	相关
意见方面（思维方式）	.000	.435	相关

4. 中国游客的生活方式与旅游行为有关系

通过使用 Chi-square 分析方法对假设进行研究，结果显示：中国游客的生活方式和游客的旅游行为有关系，特别是花时间锻炼身体并关注自身健康、认为媒体的宣传使游客想来泰国旅游。因此在制定旅游市场营销策略时需要特别考虑这两部分，详细数据见表 7（当 Sig 值小于 0.05，则表示生活方式与旅游行为有关）：

表 7：中国游客的生活方式与旅游行为的差异关系

中国游客的生活方式		χ^2	Asymp.Sig(2-sided)	关系	行为方式
活动方面	上网	22.860	.202	无关	中国游客的旅游行为
	锻炼身体及自身保健	27.970	.027*	有关	
	去国外旅游	24.271	.086	无关	
	在大商场购物，比如：Siam Paragon	25.543	.098	无关	
	参加旅游团的活动	28.831	.121	无关	
	休息/放假时间	20.498	.088	无关	
兴趣方面	泰国旅游景点	24.623	.157	无关	
	对工作的兴趣	14.798	.260	无关	
	泰国食物	21.220	.165	无关	
	泰国水果，比如：榴莲、山竹、芒果等	21.854	.232	无关	
	来泰国拜佛，比如：拜四面佛、爱神	26.481	.082	无关	
	泰式表演或者活动，比如：人妖表演等	32.612	.097	无关	
意见方面	泰国的自然旅游景点很漂亮	23.147	.184	无关	
	泰国政治会对旅游产生影响	20.948	.234	无关	
	经济会对旅游产生影响	16.873	.199	无关	
	泰国的东西值得购买	25.680	.134	无关	
	媒体的宣传使您想来泰国	32.831	.040*	有关	
	泰国旅游业在未来有巨大的发展潜力	20.884	.217	无关	

5. 导游的基本信息差异与对泰国高端旅游市场营销策略意见的不同

通过使用 t - test 、 F-test (One-way ANOVA)、Least Square Difference (LSD)检验方法对假设进行研究, 对 sig 值分析发现结果显示与假设相符: 月收入的差异会对泰国高端旅游市场营销计划有影响, 特别是物理环境和旅游服务从业人员, 并且所有人一致认为旅游产品才是高端旅游市场营销计划的关键。因此在制定旅游市场营销策略时需要特别注意旅游产品的市场策略, Sig 值见表 8:

表 8: 导游的基本信息差异与对泰国高端旅游市场营销策略意见

导游基本信息	市场营销策略要素							
	产品	价格	地点	促销	物理环境	购买流程	旅游服务质量和效率	旅游供应商
性别	.043*	.721	.600	.675	.484	.646	.578	.650
年龄	.010*	.612	.492	.187	.357	.480	.606	.308
婚姻状态	.592	.715	.682	.766	.350	.218	.423	.372
学历	.012*	.624	.423	.154	.389	.451	.231	.231
月收入	.003*	.260	.529	.374	.048*	.079	.215	.013*
工作使用语言	.018*	.440	.188	.448	.116	.211	.182	.384

*表示有影响

(四) 发展泰国高端游客旅游市场营销策略的建议

1. 泰国旅游业

通过对问卷调查分析发现: 高端旅游游客喜欢花时间锻炼身体并关注自身健康; 喜欢去国外旅游并且去大型国际商场购物, 比如: Siam Paragon, Central World 等; 喜欢享受假期休息时间; 对泰国的景点、水果、食物都比较感兴趣; 想来泰国拜佛看泰式表演; 高端旅游市场营销中的产品项目对中国高端旅游游客是否选择来泰国旅游的影响力很大, 因此本论文总结了以下建议:

1.1 旅游景点和交通便利方面

每个自然景点或者文化景点都应该有其独特性和吸引力, 增加游客的旅游选择; 舒适的住宿环境, 比如可以考虑增加寄宿家庭式的旅馆, 让游客充分融入到当地人的生活中; 组织与游客互动的活动, 调动游客的积极性, 比如组织演讲交流会, 了解更多的旅游景点和风俗习惯; 有很多种类的食物供游客选择, 比如: 泰式风味餐、中餐、西餐等; 增加娱乐场所, 比如大型百货公司、健身设施、电影院等, 并且提高旅游服务人员的中文水平, 更准确高效地与中国游客沟通。

1.2 高端旅游产品套餐

旅游经营者应特别注意高端中国游客的管理。高端旅游游客不想和一般参团旅游游客一起旅游, 因为这类旅游套餐里的旅游项目没有什么可以让高端旅行者感兴趣的, 所以对高端游客没有任何吸引力, 想要得到高端游客的青睐, 旅游运营商必须升级高端游客的旅游套餐。比如在产品方面加入比较优美的旅游景点, 并且是游客少, 旅游团队很少去的景点; 特别需要注意的是可以增加一些活动, 比如健身、攀岩、游泳、海上活动等能锻炼游客身体并且放松身心的项目。购物店必须是

百货公司或者大型购物商场，具有良好形象的商店，而不是一般旅行团去的旅行社指定的购物点，高端游客比较反感旅行团专门去的购物点，那里的商品物不值其价，高端游客喜欢去当地泰国人喜欢去的商场购买一些比较有泰国文化特色的手工艺品等，也比较喜欢去大型国际购物商场购买各种世界名牌，比如：Siam Paragon, Central World 等。高端游客对泰国的食物和水果非常感兴趣，因此旅游产品套餐里应该要有带游客去泰国当地人喜欢去的美味泰式餐厅吃饭，教游客做经典泰式菜，让游客亲自体验做泰国菜的步骤和乐趣，能增加中国游客对泰国饮食文化的深入了解；针对喜欢吃泰国水果的游客需要增加水果园的活动，比如带游客去水果园吃各种泰国热带水果，如果合适安排游客自己去果园摘自己想吃的的水果，让游客充分融入到旅游活动中来，在异国他乡吃到自己亲手在果园摘的水果将是非常难忘的旅游经历。安排游客去寺庙拜佛，或者在凉爽的早晨带游客去僧侣经过的地方像泰国当地人一样布施，让游客更能深入了解泰国的佛教文化。晚上可以安排去观看泰式表演，比如知名度比较高的泰拳、人妖表演等，并增加合适的放松身心的旅游项目，如按摩、SPA 等，让游客尽力融入到当地人的习俗里，了解泰国的休闲娱乐文化。

1.3 旅游市场宣传部分

宣传是影响游客选择来泰国旅游的一大重要因素，应该把重点放在搞好公共关系问题上，在不同的渠道上搞好旅游宣传活动，通过微信、QQ、新浪、Line、微博等以及景点酒店网站首页增加更多更优质的旅游宣传，让尽可能多的游客或潜在客户了解到泰国旅游宣传，比如广告、公关等；并且应该做一些相应的市场打折促销活动，比如降低门票价格或免费送游客有纪念意义的小礼品，给游客留下深刻的影响，想要再次来泰国旅游，或介绍亲戚朋友来泰国旅游。

1.4 旅游服务从业人员

旅游服务从业人员是影响游客选择来泰国旅游的重要因素之一，应该为游客提供足够的服务人员或者旅游服务设施，并培训相关旅游服务人员对泰国民俗文化、旅游景点等有深入了解，以便在游客需要的时候准确快速地为游客服务。而且需要服务人员衣着得体，妆容合适，待人温柔、礼貌、热情，应变能力高，能快速准确地处理问题，游客有困难需要帮助时应全力以助，提高游客的满意度，打动游客是其想要再次来泰国旅游，或介绍亲朋好友来泰国旅游。

2. 导游

导游应该不断提高自身的职业能力，增强自身文化知识，深入了解泰国文化，熟悉旅游景点和相关历史背景，在游客提问时准确快速的回答游客。并且在工作时要衣着得体，妆容合适，待人温柔、礼貌、热情，应变能力高，能快速准确的处理问题，游客有困难需要帮助时应全力以助，提高游客的满意度。不断提高导游自身的中文水平，只有达到在和中国游客的沟通交流中没有语言障碍才能更好更准确地按照游客的需求进行服务。

3. 国家政策

从问卷调查及文献综述中发现的问题而应采取的应对方案

3.1 旅游体育部和泰国旅游局应加大宣传推广力度，推出更多关于旅游产品和旅游服务的宣传，并协助旅游经营者出售相关旅游服务，特别是高端旅游产品服务。

3.2 旅游体育部和泰国旅游局应联合加强对旅游经营者和旅游商品售卖商家的监管力度，监管旅游商品的价格，并设置质检部检查商品的质量与价格是否在合理范围内，减少价格离谱或假冒

商品的出现，提高游客的购买满意度，并且能杜绝商家的恶性竞争和欺诈游客行为，使泰国旅游业健康、快速发展。

3.3 旅游体育部、泰国旅游局和泰国移民局应该与中国政府协商合作：使中国游客办理签证更加方便、快速，甚至是免签证费或者延长免签证的时间，让中国游客更容易进入泰国旅游，能够增加中国游客的访泰人数，增加泰国的旅游经济收入。

结论

随着泰国旅游业的不断发展，世界各地来泰国旅游的游客也越来越多，特别是来泰国旅游的中国游客在逐年稳步增长，中国的经济也在快速发展，国民生活水平也在不断提高，生活方式和旅游行为也在不断变化，对旅游的质量要求也在不断提高，旅行社的一般旅行套餐产品已经无法满足中国优质游客的需求，因此本论文通过研究分析，建议泰国的旅游市场必须根据实际情况不断做出改变，推出相应的高端旅游市场营销发展策略。景点、酒店、餐厅等相应的旅游设施需要不断提高自身的旅游服务质量；旅行社需要不断开发并推出相应的吸引高端旅游游客的旅游套餐和旅游服务；导游及旅游服务人员需要不断提高自身职业技能以及中文水平，更好的服务游客；旅游体育部和泰国国家旅游局应做好相应的旅游宣传工作，监管旅游市场各方面的稳定、协调发展；国家移民局等相关政府机构可以适当考虑放宽对中国游客的签证办理要求，或者减免相应的签证费等。相信在所有部门的相互协调及努力下泰国的旅游市场特别是高端游客旅游市场一定会越来越好，吸引更多的中国高端游客，实现旅游与经济共赢。

本论文作为一篇实践性的研究论文尚有不足之处，如：因时间有限，调查的准备工作做得不够充分，调查人数特别是导游人数不够多，并且调查的游客不是完全属于高端旅游游客，分析起来代表性存在一些局限性。笔者希望通过本次研究能为今后泰国的旅游业在制定高端游客旅游市场营销发展策略提供一些参考。

参考文献

กรมการท่องเที่ยวและกีฬา. “กองพัฒนาบริการท่องเที่ยว 2558” (ม.ป.ป.) [ออนไลน์] แหล่งที่มา : [http://www.tourism.go.th/view/1/th-th\(2015\)](http://www.tourism.go.th/view/1/th-th(2015))

กรมการท่องเที่ยวและกีฬา. “สรุปสถานการณ์นักท่องเที่ยวปี 2559” (ม.ป.ป.) [ออนไลน์] แหล่งที่มา :

[http://www.tourism.go.th/home/details/11/222/25409\(2016\)](http://www.tourism.go.th/home/details/11/222/25409(2016))

ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. “สรุปรายงานนักท่องเที่ยว 2559” (ม.ป.ป.) [ออนไลน์] แหล่งที่มา : [http://www.matichon.co.th/category/economy/economy-report\(2016\)](http://www.matichon.co.th/category/economy/economy-report(2016))

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. “เศรษฐกิจระหว่างประเทศ” (ม.ป.ป.) [ออนไลน์] แหล่งที่มา : [http://www.tdri.or.th/thinkx2-209/\(2015/08/23\)](http://www.tdri.or.th/thinkx2-209/(2015/08/23))

基于美国高校华裔汉语学习者需求
的有效语法教学模式探究
**AN EFFECTIVE GRAMMAR TEACHING MODEL
BASED ON THE NEEDS OF ETHNIC CHINESE
LANGUAGE LEARNERS IN AMERICAN UNIVERSITY**

江宇豪 JIANG YUHAO*

龚漫 GONG MAN**

摘 要

当前,关于美国华裔汉语学习研究尚未得到广泛关注,本文围绕美国华裔汉语教学问题,基于学习者需求导向,以语法教学入手,首先通过对美国华裔汉语学习者进行有效语法教学观的统计分析,并在此基础上,归纳总结,进而构拟出适合美国华裔汉语学习者的语法教学模式。

关键词: 美国华裔学习者 有效语法教学 教学模式

ABSTRACT

At present, the study of American Chinese learners in the United States has not received widespread attention. This article focuses on Chinese teaching of the students who are Chinese-American, based on the needs of learners, and starts with grammar teaching. It first analyzes the effective grammar teaching concepts of American Chinese learners in China. Based on this, it summarizes and then constructs a grammar teaching model suitable for Chinese learners of American origin.

Key words: Effective language teaching, grammar teaching, students

*JIANG YUHAO, MALE, 2015 DOCTOR'S DEGREE, COLLEGE OF INTERNATIONAL EDUCATION, MINZU UNIVERSITY OF CHINA, 研究方向: 国际汉语教学 E-mail: 798691831@qq.com

**GONG MAN, FEMALE, ADMINISTRATIVE TEACHERS, COLLEGE OF INTERNATIONAL EDUCATION, MINZU UNIVERSITY OF CHINA, 研究方向: 国际汉语教学

一、研究背景

华裔文学研究、华人移民认同研究、华文教学研究是对美国华裔社会研究的三个重大板块。其中，美国华裔汉语教学研究还有很大的发展空间，如朱志平所说：美国华裔学生作为双重文化携带者，对于其汉语学习有一定优势。与此同时，一定的文化背景也对语言学习既有积极因素也有消极因素具有复杂性。（朱志平，2009）因此，对美国华裔汉语教学的研究值得学界关注。

为了对美国华裔汉语教学研究现状进行分析，通过在中国知网以“美国华裔汉语教学”为输入关键词进行查询筛选，共选取出 26 篇相关文章。利用可视化工具对所选文章关键词进行网络聚类后，生成了文献关键词共现网络视图（见下图 1）。

图 1 文献关键词共现网络图

根据文献关键词共现网络图，结合文献阅读发现，目前美国华裔汉语教学研究领域主要有以下几个聚类：首先是学习者研究，包括学习动机、学习态度、语言水平、语言认同等方面，如美国华裔与非华裔汉语学习动机比较研究；其次是教材教法研究，涵盖了教材比较、不同教学方法和教学理念运用实践等内容，如美国高校汉语教材研究，任务型教学法在美国华裔少儿汉语教学中的运用；另外，关于具体教学内容和习得的研究，也有所涉及。如美国华裔汉语给予义句式习得偏误分析。研究对象上看，当前的美国华裔汉语教学研究范围较广，从儿童汉语教学到高校汉语教学均有涵盖。然而，关于美国华裔汉语语法教学模式的研究尚且较少，主要是教师主导的教学模式创新，如美国华裔学生教学模式的创新——社区服务学习和高年级汉语教学的结合。由此可见从学习者视角出发，进行教学模式构建的文章还有很大发展空间。另外，当前美国华裔汉语教学模式研究多为整体型教学模式的研究，单一语言要素教学模式研究较少，而语言要素教学是语言教学不可缺少的组成部分。语法教学更是初级学习者向中、高级水平迈进的关键。

因此，本文将聚焦语言教学的重要环节——语法教学，从学习者需求导向出发，通过对美国华裔汉语学习者进行有效语法教学观描述统计，构拟出适合美国高校华裔汉语学习者的有效汉语语法教学模式，进而推动美国汉语语法教学及研究的进一步发展。

二、研究设计

（一）研究对象

此次研究的学生被试均为美国某在华暑期项目的华裔学生，共 21 人，汉语水平为中级。年龄均在 18-20 岁之间，男女比例为 10:11。

（二）研究步骤

1. 问卷调查

首先，本研究通过问卷调查的形式，对美国华裔汉语学习者认同的有效语法教学观进行了考察。调查问卷的设计参照了 Alan V. Brown 关于 the effective foreign language teacher (Alan V. Brown, 2009) 问卷和汲传波、刘芳芳《职前国际汉语教师语言教学信念调查研究》中语言教学信念调查问卷。(汲传波，刘芳芳，2013)

2. 结合问卷构拟有效语法教学模式

结合先期问卷调查数据，参照谷陵关于国际汉语教学模式框架模型（谷陵，2013），从宏观、中观和微观三个层面，构拟出一个适用于美国华裔汉语学习者的有效语法教学模式

三、研究结果与分析

（一）语法教学的总体认识

1. 语法教学内容认识

表 1 学习者倾向的语法教学内容

调查选项	频次	应答例数百分比
1. 教材中列出的语言点	15	71.4
2. 教材所列语法点的其它用法和类型	17	81.0
3. 从课文中选出自己认为重要的语言点	15	71.4
4. 两种语言异同对比	8	38.1
5. 学习者常见偏误	19	90.5

关于语法教学应该包含哪些内容, 调查显示, 有四项应答例数百分比超过 70%, 其中, 第五项应答数百分比高达 90.5%。这表明, 学生被试最希望教师在课堂语法教学中, 解释学习者常见偏误、介绍教材所列语法点的其它用法或类型, 以及讲解教材中所列出的语言点, 并从课文中选出自己认为重要的语言点 (应答例数分别为 90.5%、81.04%、71.4%和 71.4%)。认可度最低的是两种语言异同对比, 这也与当前美国汉语教学实际相符。目前美国的汉语教学界, “明德模式” 和 “沉浸式教学法” 有着重要影响力, 二者对两种语言的异同对比关注不高, 而是提倡在课堂教学中, 学习者只说中文。

2. 语言点教学时段认识

表 2 学习者倾向的语法教学时段

调查问题	频次	有效百分比	累计百分比
1. 每节课的上半段	13	68.4	68.4
2. 每节课中间	1	5.4	73.7
3. 每节课下半段	5	26.3	100.0
缺失	2		
总计	21		

关于语法教学应该在什么时段进行, 学生被试最认可的是教师在课堂教学上半段进行语言点教学, 占 68.4%, 其次是每节课下半段进行语言点教学, 占 26.3%。而第二项有效百分比仅为 5.3%, 数据表明大部分的学习者都不倾向教师在每节课中间时段进行语言点讲解。

3. 语法教学的时机认识

表3 学习者倾向的语法教学时机描述统计结果

调查问题	频次	百分比	有效百分比	累计百分比
1. 在课文处理前进行专门的语法讲解	11	35.5	35.5	35.5
2. 在课文处理后进行相关的语法讲解	9	29.0	29.0	64.5
3. 在课文处理的同时进行附带的语法讲解	11	35.5	35.5	100.0

关于语法教学的时机, 学生被试选择较为均衡, 首选的是在课文处理前讲解语法或课文处理后讲解语法, 有效百分比均为 35.5%。而相较之下, 在课文处理的同时进行语法讲解认可度较低, 认可率为 29.0%, 这表明学习者倾向在课堂教学中, 教师能够进行专门的语法讲解, 而不是在课文语境中附带的语言点学习。

4. 语法教学时间占每一课教学总课时的比重认识

表4 学习者倾向的语法教学比重

在每一课的教学中，语法教学所占比重	频次	百分比	有效百分比	累计百分比
1/2	3	14.3	14.3	14.3
1/3	12	57.1	57.1	71.4
1/4	6	28.6	28.6	100.0
1/5	0	0	0	100.0

关于语法教学应该在每一课（指包含生词、课文、语法和练习的完整一课）的课堂教学中所占的比重问题，超过半数的学生被试倾向于语法教学所占比重应该占总课时的 1/3 左右，认同率为 58.1%。其次是 1/4 和 1/2 的教学比重，而选择语法教学时间为总课时 1/5 的被试为零，这一定程度也反映出学生被试对语法教学的重视度。

关于语法教学方法方面，绝大多数学生被试认为语法教学应该融合传统的语法翻译法和听说法、交际法进行，这也与当前大多数汉语教学课堂情况相符合。

（二）语法教学具体环节的认识

1. 语言点导入环节

表5 学习者倾向的语法导入方法

调查项目	平均分	标准差
1. 开门见山，直接导入语言点教学	3.71	.717
2. 利用情景导入语法教学	4.24	.831
3. 通过师生问答对话导入语法教学	4.24	.700
4. 联系已经学过的语法知识，以旧带新进行导入	4.52	.602

关于采用何种方法进行语言点导入，后三项学生被试选择的平均值均高于 4，这表明，被试对情景导入、问答导入和以旧带新导入这三种语言点导入方式认可度较高。均值分别为 4.24，4.24 和 4.52。直接导入的均值相对较低，为 3.71。这说明学习者更倾向教师采用后三种方式进行语言点导入。

2. 语言点讲解环节

表6 学习者倾向的语法讲解方法

调查项目	平均分	标准差
1. 采用演绎法讲解语言点	4.62	.740
2. 采用归纳法讲解语言点	3.81	.928
3. 不明确谈论语法规则，采用隐形教学法	2.38	.740

关于采用何种方法进行语言规则的讲解，三项差异明显，其中，第一项均值高达 4.62，这表明学习者对演绎法式语言讲解的认可度很高，这也表明华裔汉语学习者倾向教师使用显

性语法教学法（包括演绎法和归纳法）。从显性语法教学与隐性语法教学的认可程度比较来看，隐性教学法的平均值只有 2.38，这表明学习者更为倾向于教师使用显性教学法而不是隐性教学法进行语法教学。

表 7 学习者关于语法讲解语料和辅助手段的认识

调查项目	平均分	标准差
1. 采用真实且贴近学习者生活的语言材料	4.33	.577
2. 借助直观、形象的手段辅助语法讲解	3.67	.856
3. 借助现代教育技术（PPT、视频等）辅助语法讲解	3.71	.956

关于语言材料的选择和辅助手段的使用，相较后两项而言，第一项均值超过 4.3，说明绝大部分的学生被试倾向于教师采用贴近学习者生活的真实语料、直观、形象的进行语法讲解。对直观手段进行语法讲解和现代技术辅助的认可度略低。

表 8 学习者关于语法讲解媒介与语速停顿的认识

调查项目	平均分	标准差
1. 使用学生母语讲解语法	2.95	1.099
2. 为帮助理解，老师说句子时加入句法停顿	3.24	1.091

关于语法讲解中的教师用语和语速，平均值均不高，前一项甚至低于三。数据表明学生被试不太赞同教师在课堂教学中使用学生的母语进行语法讲解。对语速停顿问题，学生被试对教师说句子时加入语法停顿认可度也比较低。这与目前北美汉语教学界提倡的尽可能用学习者要学习的目的语进行课堂教学相符。

表 9 学习者倾向的语法规则输入方式

调查项目	平均分	标准差
1. 通过简化输入帮助学习者理解（简化输入）	3.24	1.136
2. 尽可能为学习者提供详尽解释（繁化输入）	3.86	.964

关于语言讲解输入方式的选择，繁化输入的平均值高于简化输入，说明学习者更倾向于教师能尽可能为学生提供详尽的语法解释，进而帮助学生理解。

3. 语言点操练环节

表10 学习者倾向的语言规则操练方法

调查项目	平均分	标准差
1. 大量采用“重复”、“替换”等机械性练习	3.95	.973
2. 采用“看图说话”、“介绍...”等表达型练习	3.67	.913
3. 采用教师主导的“问答”方式来进行操练	3.90	.625
4. 设计交际性的任务或活动让学习者练习语言点	3.76	.700
5. 通过“写”的途径（如：写句子）进行语言点练习	2.90	1.179
6. 依靠小组合作的方式完成语法练习活动	2.76	1.136

操练环节，关于什么样的练习方式对于掌握语法更有效，调查中，均值在前列的是教师主导的“问答”式练习和“重复”、“替换”等机械性练习，数据说明学习者倾向教师采用这两种，这也是北美“明德”教学法中普遍采用的练习方式。而最后两项数值低于 3，这表明学习者较不认可写句子和小组合作式的练习方式。总的来说，其认可度由高到低分别为问答式练习、机械性练习、交际活动练习、表达性练习、写的练习、小组合作式练习。

4. 语言点纠错环节

表11 学习者倾向的语言规则纠错方式

调查项目	平均分	标准差
1. 不直接指出学生的错误（间接纠错）	2.81	1.078
2. 直接指出学生的语法问题（直接纠错）	4.57	.507

在纠错方面，第 2 项直接指出学生语法问题的平均值高于第 1 项间接纠错，这表明学生被试更加倾向于教师采用直接纠错的方式来帮助学习者改正语言错误。

四、基于学习者视角的有效语法教学模式建构

经过上文对美国高校华裔汉语学习者有效教学观的描述分析，结合当前美国高校汉语教学现状，我们可以看出，从具体语法教学步骤的学习者倾向度统计分析来说，适应于美国高校华裔汉语学习者需求的主要语法教学模式可以概括如下：

表 12 基于美国高校华裔学习者需求的有效语法教学模式构拟

语法教学模式设计	
语法教学内容	学习者常见偏误>教材所列语法点的其它用法和类型>教材中列出的语言点=从课文中选出自己认为重要的语言点
语法教学时段	在每节课的上半段讲解>在每节课下半段讲解
语法教学时机	在课文讲解前或课文讲解同时进行专门的语言规则讲解
语法教学比重	语法教学所占比重应该占总课时的 1/3 左右
语法教学材料	采用真实且贴近学习者生活的材料
教学辅助手段	借助直观、形象的手段辅助语法讲解，适当采用 PPT 等现代教育技术
媒介语与停顿	较少的使用学生母语进行讲解
导入环节	以旧带新导入>问答式导入=情境导入>直接导入
讲解环节	演绎法>归纳法；显性教学法>隐性教学法
操练环节	问答式练习>机械性练习>交际性练习>表达性练习>写得练习>小组合作式练习
纠错环节	直接指出学生的语法问题

五、研究结论与启示

本文从学习者需求导向出发,描述分析学习者有效语法教学需求,进而构拟出美国华裔汉语教学中的有效语法教学模式,我们可以看出,总体而言,美国高校华裔汉语学习者已经接受了美国高校流行的“明德教学模式”^①,即听说领先,问答操练为主的教学理念。笔者认为,此次研究有如下启示:

第一,需求导向型逆向设计值得关注。以往的语法教学模式研究多为基于课堂教学的行动研究或者实验研究,而从学习者需求出发的逆向模式设计还有很大的发展空间,也符合“学习者为中心”的教学理念。

第二,教师应关注学习者需求,减少感知失配。研究发现,学习者对不同教学环节的教学有效性认识不尽相同,教师应该在课堂教学前尽可能了解学习者需求,进而更好地进行语法教学输入。

本文还有很多需要改进的地方,如学生被试的数量较少,男女被试的比例不太均衡等,在进一步的研究中,需要进行改进。

参考文献

- 汲传波,刘芳芳(JI CHUANBO, LIU FANGFANG). (2013)《职前国际汉语教师语言教学信念调查研究. 汉语教学学刊》[J]. 北京:北京大学出版社
- 朱志平(ZHU ZHIPING). (2009)《美国华裔学生在汉语课堂中的优势和问题》[J]. 北京师范大学学报(社会科学版)
- 谷陵(GU LING). (2013)《美国名校在华汉语强化教学模式研究——兼谈国际汉语教学模式研究理论与方法》[D]. 北京:中央民族大学
- Alan V. Brown. (2009) “Students’ and Teachers’ Perceptions of Effective Foreign Language Teaching: A Comparison of Ideals” *The Modern Language Journal*

^① 明德模式,即起源于美国明德中文暑校(Middlebury’s Summer Language Schools),倡导运用真实语料情景化教学的“浸入式”教学模式。

论曾心的散文创作特色 CHARACTERISTICS OF ZENG XIN'S PROSE WRITING

麦春梅 THEPHI SAEMAT*

陈国恩 博士 教授 CHEN GUO EN; Prof. Dr. **

摘 要

曾心是著名的泰国华裔作家。本文主要通过对曾心生平的介绍、对其创作历程的讲述，对他作品的独特精神内涵进行了阐释，强调他的创作是中泰华文文化融合的结晶，从而展示泰华文化交流的精神实质与艺术魅力。

关键词：曾心散文 泰华文学 文化融合

ABSTRACT

Zeng Xin was a famous Chinese writer in Thailand. Through the introduction to the life of the former heart and the narration of his creative process, this paper expounds the unique spiritual connotation of his works. It is emphasized that his creation is the crystallization of Thai-Chinese cultural fusion, thus demonstrating the spiritual essence and artistic charm of Thai-Chinese cultural exchange.

Keywords: Zeng Xin, Thai Chinese culture literature, cultural integration

* THEPHI SAEMAT, FEMALE, THAI, DOCTORAL STUDENT, WUHAN UNIVERSITY, WUHAN, HUBEI, P. R. CHINA.
E-mail: 422569970@qq.com

** CHEN GUO EN; Prof. Dr. ADVISER: PROFESSOR AND SUPERVISOR DOCTORAL STUDENTS OF WUHAN UNIVERSITY, P. R. CHINA. E-mail: chenguo503@126.com

曾心，原名曾炳兴，生于泰国曼谷。祖籍广东普宁圆山乡。九岁时开始读书，十二岁才真正进入正规学校，学的主要是泰文。1956 年到中国汕头集美侨校补习，并于 1962 年考取厦门大学中文系。大学二年级系刊《鼓浪》举行征文比赛，就以短篇小说《展翅飞向光明》获奖，并引起关注。不久，被《鼓浪》聘为编委。文革前提前毕业，调任广东外事办公室，1969 年担任代表团工作，被分配到广州医学院。1971 年，放弃医学，开始从事中医史研究和教学。出版著作：《杏林拾萃》、《名医治学录》（合著）、点注《评琴书屋医略》。1982 年返回泰国，从医从商。停笔近十年，上个世纪 90 年代后，工作之余重拾文学创作。曾心的散文是海内外著名的，他的作品有一种简单而朴实的美感，他通过访问中国，写了很多关于中国的文章。他写阳关、黄鹤楼、半月泉、寒山寺、扬州琼花等不只是像别人写游记，而是用一种特殊的去探索不同的角度，所以总有不同的味道。在他的旅行中面对同一片风景，也许因为他是华人，总是不自觉地流露出对中国的热爱。

曾心对泰华文学的发展非常关注，他努力促进了中泰文学作品的传播，为文学世界提供整体性，系统的文献信息；对新涌现的泰华作家给予真诚的支持和鼓励；对泰国的华文教育发展给予了真诚的关心。所以，曾心不仅在今天的文坛上取得了成功，也是促进泰华文学世界繁荣的主要推动者。

一、凝炼汉语之美

曾心提出要把准“海外华文文学的天平”，他的意思是，泰华文学“一头是当地文化，一头是中国文学”，唯有如此，泰华文学才具有独特的艺术魅力。曾心的散文情理兼备，他的游记总是那么清新自然。他善于洞察人情事物，总能以独到的眼光去看待生活中的寻常小事，感悟世事人情，总结出人生的真谛。特别是他的中文修养，使他的作品具有浓郁的中国味道。

现代汉语是由古代汉语发展和演变而来的，古汉语中许多生生不息的词语、佳句，我们现代人应该好好的传承并运用下去的。伟大的文学家、语言艺术大师鲁迅先生曾说过：“没有相宜的白话，宁可引古语”。（王丹红，2006（1）：33-37）由于这些古典、成语和古诗词都是汉语的精华之重，无一不具有极强的概括力和表现力，往往寥寥一两个词语、一两句名诗就胜似一百个字的客观描述。曾心先生在少年时代受到泰国文化的影响比较深，成年以后到中国居住又受到中国文化的熏陶。很多散文，常能很恰当地引用一些古诗词、古词语和成语，溶入自己的叙述语言，或插入人物语言中，可以说是达到信手拈来的程度。如在散文《琼花何处寻》中，曾心借用“默默抽烟的一汉子”的口（曾心 1999：15），连续引用了四句赞美琼花的佳句：“**千点真珠擎素蕊，一环名玉破香葩。四海无同类，唯扬一枝花。疑是八仙乘皓月。琼花玉树属仙家，未识人间有此家。**”这几句看似是在“不经意之间脱口而出”的诗句，把琼花“只应天上有”的绝妙花容展现在大家眼前，相比直白的描写确有“一字千金之妙”，还给大家无限的想象的空间。又如《追那钟声》中：“**不知此三声，能否与千年的钟声共振？**”《四面鸣沙半月泉》、《与心理接轨的阳关道》等许多篇散文或是其他作品中，他都引用了不少名诗名句，大大增添了作品的中国韵味，同时也在他作品中展现出隽永的诗情画意。

曾心善于运用成语，或是谚语、歇后语、惯用语、人生格言等俗语，对要表达的事物进行凝炼的描述。几乎每篇散文和小说中，他都会恰当地选用一些成语和俗语，诸如“阴阳衰”、“心诚则灵”、“天方夜谭”、“兔子尾巴一一长不了”、“打破砂锅问（纹）到底”和“十里不同风，百里不同俗。”等表达他当时的心情，他都运用得十分合适恰当，有画龙点睛之妙。有一篇作品描写月色，他一口气连用三个成语“月色如水”、“月光如银”、“月光似霜”都还不足以表达他的感情，最后还要用“抖落一地的水银”来刺激读者的感官，不得不称赞一个“妙”字。我还注意到一点，也很值得一提的是曾心作品中的主人公们，大都是我们泰国的华裔们，充满了浓浓的“中国风”和“华人味”。即使偶尔出现的那“一个有趣的蓝眼睛的洋媳妇”，也有一颗“中国心”。老舍先生就曾经指出：所谓民族风格，主要是表现在语言文字上。我们的语言文字之美是我们特有的，无可代替的。我们有责任保持并发扬这特有的语言之美，通过语言之美看到思想感情之美。（杨小波，2010（7）：15-78）昼伏夜飞，细身利喙，口匝入肤血，大为人害”。

曾心的作品中体现出的正是那种富有中华民族特色的语言文字之美，强烈地表达出大部分华裔“不忘根”的思想感情之美的作品。大家都知道中国汉语的特点是单音节、字本位，有平仄和四声，便于构成整齐的音节和格式，以达到声调抑扬，优美动听的效果。但是这些对于外国学生来说真的很难把握好，每每都是我们的“老大难”啊。

曾心先生仅仅作为一个在中国生活了 20 多年的华裔，却能充分利用汉语那富于韵律美的特点将他的作品推高了一个层次，真的让人佩服得五体投地。他还经常在作品中运用对仗、双声、叠韵、谐音、双关、比喻等等汉语言丰富多彩的修辞技巧，精彩地表达出他美好的思想感情，绘声绘色地描绘出美丽多采的自然环境，使情美、人美、景美和语言美达到完美的统一。这样的例子在他的作品中如满天星斗，比比皆是不胜枚举。

中国现代汉语是由古代汉语发展而来的。古代汉语中有许多词语和短语，应该被现代人传承和应用。伟大的作家语言大师鲁迅曾说：“没有适当的白话，更喜欢古老的说法。因为这些古语词，成语和古诗是汉语的精髓。没有人有一个很强的概括和表达，往往一个或两个字，一或两首诗价值超过 100 字的客观描述。

曾心的作品反映了中华民族语言的美，具有中华民族的特色。它强烈表达了大多数中国人的思想和情感，他们不会忘记根。在他的文化和写作实践中，让他成为“全面运用汉语的高手”。每个人都知道汉语的特点是音节。用四声调，便于构成一个整洁的音节和格式，实现音调的变化。正是由于他特殊的经历，医学语言在他的散文中成了独特的风景。例如，在《一坛老菜脯》中，对萝卜干的药效进行了描述；《大自然的儿子》中寻找李时珍的健康长寿养生秘方，其次是“艾叶热敷消肿”的药理学陈述；在《同根生》中，当官的弟弟来看医生，还使用了大量的中医专业词汇，如把脉、开处方、拔火罐、针灸等。甚至在《灭蚊趣记》这样一篇记“趣”为主的文章中，他也忍不住翻开《本草纲目》，写道：“蚊子处处有之。冬蛰夏出，昼伏夜飞，细身利喙，口匝入肤血，大为人害”。（曾心，1999：89）也许是

因为他是个医生，救死扶伤的精神时时影响着他，而且不忘积极扶持新人，文学的支持，使泰华文学的文学血脉相承，这使人们非常钦佩。

曾心先生可以说是泰华文坛又一位能轻松驾驭多种文学体裁且风格独特的作家，可以轻松自如地处理泰华文学界的各种文学风格。他用敏锐的目光，从他生命中丰富的时刻捕捉到了各种各样的小说题材。他的散文通常是借用别人的耳朵，鼻子，眼睛，嘴，听这个世界，看世界，品味人生中的“酸甜苦辣”，但不停留在这里，也追求高于高意境的现实。中医和医学实践的经验使他的作品具有独特的创造性。在 2005 年，曾心的《给泰华文学把脉》出版，这是泰华文学批评史上的一个新成就。这也显示出一个医生的伟大的济世情怀。

二、追求文字之趣

周作人先生认为：“好的散文必定是有‘趣味’的”。而趣中之趣是作品的‘人情物理’，是直接流露的或蕴含在描写之中的作者的情性品格。曾心的作品中可以说处处见趣闻，不论是小说，还是散文或诗歌都不乏轻松诙谐的笔调，《农村旧事情趣》、《洋媳妇趣拾》、《庭院的天趣》、《灭蚊趣记》、《营造志趣天地者》，这些作品的题目都有一个“趣”字，这些文章的内容都有一些奇思妙趣在其中。然而，曾心先生所追求的这种“趣”不仅仅是一种审美概念，更是一种生活的情趣、乐观精神的体现。“乐从苦出，趣自情来”。是中国评论家龙彼德先生对曾心先生《农村旧事情趣》中的评价。他说“曾心是深谙艺术辩证法的，这是我读他的散文《农村旧事情趣》得出的结论”。文中写道：“妈妈共生了一打孩子，男女各半，个个都活下来。”“而且四个孩子戴上了学士帽，一个戴上了博士帽”（曾心，1999：74）“一打”一词的用法很俏皮又有些揶揄地说出自己出生在一个丁兴旺的大家庭中，但是这么多的孩子在“破木屋”中居住，“小油灯”下生活吃着酱油拌饭，但却“个个长得像头牛犊，肥肥胖胖，壮壮实实”，还戴上了学士帽和博士帽，让人很是佩服他们母亲的伟大！如果没有善良勤劳的美好品德，如何培养出那么优秀的孩子呢，所以在这些诙谐有趣的语言中是要向我们描述一位伟大的母亲，让我们一同感受这伟大的母爱。那样的生活虽然很苦，但是孩子们却在田头玩起来：“最常玩的是跳水沟比赛”，“胜者弓着指节敲下输者的脑壳，博得一阵调皮逗笑的欢乐”

《营造志趣天地者》散文里的能容的周镇荣先生在奋力开扩而营造的三个“馆”中：奇石馆，资料馆是他的“志趣”，是属于精神财富馆，而针织成衣馆是他的“职业”，是属于物质财富馆。可见，他即在“职业”墙内“拼搏”，又在“职业”墙外营造自己“志趣”的天地，力图“把志趣和职业结合成一体”。由于菲罗斯特说过：“把志趣和职业，组合成一体，就像两只眼睛合成视线一条（《在大海边》）。”周镇荣先每天，五点起床，五点半跑步，六点到八点看报，他一边看报一遍剪报，有些还复印归类；积存到一定数量，便订成册。他从来不靠助手，样样亲自做。因此，馆里所藏什么资料，他了知指掌。客户需要什么资料，他都能马上拿给客户。他如此坚持了四十多年的服务，这真不容易啊！不厌烦的，每天花了两三个小时剪报。等到九点营业时间，他便做在董事长的写字台经营他的针织成衣企

业生意了。(曾心, 1999: 107) 英国有一句格言: “成大事不在于力量大小, 而在于能坚持多久。”周镇荣先生在长达一万四千多个日子里, 坚持做这项流水账式的工作。这不仅要有浓烈的兴趣, 而且还有一种马拉松长跑家的刚毅毅力。他就凭这坚持不懈的毅力, 在商务之余, 用自己的心血凝聚了这项平凡有伟大的工程“资料馆”。我想, 散文里的周镇荣先生比一般商人高了一著。这“一著”就在“志趣”上, 因而他不仅能把人生的生活构成的更美好, 与社会有贡献, 而且见到与享受到了一个文化与艺术精神的天地。

其次表现在内容上。也许是他厦大中文系的出身, 对中国的古典诗词较熟悉, 但我想更多的是他对中国传统文化的热爱, 在他的作品中, 中国古诗词的引用常常是信手拈来, 看似漫不经心, 却往往与作品浑然一体。如: “年青时, 总是多些幻想与执着, 读了李白的《早发白帝城》就很想去身临‘两岸猿声啼不住, 轻舟已过万重山’的境界; 读了张继的《枫桥夜泊》, 又很想去领略‘姑苏城外寒山寺, 夜半钟声到客船’的情景”(《心追那钟声》)。他不单单熟悉中国古诗词, 而且对中国古代的文章典籍以及种种典故也是耳熟能详, 甚至于中国经典音乐、流行音乐也是如数家珍。如果不是对中国的深厚感情, 作为一位常年生活在泰国的华裔来说这是很难办到的。所以他常在自己作品中称中国为“龙国”, 称自己是“龙的传人”。有些文章的语言还可再锤炼一番。例如《琼花何处寻》中的“此标本不免给人一种‘此地唯独有此花’的感觉了。”(曾心 1999: 18) 一句改成“此标本不免给人以一种‘此地唯独有此花’的感觉了。”是不是会更顺畅些? 再如“第二天, 到了扬州, 下午我们沐浴着和煦的春光, 兴致地游览‘瘦西湖’”, 一句是否改成“第二天下午, 到了扬州, 我们沐浴着和煦的春光, 兴致勃勃地游览‘瘦西湖’”。再如《菊花山的风景》中“象一座金光万道的金山”的“金”字出现了两次已成重复, 不妨改成“象一座光芒万道的金山”: “把黄黄的嘴唇‘亲’着玻璃上”的“着”字改成“在”字可能会更自然些。当然这些都是用词上的一些小瑕疵, 并不影响作品的艺术成就。

三、凸显人物丰彩

与心灵接轨这五个字取自《与心灵接轨的阳关道》一文。它记录了曾心在甘肃阳关道上的所见、所闻、所感、所思。表面上, 是一篇旅游札记, 又因为“与心灵接轨”, 便成了融主、客为一体的心路历程的描述。正如作者所言: “我喜欢把个人的心灵与感情融入所叙述的事、人和自然中去, 使之有我的心灵和情感的‘脉搏’跳动。与其说在写事、写人和写自然, 不如说在写对事、对人和对自然的感受”(曾心, 1999: 37), 这种写作思路使得作者在写景叙事的同时, 融入了自己的主观思考, 使得整个作品都凸显出一种积极向上。

在文学创作的文学风格中, 最有特色的是散文。曾心的散文创作主要集中在《自然之子》《曾心文集》等文集, 主要内容是作者与亲友的生活经历, 与病人的友情, 热爱和崇拜自然和体验旅行等等。曾心说: “我不反对写个人的灵魂, 但我几乎没有写个人灵魂的抒情散文。”(司马攻, 2010: 37) 我喜欢把个人情感和感情融入叙述, 人与自然, 让我的心和情感搏动。”

因此，曾心的散文创作很少出现在个人内心世界的抒情，是作者对生活的感悟和看法。这种“生活感悟”可以说是作者“贴近生活”，“深入生活”，“理解生命”等人生经历的结晶。曾心认为“有爱对世界才有情感，因为真挚的爱，使他对人生和世界万物有着纯粹纯净的感情，这种强烈的情感也反映在他的散文创作中。比如《一坛老菜》描述了作家和病人真诚的友谊；“《猴面鹰哀思》表达作者同情怜悯之心；《洋媳妇趣拾》用幽默，乐观，宽容的态度看待和理解自己和西方儿媳在价值观念，风俗习惯，态度等文化差异。曾心散文流露出的“诚恳”，“宽容”和“同情”的美感，体现了作者对人生的深刻理解，也体现了作者的良好处世态度。

曾心文学创作的本质内涵也像同时代的作家一样以现实主义为创作基调，反映社会上人生百态、大众疾苦，一直是曾心文学创作的主旋律。因此，在人物塑造技巧上也无疑是与其密切相关的、相互影响的。在曾心文学创作中社会底层的小人物不断地跃然纸上、活灵活现地出现在读者面前。正如刘淑华所言：“纵观曾心描写的这些人物，我们非常容易地看到这样一个突出的特点：这些人物几乎都是我们身边司空见惯的小人物。在 115 个人物中，只有两个‘官儿’，不属于平民百姓。一个是泰国的前民代某部长；另一个是中国的中国人民解放军将军。”这些普通平凡的小人物主要生活在泰国华人社会的底层，他们有老的也有少的，有男的也有女的，有善良的也有丑恶的，有哭泣的也有微笑的，都扮演了自己的独特角色，构成了泰国现实社会的一幅生动精彩的画面。

曾心文学创作中的多数人物，虽然都处于泰国社会底层，但是不同的生活背景、社会环境，在生活中遇到过不同遭遇与波折，形成了曾心笔下丰富多彩，具有明显形象特征的人物，归纳起来，主要可以分为以下四类人物形象：

命运悲惨：如上所述，曾心文学创作中的小人物多数是生活在泰国社会的底层，是动荡社会底层辛苦挣扎的人物群像。他们不仅要面对泰国社会严重的经济危机，而且还要不断地承受社会的不公平、人性的阴暗面等等生活大波浪，不断地在艰难之中苦苦挣扎，尝尽了人生的苦味。曾心以写实的语言、细腻的笔触，把这些悲惨人物真实地刻画出来，无论是《断臂》的断臂乞丐、《家庭内部》中的经理女儿、《躲债》中的顺通和通财、《头一遭》中的汉祥、《窟》中的无名老人、《啊！人心》中的残废女孩——许丹、《心血》中的娘田或者《老店主》中的老店主等人物都活灵活现、跃然纸上，在泰华的人物舞台上占有一席之地。

曾心笔下的这类人物，虽然具有了共同的悲惨形象，但是也有着显著的差异。丰富的人生经验与特殊的职业背景使曾心有机会接触不同年龄、不同性别、不同行业的悲惨大众，这也是作者人物塑造的主要来源。值得注意的是作者笔下的人物，主要是在泰国大城市生活的中下层人物，并没有涉及到泰国农村的村民，这反映了作者从熟悉的生活入手，反映泰国大城市各个角落的阴暗面，表达作者对社会隐患的忧虑心态。曾心出生于泰国首都曼谷，并在那里生活过很长时间，对于大城市社会各种不同的丑恶面貌，他也知道、了解并忧心的。因此，曾心就选取了泰国大城市为创作背景，把生活于此的各种人物的苦乐生活，生动活泼地刻画出来。

晚境凄凉：在曾心文学创作中老年人物可谓分量颇重的，他们有血有肉、呼之欲出的感人形象，一直是曾心人物塑造的成功代表。在这类人物之中，有的是因送儿女留洋而遭遇经济困境；有的是因儿女看重钱财而被抛弃；有的是因老伴去世而经常感到寂寞孤独等等老年人物。曾心对这些不同生活背景的老年人物进行真实地刻画，展现出泰国社会老年的悲凉景象。例如：《钥匙》中的李伯、《老泪》中的老五、《老两口》中的陈育才夫妇、《品茗谈天》的老五、《寂寞病》的李太太、《窟》中的无名老人、《生日》中的李佳坤等人物的悲惨命运都不断地打断人心、令人同情。曾心对这些老年人物的精妙刻画不仅是为其文章锦上添花，而且还通过这些字字皆情、句句含泪的描述“呼唤泰华社会传统美德的回归，其中所透露的人文关怀精神十分感人。”

赤子形象：曾心文学创作中还有一种较为独特的人物形象，就是具有浓郁的中国情怀的赤子形象。在他们之中，有的对于华文教育情有独钟。如《蓝眼睛》中的养媳妇李密、《互考》中的林海伯一家三代、《三愣》中的张亚牛、《种子》中的胖妈妈、《三杯酒》中的老陈；有的致力于中医科学发扬光大如《三个指头》中的老中医朱一新，《杏林曲》中的慕钟医生，《过时的种子》中的“老徒弟”等人物都是惟妙惟肖、栩栩如生，生动活泼的人物。曾心笔下具有赤子形象的人物，已展示出泰国华人对于本民族文化的强烈热爱，同时也显示出作者心中那种百转千回的中国情绪。正如泰华作家司马攻所言：“中文情绪紧紧地系住曾心的心，责任感重重地压在曾心肩上。于是他的作品，无论任何文类都展露出曾心的中文情绪和赤子之心。”这个评价无疑是十分正确的。

忠厚善良：他的文学创作中很少出现极端对立的矛盾景象，而是充满着一股浓郁的和谐与温馨的氛围。他的作品里头，还存在的一个较明显的倾向：“写‘亮色’的多，写‘暗色’的少，赞咏‘真善美’的多。”曾心也曾经承认：“鞭打‘假丑恶’的少；写‘嬉笑’的多，写“怒骂”的少，更没有带“刺”的东西。”曾心的审美观还表现在作者的人物塑造，很明确，在他的作品中，歌颂善良的正面人物的作品比较多，而鞭挞丑恶的负面人物的比较少。例如《捐躯》中为了拯救溺水的学生而牺牲的玛妮老师；《三愣》中平时吝啬小气而卖掉地皮捐资助学的张亚牛；《断臂》中见义勇为的失业工人；《三个指头》中医德高尚的朱一新医生；《头一遭》中具有浓郁的亲情的汉平；《老店主》中诚实守信的老店主等等。曾心笔下的这些人物，可谓是在平凡生活中的一线光明，他们的一举一动、一言一行，都是引人入胜、耐人寻味的。

参考文献

- 王丹红 (WANG DANHONG). (2006) 《鲁迅在东南亚华文文学世界》[J]. 厦门广播电视大学学报
司马攻 (SIMA GONG). (2010) 《第十二届亚细安华文文艺营文集》[M]. 曼谷：泰华文学出版社
杨小波 (YANG XIAOBO). (2010) 《河北唐山师范学院滦州分校》[J]. 河北唐山师范学院
曾心 (ZENG XIN). (1999) 《心追那钟声》[M]. 曼谷：泰华文学出版社

商务汉语应用对于中国游客消费行为的影响研究
——以暹罗百丽宫 (SIAM PARAGON) 商场为例
**A STUDY ON CHINESE BUSINESS COMMUNICATION
AFFECTING SHOPPING BEHAVIOR OF CHINESE TOURISTS
AT SIAM PARAGON DEPARTMENT STORE**

雅娅. 巴莫 APINYA PRAMOJ*

刘丽芳 博士 副教授 PORNPAN JUNTARONANONT; Assoc. Prof. Dr. **

摘 要

本研究主要对如下问题作了探讨：（1）了解暹罗百丽宫商场的经理和店员在工作中使用汉语与中国游客沟通交流的能力水平（2）了解暹罗百丽宫商场的经理和店员在汉语表达方面遇到的障碍和问题（3）研究和了解商务汉语的使用对中国游客在商场消费行为的影响。

研究发现：在暹罗百丽宫工作的经理汉语水平普遍良好，他们积极地鼓励本店店员提高自己的汉语水平，这对提高店员的汉语水平起到了很大的推动作用，但商场门店店员的汉语水平仍然有限，汉语交际能力不足，这造成了店员和中国顾客之间的沟通障碍，也使得中国游客使用汉语跟店员沟通的频率不高。此外，研究还发现：语言障碍并没有给中国游客的消费体验造成严重影响，中国游客购物时虽然遇到了语言障碍，但商场的其他硬件条件弥补了这一不足，因此游客购物体验基本满意，并未把语言问题看作严重的问题。

关键词：暹罗百丽宫购物中心 商务汉语 汉语交际能力

*APINYA PRAMOJ. 2017 M.A. (CHINESE BUSINESS FOR COMMUNICATION), FACULTY OF CHINESE LANGUAGE AND CULTURE, HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY. E-mail: Pramoj999@gmail.com

**PORNPAN JUNTARONANONT; Assoc. Prof. Dr. ADVISER: DIRECTOR OF THE M.A. (CBC) COURSE, FACULTY OF CHINESE LANGUAGE AND CULTURE, HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY. E-mail: pornpan_wan@hotmail.com

ABSTRACT

The thesis is focused on three items (1) to study skillful of the Chinese business communication of the entrepreneurs and their staffs to communicate with their Chinese customers. (2) To analyze the Chinese business communication obstacle and the problem of the sellers (3) To Study on Chinese business communication affecting to consumer behavior of the Chinese tourists at Siam Paragon Department store.

The result of this research indicates that the entrepreneurs have a good level of Chinese languages skillful and try to develop extremely their staffs' abilities too. The benefit of this Chinese skillful development shows the good improvement of the staffs. On the other hand, the knowledge of Chinese languages of the staffs in this department store is not strong enough. So this problem causes the obstacle communication between the staffs and the Chinese customers Nevertheless, the frequent time to use Chinese business communication between them is not too high because the lack of Chinese languages skillful. Nevertheless the researcher found that the entrepreneurs, the staffs and the Chinese tourists need to achieve the most Chinese communication usage. The entrepreneurs and their staffs must develop themselves to speak Chinese business languages as much as possible However the obstacle of languages is not impacted so much to consumer behavior of the Chinese tourists and can be acceptable. One of the Chinese customer satisfactions is that Thailand has a good basic infrastructure in many aspects that can compensate the language barrier.

Keywords: Siam Paragon Department store, Chinese Business languages, Chinese business communication

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สามประการ ประการที่หนึ่งเพื่อศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาจีนเพื่อการค้าขายของผู้ประกอบการและพนักงานในการสื่อสาร เพื่อค้าขายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยวชาวจีนในห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน ประการที่สองศึกษาอุปสรรคและปัญหาที่พบในการสื่อสารด้วยภาษาจีนเชิงธุรกิจของผู้ประกอบการและพนักงาน ประการที่สามศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของการใช้ภาษาจีนธุรกิจที่มีต่อการซื้อ-ขายของนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางมาบริโภคในห้างสรรพสินค้าในประเทศไทย

จากผลการวิจัย ผู้เขียนได้พบว่าผู้ประกอบการที่ทำค้าขายในห้างสรรพสินค้าสยามพารากอนมีความสามารถทางด้านภาษาจีนที่อยู่ในระดับขั้นดี และยังช่วยส่งเสริมความรู้และศักยภาพของพนักงานในร้านตัวเองอย่างเต็มกำลัง ซึ่งมีประโยชน์ต่อการยกระดับความสามารถทางด้านภาษาจีนของพนักงานขายของอย่างเห็นผลได้ชัดเจน แต่ในขณะเดียวกัน ความรู้ทางด้านภาษาจีนของพนักงานขายของในห้างสรรพสินค้ายังไม่แข็งแรง ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาจีนยังไม่เพียงพอ ซึ่งได้กลายเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารระหว่างพนักงานกับผู้บริโภคชาวจีน นอกจากนี้ความถี่การใช้ภาษาจีนเพื่อสื่อสารกับพนักงานในร้านของนักท่องเที่ยวชาวจีนยังไม่สูงนัก ซึ่งมีต้นตออยู่ที่ว่าความรู้ทางด้านภาษาจีนของพนักงานขายของยังมีไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้พบว่าผู้ประกอบการร้านค้าพนักงานประจำร้านค้าและลูกค้านักท่องเที่ยวชาวจีนมีความต้องการให้ทุกฝ่ายสามารถใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในการค้าขายให้มากที่สุดผู้ประกอบการและพนักงานมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเร่งพัฒนาศักยภาพของตนในการเรียนรู้ภาษาจีนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจให้มากยิ่งขึ้น แต่อุปสรรคทางด้านภาษาจีนไม่ได้ส่งผลกระทบที่ชัดเจนต่อพฤติกรรมบริโภคของนักท่องเที่ยวชาวจีน แม้ว่าลูกค้าชาวจีนจะพบปัญหาด้านภาษาจีนพอสมควรแต่ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ที่รับได้ ข้อสำคัญอีกข้อหนึ่งคือโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่ดีของประเทศไทยได้ชดเชยข้อเสียเปรียบในด้านนี้ ดังนั้นความพึงพอใจจากการบริโภคยังอยู่ในระดับค่อนข้างดี และไม่ถืออุปสรรคด้านภาษาเป็นปัญหาสำคัญมากนัก

คำสำคัญ: ห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน ภาษาจีนธุรกิจ การใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร

绪论

一、选题背景及研究意义

暹罗百丽宫(Siam Paragon)作为世界级购物中心,地处曼谷商业中心,是泰国重要的经济地带,非常具有代表性和研究价值。“商务汉语的应用对于中国游客在暹罗百丽宫(Siam Paragon)购物的消费行为影响研究”这一研究课题源于目前有很多中国人到泰国旅游,在到暹罗百丽宫商场购物时,与各商铺工作人员的沟通交流遇到了困难和阻碍。因此将暹罗百丽宫代表商铺工作人员商务汉语的使用及游客情况作为重要调查内容、发现原因并解决问题、对提高各商铺工作人员的商务汉语应用水平具有重要意义;另外,本论文还对泰国购物中心商家和工作人员为迎合中国游客的需求在商务汉语应用方面所做的改进和提高、商务汉语对泰国市场向中国游客销售商品所产生的影响进行了全新地调查和了解,目的是为泰国的商业文化发展提供新的文化视角和参考价值,以期对提高泰国各商场的商务汉语应用水平发挥一定作用。

二、选题的研究目的、范围、方法、内容和创新性

1. 研究目的: 1)了解暹罗百丽宫商场代表性商铺经理、店员在工作中使用汉语与中国游客沟通交际的能力水平;2)了解暹罗百丽宫商场代表性商铺经理、店员在汉语表达方面遇到的障碍和问题;3)研究和了解商务汉语的使用对于中国游客在商场的消费行为的影响

2. 研究范围: 本文主要研究了暹罗百丽宫商场中具有代表性品牌商铺中的5名经理、10名店员与45位中国游客总计60名受调查者在商务汉语的语言沟通情况、问题和障碍、语言交际与消费行为的关系和影响。

3. 研究方法: 通过问卷调查、实地访谈、资料分析的方法研究,将定量分析与定性分析相结合。

4. 研究内容: 研究者通过对入驻暹罗百丽宫商场的五个典型代表品牌商家门店的5名经理、10名店员以及进店消费的45位中国游客总计60个调查对象进行了的问卷调查,主要调查了暹罗百丽宫商铺工作人员使商务汉语与中国游客的交际能力水平、在沟通交际中遇到的语言阻碍问题以及商场商务汉语的使用对于游客的消费行为的影响。

5. 研究的创新性: 在选题方面,本研究开创了泰国对大型购物中心经理与店员的商务汉语使用情况作深入的行业性调查研究的先河。另外,本研究还对泰国购物中心商家和工作人员为迎合中国游客的需求在商务汉语应用方面所做的改进和提高、商务汉语对泰国市场向中国游客销售商品所产生的影响进行了全新地调查和了解。

三、与论文选题有关的国内外研究综述

(一) 关于汉语学习和汉语应用方面的研究

目前国内外对于汉语学习和应用的研究主要集中在如下方面：关于汉语学习的学习态度和动因，中国学者 Li 认为：研究对象的经历及过程其学习动因和态度有着巨大影响，学习者的学习愿望和动机强烈有助于提高其汉语学习水平。泰国学者 Aorawan Prasobrat 也认为学好汉语最重要因素是学习者的学习态度。Jarun Jaruwattanont 在研究中发现，目前许多泰国家长希望自己的孩子能掌握好汉语，同时也能学到中国文化和了解中国人的思维方式。对于本文的研究对象暹罗百丽宫的工作人员来说，为更好地与中国游客交流沟通、达到说服客人购买产品，提高商品销售量也是他们学习汉语的直接动因，他们的学习动机愿望和需求越强烈，将会促使他们努力去提高自身的汉语水平能力。但是，目前对于工作人员商务汉语的研究，尤其是针对其学习动机、需求、实际沟通交流能力水平等深入行业领域的调查分析还非常少。

(二) 关于语言对消费者的消费行为影响情况的研究

在消费者行为研究中，国内外学者对消费者的消费行为已经进行过深入研究。Howard 和 Sheth 把影响消费者购买决策的因素归纳为三类：动机、可供选择的产品和决策调节因素。这些因素涵盖了消费者的决策过程，即确定类别、收集信息、感知理解、形成态度和购买产品五个阶段。Wutti Sukjarean 也指出，不同群体的消费者的消费刺激因素可分为外部和内部因素两种，商场活动、气氛等外部因素将对消费者产生不同刺激作用。消费的内部因素包括相关的意识、动机以及满意态度等，与消费者的不同反应有直接关系。Thomas C. O'Guinn, Wei-Na Lee 和 Ronald J. Faber (1986: 579-583) 的研究认为，文化对消费者行为产生影响，语言作为文化的一部分，也会影响到消费者的消费行为。语言沟通能够对消费者进行消费价值观的引导，文字符号的广告作用有助于品牌观念培养。通过文化适应和自我调适，消费者也会改变自己的消费行为。Kardes 和 Cline 指出，消费包括消费时的心情和反映以及购买完后获得的满足感。商家、销售人员通过语言文字、沟通交际影响消费者的消费行为，提高了消费者的消费体验，其明显表现即是消费者的消费满意度得到了提高。

(三) 关于中国游客消费习惯和行为的研究

从泰国旅行社为游客提供的住宿和旅游信息研究中发现，使泰国旅游成为中国游客眼中的旅游胜地的重要因素是服务，他们期望出行便利和获得贴心周到的服务，其中购物愉快、舒适便利也是一个不可缺少的因素。Jai - Ok Kim, Sandra Forsythe, Qingliang Gu 和 Sook Jae Moon (2002: 481-502) 在研究中指出，在中国的集体主义文化里，消费过程中会存在从众心态；购买奢侈品成为一种群体符号消费；中国人重面子、注重直接判断的购物决策方式等文化心理会在商品营销过程

中受到广告宣传等的影响, 受到销售人员的语言沟通技巧、能力、语言水平的影响最为直接。另外, 从泰国旅游局的统计数据来看, 中国高收入消费人群在暹罗百丽宫商场的人均消费总量在五万泰铢以上。Chan Teeraksa 发现中国游客喜欢选择在名牌产品集中的大型购物中心购物。Kanokwan Bawornsitiwong 和 Penjira Konlawong 指出 40% 来泰国的中国游客喜欢前往暹罗百丽宫(Siam Paragon)购物中心购物, 因为这里产品种类齐全, 品牌集中, 价格较便宜。可见, 以暹罗百丽宫商场这个泰国代表性的大型购物商场为调查地点研究商务汉语应用对于消费行为的影响将十分有意义, 它作为中国游客首选的购物场所, 将有助于我们更为深入地了解商务汉语的应用以及对于中国游客消费行为的影响, 丰富目前汉语研究中商业层面上的研究。

四、要解决的问题

从上述文献的研究中我们发现, 目前对于汉语的研究侧重于汉语语言学习的动机、需求等方面, 将商务汉语应用与泰国的商贸情况、消费者的消费行为综合联系研究的著作几乎没有, 而汉语在各商务活动中的应用、效果等的研究无疑是当前亟需的, 因为目前很多中国人到泰国旅游在商场购物时, 经常会与各商铺工作人员在沟通交流上发生问题。商店工作人员的汉语水平不足, 商场的中文配套措施不够完善, 都会对游客在商场的消费产生影响, 因此了解泰国商务汉语的应用水平和情况, 找准其具体沟通阻碍原因, 对寻求解决办法具有重要意义。

暹罗百丽宫(Siam Paragon)商场的概况

暹罗百丽宫(Siam Paragon)购物中心是泰国暹罗力量集团的最大商场, 也是仅次于泰国中央世界(Central World)商场和西门中心商场(Central plaza westgate)的第三大商场, 由泰国暹罗披湾有限公司(Siam pewan)和购物商场集团(The mall)共同建立和管理, 2005 年 12 月 9 日开业, 商场位于曼谷巴通湾区(Patum wan)的拉玛一路(Praram1)。商场的消费者定位主要以中产及以上阶级顾客、和外国游客为主。暹罗百丽宫商场高档奢华, 集购物、娱乐、餐饮为一体, 各方面均达到了国际标准, 为国内外顾客提供了全方位的服务, 包括美容、珠宝、装饰品、美食、餐厅、超市都应有尽有, 此外, 商场设计兼具泰国传统文化和科技感, 给客户带来了良好体验。商场的地理位置优越, 处于曼谷的市中心, 交通方便, 设备齐全, 天铁直达、停车场容量大。无论是交通、金融、教育、娱乐, 均有联通。商场的附近还酒店林立, 吸引了巨大的客流。

暹罗百丽宫商场对中国游客促销措施

据泰中商贸资料中心的资料显示, 泰国 2016 年的中国游客人数达到 790 万人, 与去年相比增长 71%。人均消费也处于领先水平; 另外据调查, 这些消费者习惯在各大购物中心消费, 50%的消费发生在购物中心, 尤其是泰国暹罗百丽宫商场。暹罗百丽宫购物中心通过举办面向中国游客的专门特别免费促销活动为游客精心准备他们喜爱的礼品的方式增加了商场的营销独特性。此外, 在中

国文化特色的节庆特色促销方面，商场也举办了针对中国游客的多种活动，使中国游客的在泰旅游和购物获得更满意地体验。例如：中国游客在国庆节或黄金周入境旅游期间，专门提供了具有吸引力的奖品并且设计了多项易于参与的促销活动；还与泰国开泰银行信用卡合作举办“2017 年中国春节，壮丽暹罗”活动；每年的春节游行、吉祥舞狮、知名商铺的红包让利、年度展销会、中国金曲音乐盛会等也获得了人们的追捧和喜爱。另外，今年暹罗商圈地带商场还增加了 40 多个知名商家品牌，吸引来了大批希望感受新奇体验的中国游客。

总之，硬件设施一流、高端品牌林立、购物环境及条件舒适便利，加上对中国游客富有吸引力、与众不同的特惠促销和具有针对性的特色节庆文化活动，为顾客创造了新奇体验得全管理运作，使得暹罗百丽宫成为了外国游客热衷追捧的购物天堂，其中针对中国游客的各类活动，极大地拉近了商场与中国游客之间的关系。

中国游客喜欢光顾的五家暹罗百丽宫店铺情况

在对在暹罗百丽宫中购物的中国游客的消费情况调查中，我们发现，深受中国游客喜爱、消费次数和频率高的品牌商铺有如下五大品牌：香奈儿（Chanel）、弗莱德·派瑞（Fred Perry）、雅诗兰黛（Estee Lauder）、暹罗百丽宫美食区（Paragon food hall）以及美食家国际超市（Gourmet super market）。在这些商铺消费的中国游客客流庞大，既有高收入的中产以上人士、也有热衷时尚产品的青年人和热爱各类美食、零售品的各层级消费人群，非常具有代表性。

1. 笔者通过对香奈儿品牌商铺的观察和采访调查发现，进店的消费者每小时约 50 到 100 人，中国顾客占了消费者的 40%，原因是泰国香奈儿的售价比中国低 10-25%，使中国游客争相到店消费，另外，还有一些消费者则是对泰国店面服务人员的接待服务更为满意，商店的人均消费额度为 1 万到 5 万泰铢，能讲中文的店员有两人。

2. 在对英国男装品牌弗莱德·派瑞商铺的调查发现：该品牌购买者大多为年轻人，但中国消费者者数量不多，1 小时内有中国游客 10 到 40 人，人均消费额度为 2 万到 3 万泰铢，一般顾客都是专程前来购买，该商铺只有一个会讲基础汉语的店员。

3. 美国著名的化妆品牌雅思兰黛（Estes Lauder）也受到中国女生的喜爱。通过对商品库存情况调查发现，中国游客的人均消费为 3 千到 2 万泰铢，但现在游客已不再在商场购物，大多会询价后到免税店购买，每小时进店看化妆品的游客人数为 30 至 70 人，该商铺没有会讲中文的员工。

4. 美食家国际超市（Gourmet super market），超市商品种类较多，食材新鲜，达到了国际超市标准。超市的顾客不仅有本地人，还有许多外国游客，特别是中国游客。通过观察发现，为使顾客了解商品类别，超市约 80% 的商品都有简短的中文说明标签，90% 店员讲泰语，进店消费的中国游客大多为与朋友一起来泰国或自由行的游客，人均消费为 2 千到 5 千泰铢。

5. 美食区（Paragon Food Hall），通过对前来消费的中国游客的调查发现，顾客多为群体消费，每次 1-2 个群体或团组，每次消费在 300 到 2000 泰铢之间，喜欢成箱购买泰国零食或者花生豆类商品，约有 1-5% 的员工可以讲中文。

通过对以上代表品牌的调查可见，中国游客喜欢在泰国暹罗百丽宫商场购物，消费金额从 1 千到 10 万泰铢不等，并中国游客在购物场所的消费约占其总体旅游消费的百分之五十，可见，在商场中使用汉语与中国消费者沟通非常重要。

对暹罗百丽宫商场汉语服务和中国游客购物行为的调查分析

对暹罗百丽宫商场五家店铺经理人员的调查分析

一、调查方案设计与实施

为调查和了解暹罗百丽宫商场物价店铺在汉语服务方面对中国游客消费行为的影响，据前人的理论基础及研究结果，笔者设计了 3 套调查问卷，对 5 名店铺经理, 10 名店铺工作人员, 45 名中国游客, 总计 60 人进行了调查。受调查人群如图所示：

表 2.1.1 受调查人群

受调查人群	数量	百分比
代表商店店铺经理	5	12.0
代表品牌店铺店员	10	6.0
在暹罗百丽宫购物的中国游客	45	75.0
受调查人数总计	60	100.0

调查地点是暹罗百丽宫商场中中国游客喜爱的五个代表性商铺。通过对上述 3 组不同人群进行问卷调查和访谈研究，并采用定量分析和定性分析结合的分析方法，调查回收到的有效问卷共 60 份，其中针对商店经理的调查问卷部分，目的是了解商店经理的商务汉语水平能力、学习动机、需求以及对培养店员汉语使用能力的重视程度、态度；而对店员的问卷调查，目的是了解他们使用商务汉语为中国顾客销售商品和提供服务的能力；最后调查在 5 家代表性品牌商铺购物的 45 名中国游客在购买商品时遇到的问题和障碍、满意度，目的则是了解影响中国游客消费行为的因素和探索问题解决办法。

二、暹罗百丽宫代表性品牌店铺经理的基本情况

第一组研究人群是 5 位在暹罗百丽宫商场经营商铺的经理，其中男性 4 位、女性 1 位，34-38 岁区间 4 位，大学学历 4 人，销售从业时达 6 至 10 年的有 2 人、11 至 15 年的有 2 人。

三、暹罗百丽宫 Siam Paragon 商铺经理在营业种汉语沟通情况的调查分析

通过对在暹罗百丽宫商场五家店铺工作的经理的访谈调查中发现, 这些商铺经理普遍汉语水平较高, 并曾参加过商务汉语培训, 他们认为使用汉语销售商品能提高销售量, 通过使用汉语对中国客户介绍商品, 顾客对商品的性能有了更清晰的了解, 就会很快作出购买决定, 同时对其他中国顾客也起到了引导作用, 能够引发其他客人的兴趣, 从而吸引来更多的顾客。因此, 使用汉语对提高前来消费的中国顾客数目以及为商铺做宣传都有帮助。在与中国游客的沟通互动和心理调适方面, 这些商铺经理认为自己在与中国顾客通过使用汉语交流以后更能够理解顾客的确切产品需求和客户的购物习惯、心理, 有助于提高他们在接待中国顾客方面的商业洽谈技巧。

至于商业经营上所遇到的问题, 商铺经理们认为问题主要集中在商品自身和与中国顾客沟通时出现的汉语使用问题上。由于商铺经理很少全天候在在店铺为顾客服务, 与顾客沟通的时间相对较少, 但是在买卖过程中发生沟通障碍、产品质量和商品问题时, 店员需再向经理上报协调, 导致了出现问题时不能够及时解决。

最后, 商铺经理也表示聘请能对中国顾客说汉语的店员难度很高, 目前的商店里会讲汉语的人数由有限, 还达不到顾客的需求, 这也使得汉语作为促销的辅助工具没有发挥到更大的作用。他们认为目前员工的汉语水平还不能满足商业上的需求, 而他们个人对店员的汉语培训能力也一般, 因此从管理者的角度, 他们期望通过汉语学习机构对员工作进行一次普遍的商务汉语培训。

对暹罗百丽宫五家商铺店员的问卷调查

在本研究中, 通过对店员和游客的调查问卷和访谈数据, 对以下三种信息主要分析如下: 1. 分析基本信息和所占的百分比。2. 通过百分比、平均值和标准偏差来分析所收集的资料和数据。对平均数的可衡量值确定如下: 1.00-1.80 表示频率很低、程度很低、水平很差; 1.81-2.60 表示频率较低、程度低、水平差; 2.61-3.40 表示频率中等、程度中等、水平一般; 3.41-4.20 表示频率高、程度高、水平好; 4.21-5.00 表示频率很高、程度非常高、水平非常好; 在具体的评估值中, 最小值为 1.00, 最大值为 5.00。

一、参与商铺店员的基本情况

10 位商铺店员的基本信息如下: 70%为女性; 年龄 21-25 岁占总数的 40%; 50%店员教育程度已达到高中水平; 在名牌包商铺工作的员工有 5 人、餐饮店有 2 人; 大部分员工已在商铺工作一定时间, 工作时长在 1-5 小时之间的人数最多, 共有 6 人; 其次有两位为中国人; 使用英语交流的人数占总人数的 70%; 曾接受过超过 3 个月汉语销售培训的员工占总人数的 40%;

二、暹罗百丽宫商铺店员使用汉语向中国顾客销售商品的语言交际问题的调查结果

调查显示：接受调查的店员使用泰语的频率更高，大多数店员只有泰国同事，在日常生活中和销售中他们通常都没有机会使用汉语，在接待顾客方面较多的店员接待的泰国顾客超过中国顾客，而认为自己接待的中国顾客更多的平均数仅为 3.93。可见，由于语言环境的问题，大多数店员能得到的商务汉语语言锻炼的时间较少。店员普遍认为在使用汉语沟通中所遇到的困难多，他们都反映学习汉语的困难程度高，虽然他们与中国顾客达成交易的成功率也较高，但在沟通过程中使用肢体语言更多。店员在接待中国顾客的过程中对于自身观点方面的调整程度非常高，大家都认为汉语比英语更重要，同时也认为中国顾客具有消费潜力，而在汉语语言沟通方面的调整适应也将会有助于提高他们地销售额。除此之外，店员在态度方面的自身调适的整体程度水平也高，按其程度水平由高到低其次为：“认为能讲汉语对薪水水平有影响”、“认为讲汉语有助于升职”“认为泰国人会讲汉语将使中国更喜爱泰国”但店员们对自身使用汉语的能力感到满意略低。最后，店员在行为习惯方面的整体程度水平也高，他们在日常工作中使用汉语使得他们在接待中国顾客方面中处理问题的能力得到了锻炼，大多数被调查者都对汉语学习保持了较高的热情和兴趣度，并且大多数店员对自己在接待中国顾客方面处理问题的能力都很有信心。

对在五家店铺购物的中国游客的调查分析

一、参与调查的中国游客基本情况

参与本次调查的中国游客中，有 29 位女性，年龄在 26-35 岁之间人数为 23 人；高中文化水平 23 人；大多数游客所购买的商品类型为名牌包；来泰旅游经验仅 1 次的 17 人；在暹罗百丽宫购物低于 1 年的有 26 人；尚未来过的有 17 人；有 22 人对在暹罗百丽宫的购物体验满意度高，9 人对商铺店员服务满意。

从对中国游客在暹罗百丽宫购物遇到的语言沟通问题调查发现：大多数中国游客认为他们需要通过中文媒体获得关于商品的信息，他们在购物过程中需要使用其他外语沟通，他们对于希望获得清楚明确的商品介绍、与店员使用汉语与店员沟通购物方面的期望都很高。游客们认为在购物中出现频率高的主要是商品质量和服务方面，本商场消费购物的商品交付、游客可使用其他外语则排其次。另外，中国游客在商场购物过程中遇到的普遍问题中，提出商场位置的描述、线路说明方面的不足，均反映出了商场中使用商务汉语在信息说明方面还有所欠缺。尽管如此，游客依旧对再次来购物消费的期待比较高，按其期望水平依各项程度水平由高到低依次为：可使用英语作为服务语言、店员能够使用汉语沟通、希望整体店员便捷优良的服务和能够使用中文广告宣传。

调查也发现：中国游客自身调适的程度很高。商务汉语的使用，影响消费者的满意度的自我调适包括：游客对交流语言使用的满意度、旅游过程中有安全感，对商场和店员的满意度以及再次消费的意愿等几大方面。可见，商务汉语的应用将会拉近与游客的距离感，对于游客的消费行为产

生积极的影响。在行为习惯方面的调适方面，游客表示他们在旅游时会学习其他外语以自我调适，并在来泰之前已经查过相关的旅游信息。

通过差异比较研究发现：游客在沟通中出现的不同困难将不会显著影响其满意度，中国游客在商品和服务问题沟通、前来暹罗百丽宫购物和对再次购物的期待即便仍然存在沟通困难问题，但并没有对其对于商铺的印象产生影响。游客购物的频率或次数的不同在商品和服务问题沟通、前来暹罗百丽宫购物和对再次暹罗百丽宫购物的困难预期方面存在不同程度沟通困难问题，但没有显著差异。通过对店员对中国游客所作的自身调适和汉语沟通问题的比较也发现：店员对中国游客所作的自身调适不会对语言沟通问题产生影响。

对暹罗百丽宫商场商务汉语应用的评估

暹罗百丽宫商场商务汉语应用存在的问题

一、管理人员和管理方面的问题

虽然商铺的经理大多都能会说汉语，他们对自身的汉语水平评价程度高，也认识到学习汉语的重要性，但其对店员的汉语培训能力处于中等水平，因此在管理方面，商店经理在培训员工的商务汉语水平方面还需要加强力度。会汉语的店员水平和数量没有满足顾客的需求。在管理协调过程中，由于会商务汉语的工作人员少，买卖过程中发生沟通障碍、产品质量和问题时，店员还需要再向经理上报协调，花费了一定时间，导致了出现问题时不能够及时为中国客户解决。

二、商铺店员汉语服务方面的问题

商店的店员的商务汉语交际水平还不能与游客作顺利沟通，不能用语言表达商品的基本特质、类别等详细信息，导致顾客无法清楚正确地了解商品，甚至容易因此发生误会，直接影响了商品的销售，因此说明店员还缺乏学习和商务汉语培训，特别是销售术语以及中国文化的知识。另外，店员平时所使用的销售语言还是以泰语为主，以英语辅助销售，由于缺乏语言环境，大多数店员能得到的商务汉语语言锻炼的时间较少。导致他们在沟通过程中使用肢体语言更多，使得销售过程中汉语的使用率略低，销售过程产生信息交流无法顺利表达的情况。

三、中国游客反映的商场汉语服务方面的问题

游客在购物过程中需要使用其他外语沟通，增加了一定的交际困难，他们对于获得清楚明确的商品介绍、使用汉语与店员沟通购物的期望都很高，这反映了游客需求与店员能力的反差和矛盾。另外，他们还希望商场能使用中文广告宣传，这也从侧面说明在使用中文标识来优化商场环境、描述商场位置、线路信息说明等方面仍旧存在不足。总之，问题的症结在于：游客需求与商务汉语服务的提供在软件和硬件方面都还没有满足游客的需求。

改进暹罗百丽宫商场汉语服务的建议和措施

一、对在暹罗百丽宫商场员工商务汉语学习方面的建议：暹罗百丽宫应该在员工培训中重视汉语交际能力培训，请专业人士对员工定期的、不间断的培训。应有针对性地组织教授用中文打招呼、导购、简单会话、场地描述及介绍各类便利设施、指路、景点以及道谢、道别等相关常用语的基础表达、皮具包饰等商务汉语术语和中国传统习俗等常识。以提高商场员工的商贸汉语交际能力。

二、对暹罗百丽宫商场中文运用的应对措施和建议：本研究发现,,大多数员工在和中国游客沟通时遇到的问题都是由商品和产品本身造成的,其中包括信息不明确等,因此建议商场应注重使用中文标识和中文媒介信息工具,完善包括指路牌、商品名、商品价目、地图等标志牌的中文介绍,使其更简单易理解,便于服务人员引导和介绍主要商业区,给游客全方位的服务和支持。

结论

本研究的调查结果说明了暹罗百丽宫代表性品牌商店的经理、店员在向中国游客销售商品时所遇到的语言沟通情况和问题包括:在商务汉语沟通交际方面,暹罗百丽宫商场的经理和店员已认识到商务汉语的重要性,不管是在学习动机、态度和汉语所带来的实际效能方面,他们都已认识到汉语能力以及对交际文化、风俗习惯的深入理解将有助于他们说服顾客、提高销售额,通过汉语沟通能使他们与中国游客拉近距离,使顾客产生文化亲近感,并让他们关注产品和了解产品性能,从而产生消费行为,进而对品牌和商品的黏着性更强。在管理方面,商店在培训员工的商务汉语水平方面还需要加强力度,会汉语的店员不管在水平还是数量上都没有满足顾客的需求,导致在出现沟通问题时,不能及时有效地解决。另外,商店的店员的商务汉语交际能力仍旧有待提高,还不能与游客作顺利沟通,尤其是商业术语,大多店员缺乏足够的语言学习环境,能得到的商务汉语语言锻炼的时间较少,导致他们在沟通过程中使用肢体语言更多,不能完整清晰地对商品信息做介绍,影响了游客对商品性能和特点的了解,甚至有时造成误会。通过中国游客的调查发现,中国游客在购物过程中反映通阻碍主要来自于商品质量和服务,其次是消费预期和语言交际。另外,中国游客对于商场工作人员的中文水平、包括软件和硬件环境设施在内中文配套服务期望也很高,他们都认可如果有富有冲击性的汉语宣传广告语会吸引他们购物并提高其购物体验。

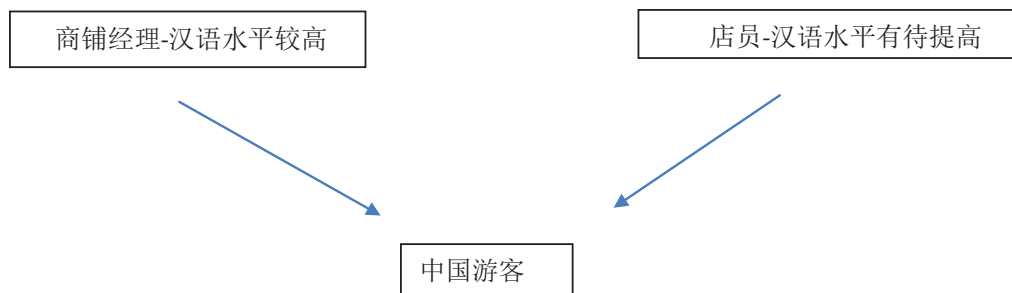
从本研究中我们发现:商场中使用商务汉语,主要对游客的消费行为产生了如下影响:

1 对于语言水平比较好的商铺经理而言,他们借助汉语沟通,使中国消费者增加了对产品的认知,再加上借助广告语的宣传、销售语言技巧等,促使中国游客产生消费动机,并加快了购物消费的决策过程,从而提高购物消费的数量。

2. 对于接触到汉语交际能力水平不高的店员的中国游客来说,由于他们与店员的沟通并不是非常顺畅,所以他们会使用大量的肢体语言、英语来与店员进行沟通,另外还会通过网络自行搜索商品的性能、做价格对比等等,在购买商品决策过程中的收集信息、感知理解两个阶段通过自助方式做出判断,已经改变了消费方式。

3. 游客的满意度调查表明他们的满意度较高，这一点从游客再次到商场购物的愿望可以表现出来，他们对店员的服务态度满意度也高，并且表示如果店员使用汉语他们更加能够感觉到文化亲近感，可见他们也从自我的行为方式上作了调适，所以就很自然地形成消费态度和作出了购买产品决策，直接影响到了他们的购物决策。

可见，商务汉语的应用对于中国游客的行为影响如图所示：

4. 从商场目前只有少数经理可以说中文，绝大多数的店员都不能用中文与中国客户沟通，但是游客依旧满意的调查结果来看，说明了与商务汉语的使用相比而言，具有影响力的商场品牌、高质量的产品，良好的服务和购物氛围，可接受的性价比，均是影响和刺激中国游客的购物行为的主要因素。

通过三个角度的调查后发现的情况、问题及原因进行分析，本研究给了我们如下启发：在使用商务汉语沟通的过程中，商场管理人员、店员和中国游客都在沟通交流的过程中作出了相应的行为调适。泰国的商场经理和店员从观念及态度上开始逐渐尝试了解中国游客的消费行为，但由于其语言水平有限，导致其沟通效果仍打折扣。而中国游客因为消费群体、年龄层级、性别等各方面特点，在语言沟通、行为方式上采取了改变、包容学习和借助英语以及信息咨询来完善其购物体验，反而没有因为商务汉语的语言交际造成严重障碍。本研究启发我们在研究语言交际和文化环境外因和内因的互动作用对消费者的消费心理和行为的影响时，在评估其影响是否负面甚至造成交际障碍，还需从双发的自我调适互动过程角度来考量。

研究的不足之处

在本次调查研究中，因代表性品牌商铺的商业保密性问题，笔者无法了解和比较中国游客在一定时间内进店消费的具体消费数据等，导致了无法对比详细数据，因此在具体数据研究方面还须进一步调查和深入研究。另外，本研究的调查问卷缺乏对经理和店员的汉语能力直接考核，从调查的自我主观评价来做统计，这是研究的不足之处。

下一步研究建议

在本研究中，作为特定研究对象的暹罗百丽宫商铺受采访样本数量较少，因此在下次研究当中，样本数量应增加，以利于更好地对问题的多样性进行了解和研究。最后，在深入研究过程中，如前文所述，可直接作汉语水平能力直接考核、收集销售数据等，以使研究更加具体详细，为进一步发掘数据信息作参考。

总之，本研究通过对暹罗百丽宫商场经理、员工在使用中文和中国游客交流过程中遇到的问题，对泰国商场的商务汉语应用情况和对中国游客消费行为的影响进行了意见探讨，该研究结果将可作为泰国商务人士在与中国游客进行沟通、业务往来时中文学习准备的指导。

参考文献

- Jai - Ok Kim, Sandra Forsythe, Qingliang Gu And Sook Jae Moon (2002) "Cross cultural consumer values, needs and purchase behavior", Journal of Consumer Marketing, Vol.19 Issue: 6
- Thomas C.O, Wei-Na Lee, and Ronald J. Faber (1986) "Acculturation: the Impact of Divergent Paths on Buyer Behavior", [J]. Association for Consumer Research

คำแนะนำในการส่งต้นฉบับวารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ขอเชิญท่านผู้สนใจส่งบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน โดยบทความของท่านต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่หรืออยู่ระหว่างการรอพิจารณาจากวารสารอื่น และกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการตรวจทานแก้ไขต้นฉบับตามเกณฑ์

ประเภทของเนื้อหา

วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน แบ่งเนื้อหาของวารสารออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. รายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ (วิทยานิพนธ์ต้องไม่เกิน 1 ปี) เรื่องละประมาณ 10 – 15 หน้ากระดาษขนาด A4
2. บทความทางวิชาการ พร้อมบทคัดย่อภาษาจีนและภาษาไทย และหรือภาษาอังกฤษ รวมทั้งคำสำคัญ เรื่องละประมาณ 10 - 15 หน้ากระดาษขนาด A4
3. สรุปการอภิปราย สัมมนา บทความพิเศษ ในหัวข้อที่น่าสนใจ ประมาณ 5 หน้ากระดาษขนาด A4

การเตรียมต้นฉบับ 发表文章要求

- ชื่อเรื่องพิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลางหน้ากระดาษ ชื่อผู้เขียนอยู่ใต้ชื่อเรื่องเยื้องลงมาทางขวามือ ส่วนตำแหน่งทางวิชาการและสถานที่ทำงานของผู้เขียนให้พิมพ์ไว้เป็นเชิงอรรถในหน้าแรก
- บทความที่เป็นรายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ ควรเขียนเรียงลำดับ ดังนี้
 - ชื่อเรื่อง (Title)
 - ชื่อผู้ทำงานวิจัย (Author)
 - บทคัดย่อ (Abstract) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
 - คำสำคัญ (Key Word) ระบุดำคำสำคัญหรือวลีสั้น ๆ เพียง 2 – 5 คำ
 - บทนำ (Introduction)
 - วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective)
 - วิธีดำเนินงานวิจัย (Method)
 - ผลของการวิจัย (Result)
 - การอภิปรายผล (Discussion) และข้อเสนอแนะ
 - การอ้างอิงและเอกสารอ้างอิง
 - การอ้างอิง (Citation) ใช้ระบบนามปี (Year-Date)
 - เอกสารอ้างอิง (References) ให้เรียงตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่อง (ในกรณีที่ไม่มีผู้แต่ง)

การอ้างอิง

ให้ใช้การอ้างอิงแทรกในเนื้อหาแบบนาม-ปี (Year-Date) ยกเว้นการเสริมความ การขยายความ หรือการโยงความ ให้ใช้เชิงอรรถ สำหรับการอ้างอิงแบบนาม - ปี มีรูปแบบดังนี้

(ผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์ : เลขหน้าที่ใช้ในการอ้างอิง)

ชาวไทย ให้ใส่ชื่อและนามสกุลตามปกติ เช่น (กาญจนา นาคสกุล. 2538 : 19) เป็นต้น
ชาวต่างประเทศใส่ชื่อสกุลเท่านั้น เช่น Larry Long ให้ระบุ (Long. 2002 : 48) เป็นต้น
กรณีผู้แต่งเป็นหน่วยงานให้ระบุหน่วยงานสูงสุดก่อนแล้วตามด้วยหน่วยงานย่อย เช่น (กระทรวง
สาธารณสุข กรมอนามัย. 2548 : 20)

เอกสารไม่ปรากฏผู้แต่ง ให้ระบุชื่อเรื่องแทนชื่อผู้แต่งและพิมพ์ด้วยตัวหนา/เข้ม
(วรรณคดีอีสานเรื่อง ผาแดงนางไอ่. 2524 : 159)

การอ้างอิงเอกสารวิทยุ

ในกรณีที่ไม่สามารถหาเอกสารนั้นๆ ได้ ให้ระบุเอกสารวิทยุมาก่อน เว้น 2 ระยะ ตามด้วย
ข้อความ "อ้างอิงจาก" ในภาษาไทย หรือ "citing" ในภาษาต่างประเทศ และตามด้วยเอกสารปฐมภูมิ
(วิมลศิริ ร่วมสุข. 2522 : 1 อ้างอิงจาก พระพรหมมุนี. 2505 : 354)
(Long and Horrison. 1985 : 200 Citing Knight. 1943 : 295)

เว็บไซต์ ที่ได้จากการสืบค้น Internet ผลลัพธ์ที่ได้อาจปรากฏในรูปของหนังสือ วารสาร
หนังสือพิมพ์ การอ้างอิงเว็บไซต์มีรูปแบบดังนี้

หนังสือ	(Harnack and Kleppinger. 2000 : Online)
วารสาร	(Joyce. March 1999 : Online)
หนังสือพิมพ์	(Wren. 5 May 1999 : Online)

เอกสารอ้างอิง

1. หนังสือ มีรูปแบบดังนี้

ผู้แต่ง.//ปีพิมพ์//ชื่อเรื่อง.//ครั้งที่พิมพ์.//สถานที่พิมพ์.//ผู้รับผิดชอบในการพิมพ์.

เชิดชาย เหล่าหล้า. (2529) **กลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก : การเมือง การเศรษฐกิจ การสังคม และการทหาร.**
กรุงเทพมหานคร : แพรวพิทยา.

Long, Ben. (2001) **Complete Digital Photography.** Hingham, Mass. : Charles River Media.

2. บทความในหนังสือ โดยอ้างเพียงบางบท บางเรื่อง หรือบางตอนของหนังสือเท่านั้น มีรูปแบบดังนี้

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์) // “ชื่อบทความ ชื่อเรื่อง ชื่อตอน” // ใน // ชื่อเรื่อง.// ชื่อบรรณาธิการหรือผู้รวบรวม.// หน้า/หน้าที่ตีพิมพ์
บทความ ชื่อบท ชื่อตอน.// ครั้งที่พิมพ์.// สถานที่พิมพ์.// ผู้รับผิดชอบในการพิมพ์.

พะยอม แก้วกำเนิด. (2525) “ความหมายของวัฒนธรรม” ใน **ห้องสมุดวัฒนธรรม**. ฉัตรชัย ศุภกาญจน์, บรรณาธิการ. หน้า 1-6. นครศรีธรรมราช : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช.

“เวลา” (2525) ใน **สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 2**. หน้า 33 – 36. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน.

3. วิทยานิพนธ์ มีรูปแบบดังนี้

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์.// (ปีที่พิมพ์) // ชื่อวิทยานิพนธ์.// วิทยานิพนธ์.// อักษรย่อของปริญญา.// (ชื่อสาขาวิชาหรือภาควิชา) // สถานที่ตั้งสถาบันการศึกษา.// บัณฑิตวิทยาลัย.// ชื่อสถาบันการศึกษา.

นริศรา เกตวัลท์. (2538) การศึกษาเชิงวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของผู้หญิงในนวนิยายของสุวัฒน์ วรดิลก ในช่วง พ.ศ. 2492-พ.ศ. 2528. ปริญญาโท กศ.ม. (ภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปรารณา ปุષปาคม. (2536) การแสวงหาสารนิเทศของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

4. บทความในวารสาร มีรูปแบบดังนี้

ผู้แต่ง.// (เดือนปีที่พิมพ์) // “ชื่อบทความ” // ชื่อวารสาร.// ปีที่หรือเล่มที่.// (ฉบับที่) หน้า/เลขหน้าที่ปรากฏบทความ.

นครชัย เผื่อนปฐม. (มกราคม-มีนาคม 2540) “การค้นหาทางการแพทย์ใน World Wind Web” **สงขลานครินทร์เวชสาร**. 15 (1) หน้า 27-34.

Doran, Kirk. (January 1996) “Unified Disparity : Theory and Practice of Union Listing” **Computer in Libraries**. 16 (1) page 39-45.

5. เว็บไซต์ ที่ได้จากการสืบค้น Internet ผลลัพธ์ที่ได้อาจปรากฏในรูปของหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ เอกสารอ้างอิงเว็บไซต์มีรูปแบบดังนี้

5.1 หนังสือ

Harnack, Andrew and Kleppinger, Eugene. (2000) **Online! A Reference Guide to Using Internet Sources**. Boston : Bedford/St. Martin's. [Online] Available : <http://www.bedfordstmartins.com/online> (10 August 2005)

5.2 วารสาร

Joyce, Michael. (5 March 1999) "On the Birthday of the Stranger (in Memory of John Hawkes)" **Evergreen Review**. [Online] Available : <http://www.evergreenreview.com/102/evexcite/joyce/nojoyce.html> (10 August 2005)

5.3 หนังสือพิมพ์

Wren, Christopher. (5 May 1999) "A Body on Mt. Everest, a Mystery Half-Solved" **New York Times on the Web**. [Online] Available : <http://search.nytimes.com/search/daily/bin/fastweb?getdoc+site+site+87604+0+wAAA+%22a%7Ebody%7Eon%7Eemt.%7EEverest%22> (10 August 2005)

เอกสารอ้างอิงแหล่งข้อมูลวิทยุภูมิ

ให้ระบุแหล่งข้อมูลวิทยุภูมิก่อน ค้นด้วยข้อความ “อ้างอิงจาก” ในภาษาไทย หรือ “citing” ในภาษาต่างประเทศ ตามด้วยแหล่งสารสนเทศปฐมภูมิ ดังตัวอย่าง

แม่นมมาส ขวลิต. (2509) **ประวัติหอสมุดแห่งชาติ**. พระนคร : กรมศิลปากร อ้างอิงจาก สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานุวราลงกรณ. (2459) **ตำนานหอพระสมุด หอพระมณเฑียรธรรม หอวชิรญาณ หอพุทธศาสนสังคหะ และหอสมุดสำหรับพระนคร**. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร.

华侨崇圣大学《中国语言文化学刊》 发表文章要求

文章页面格式:

- 文章长度为 8-15 页，单面 A4 纸打印，页边距（上、下、左、右）均为 1 寸（2.54 厘米）
- 文章内容如是“汉语”定为中文宋体（SimSun）
- 文章内容如是“英语”定为 Times New Roman
- 文章内容如是“泰语”定为 TH Sarabun New

内容	中文字体	英文字体	段前间距 spacing: before	段后间距 spacing: after	标注
题目（中文题目）	三号 (CT)	16 磅 (CT)	24 磅	18 磅	加粗
题目（英文题目）	三号 (CT)	16 磅 (CT)	24 磅	18 磅	加粗
作者姓名	五号 (RJ)	10.5 磅 (RJ)	固定值 (Exactly) 20 磅		正常
摘要（题目）	三号 (CT)	16 磅 (CT)	24 磅	18 磅	加粗
ABSTRACT（题目）	三号 (CT)	16 磅 (CT)	24 磅	18 磅	加粗

内容	中文字体	英文字体	段前间距 spacing: before	段后间距 spacing: after	标注
บทคัดย่อ (内容)	三号 (LRJ)	16 磅 (LRJ)	固定值 (Exactly) 20 磅		正常
关键词 (题目)	五号 (LJ)	10.5 磅 (LJ)	固定值 (Exactly) 20 磅		加粗
KEYWORD (题目)	小四号 (LRJ)	12 磅 (LRJ)	固定值 (Exactly) 20 磅		加粗
คำสำคัญ (题目)	三号 (LRJ)	16 磅 (LRJ)	固定值 (Exactly) 20 磅		加粗
关键词 (内容)	五号 (LRJ)	10.5 磅 (LRJ)	固定值 (Exactly) 20 磅		正常
KEYWORD (内容)	小四号 (LRJ)	12 磅 (LRJ)	固定值 (Exactly) 20 磅		正常
คำสำคัญ (内容)	三号 (LRJ)	16 磅 (LRJ)	固定值 (Exactly) 20 磅		正常
正文 (一级标题) = 一、	四号 (LJ)	14 磅 (LJ)	16 磅	12 磅	加粗
正文 (二级标题) = (一)	小四号 (LJ)	12 磅 (LJ)	16 磅	12 磅	加粗
正文 (三级标题) = 1.	五号 (LRJ)	10.5 磅 (LRJ)	16 磅	12 磅	加粗
正文 (四级标题) = (1)	五号 (LRJ)	10.5 磅 (LRJ)	16 磅	12 磅	加粗
正文 (中文内容)	五号 (LRJ)	10.5 磅 (LRJ)	固定值 (Exactly) 20 磅		正常
正文 (英文内容)	小四号 (LRJ)	12 磅 (LRJ)	固定值 (Exactly) 20 磅		正常
正文 (泰文内容)	三号 (LRJ)	16 磅 (LRJ)	固定值 (Exactly) 20 磅		正常
引用部分 (采用楷体(STKaiti)字体)	五号 (LRJ)	10.5 磅 (LRJ)	固定值 (Exactly) 20 磅		加粗
参考文献 (题目)	四号 (CT)	14 磅 (CT)	24 磅	18 磅	加粗
参考文献 (中英泰文)	五号 (LRJ)	10.5 磅 (LRJ)	固定值 (Exactly) 20 磅		正常

CT = Centre Text (居中) ; LJ = Left Justified (左对齐) ;
RJ = Right Justified (右对齐) ; LRJ = Left & Right Justified (左右对齐)

- 1、参考文献按先后顺序用阿拉伯数字连续编号，序号置于方括号内。
一种文献在同一文中被反复引用者，用同一序号表示。
- 2、参考文献的著录项目要齐全，注明作者，题目，刊名，
出版年份，卷号（期号），起止页码。格式如下：

作者，第二作者.《书名》[参考文献类型].出版地点：出版社名，
出版年，卷号（期号），起止页码

莱亚杰，李锦堂.《太阳能与可再生能源》[J].台北：成文出版社，
1995，第2卷（第3期），2-6

- 2.1 若作者姓名使用**泰文**填写，要按照 *n-g* 顺序进行填写
- 2.2 若作者姓名使用**英文**填写，要按照 *A-Z* 顺序进行填写
- 2.3 若作者姓名使用**中文**填写，要按照 **笔顺** 进行填写

- 3、参考文献的类型以单字母方式标识：

C	——	论文集	D	——	学位论文
J	——	期刊文章	M	——	专（译）著
N	——	报纸文章	P	——	专利
R	——	研究报告	S	——	标准

其他未说明的文献类型，采用字母“Z”标识。

- 4、若参考文献的资料从网络、社会化媒体等在线资料取来，必要按照以下格式进行填写。

作者.“题目”[online], (url), 取出资料来的年/月/日

Pichai Chuensuksawadi.“Thaksin hailed as next Asean leader”[online],
(http://www.bangkokpost.com/apec2003/20Oct2003_apec03.html), 2015/3/15

主要参考文献著录表的格式为：

1. 期刊文章：作者.文题.[参考文献类型].刊名，年，卷号（期号）：起止
页码

张昆，冯立群，余昌钰等. 机器人柔性手腕的球面齿轮设计研究.[J].清华大学学报，
1994，34（2）：1-7

2. 专（译）著：作者.书名（，译者）.[参考文献类型].出版地：出版者，
出版年.起止页码

竺可桢.物理学.[M].北京：科学出版社，1973. 56 - 60

3. 论文集：作者.文题.[参考文献类型].见（In）：编者，编（eds）.文集名.出版地：出版者，出版年.起止页码

Dupont B. Bone marrow transplantation in severe combined immunodeficiency with an unrelated MLC compatible donor .[C].In: White H J, Smith R, eds. Proceedings of the Third Annual Meeting of the International Society for Experimental Hematology. Houston: International Society for Experimental Hematology, 1974. 44 - 46

4. 学位论文：姓名.文题：[XX 学位论文].[参考文献类型].授予单位所在地：授予单位，授予年

郑开青.通讯系统模拟及软件：[硕士学位论文].[D].北京：清华大学无线电系，

5. 专利：申请者.专利名.[参考文献类型].国名，专利文献种类，专利号，出版日期

姜锡洲.一种温热外敷药制备方法.[P].中国专利，881056073，1980-07-26

6. 研究报告：报告作者.题名[参考文献类型].保存地点.年份

例：中国机械工程学会.密相气力输送技术[R].北京：1996

7. 报纸文章：作者.题名.[参考文献类型].报纸名，年-月-日(版)

丁文祥.数字革命与竞争国际化[N].中国青年报，2000-11-20(15)

傅刚.大风沙过后的思考[N/OL].北京青年报，2000-04-12(14)[2002-03-06]. <http://www.bjyouth.com.cn/Bqb/20000412/GB/4216%5ED0412B1401.htm>.

8. 标准：起草责任者.标准代号.标准顺序号—发布年.标准名称[参考文献类型].出版地：出版者，出版年

中华人民共和国国家质量监督检验检疫总局.中国国家标准化管理委员会. GB/T7714—2005.文后参考文献著录规则[S/OL].北京：中国标准出版社，2005

5、出版日期：一年两期（6 月份和 12 月份）

6、投稿须知

有意者可通过以下途径投稿：

投稿至电子邮箱 chinesehcu@gmail.com ; bestxieyehui@hotmail.com ;

pornpan_wan@hotmail.com ; chanthima.ch@gmail.com 或者

Thumwadee.siri@gmail.com

7、投稿费用

需在本刊发表，必付 2,000 泰铢的费用。此费用是“审稿专家评审学术文章费用”付款方式可以通过两家银行进行转账。转账后，请投稿者把 PAY-IN SLIP 扫描件发送至您所投稿的邮箱，作为证据。

开户名：Huachiew Chalermprakiet University

开户行：Thanachart Bank Public Company Limited (Thanachart Bank)

帐号：168-2-00999-7

开户名：Huachiew Chalermprakiet University

开户行：KASIKORN BANK Public Company Limited (开泰银行)

帐号：450-2-05411-8

***** 若写稿者所需要发表的是“学位论文”或“与论文有关的文章”请按照《本院学刊学位论文规定的顺序格式》进行修稿 *****

绪 论

一、研究背景和意义

二、研究范围、目的、主要内容、方法和创新性

(一) 研究范围

(二) 研究目的

(三) 研究主要内容

(四) 研究方法

(五) 研究创新性

三、与本论文有关的国内外研究综述

(一) 国内研究综述

(二) 国外研究综述

四、总结内容

结论

五、研究结果

六、建议（若有）

参考文献

การส่งต้นฉบับ

1. การส่งต้นฉบับทางไปรษณีย์

ส่งต้นฉบับ 1 ชุด และสำเนา 2 ชุด พร้อมแผ่นซีดีที่กองบรรณาธิการ วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน (คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ 18/18 ถ.เทพรัตน (บางนา-ตราด) กม.ที่ 18 ต.บางโฉลง อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

2. การส่งต้นฉบับทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ส่งต้นฉบับมายัง chinesehc@gmail.com; bestxieyehui@hotmail.com; pornpan_wan@hotmail.com

ค่าธรรมเนียมในการตีพิมพ์บทความ

ค่าพิจารณาบทความในอัตรา 2,000 บาทต่อ 1 บทความ

การชำระค่าธรรมเนียมในการตีพิมพ์บทความ สามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. ชำระเป็นเงินสดที่กองคลัง อาคารอำนวยการ ชั้น 1 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (บางพลี)
2. โอนเงินเข้าธนาคารได้ 2 ธนาคาร ดังนี้

2.1 ธนาคารธนาชาติ ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ สาขามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ บัญชีออมทรัพย์ เลขที่บัญชี 168-2-00999-7

2.2 ธนาคารกสิกรไทย ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ สาขานนบางนา-ตราด กม.18 บัญชีออมทรัพย์ เลขที่บัญชี 450-2-05411-8

หมายเหตุ : 1. โปรดเขียนชื่อ-นามสกุล รหัสนักศึกษา หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ ในใบนำฝากธนาคารให้ชัดเจน และ FAX ใบนำฝากมายังคณะภาษาและวัฒนธรรมจีน หมายเลขโทรสาร 02-312-6295 และโทรแจ้งการโอนเงินที่หมายเลข 02-312-6300 ต่อ 1477

2. กรณีต้องการใบเสร็จรับเงิน : นำใบนำฝากธนาคารมาติดต่อขอรับใบเสร็จรับเงินได้ที่คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน

ใบสมัครสมาชิก วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน

เรียน กองบรรณาธิการวารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ข้าพเจ้า (นาย,นาง,นางสาว)นามสกุล.....

สังกัด – ที่อยู่.....

มีความประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกวารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน โดยประสงค์ให้ส่งวารสารมายัง
ที่อยู่.....

หมายเลขโทรศัพท์ (มือถือ).....(ที่ทำงาน).....

อัตราสมาชิก

สมาชิกรายปี จำนวน 2 ฉบับ รวมเป็นเงิน 180 บาท (รวมค่าจัดส่งภายในประเทศ) ราคาจำหน่าย
ปลีกฉบับละ 100 บาท☐ สมัครเป็นสมาชิกวารสารภาษาและวัฒนธรรมจีน เริ่มตั้งแต่ปีที่ฉบับที่.....☐ สั่งซื้อเป็นรายฉบับ ปีที่ ฉบับที่

วิธีการชำระเงิน สามารถชำระเงินได้ 2 วิธี ดังนี้

1. ชำระเงินสดที่สำนักเลขานุการคณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
2. โอนเงินเข้าธนาคารได้ 2 ธนาคาร ดังนี้

1. ธนาคารธนชาต ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ สาขามหาวิทยาลัยหัวเฉียว
เฉลิมพระเกียรติ บัญชีออมทรัพย์ เลขที่บัญชี 168-2-00999-72. ธนาคารกสิกรไทย ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ สาขากองทุนบำนาญ-ตราด
กม.ที่ 18 บัญชีออมทรัพย์ เลขที่บัญชี 450-2-05411-8กรุณาส่งแฟกซ์ใบสมัครสมาชิกรวมใบโอนเงินมาที่ โทรสาร 0-2312-6295 หรือส่งมายัง กอง
บรรณาธิการ วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่อยู่ 18/18
ถนนเทพรัตน (บางนา-ตราด) กิโลเมตรที่ 18 ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540

ทั้งนี้ท่านประสงค์ให้ออกใบเสร็จรับเงินในนาม

☐ บุคคล ชื่อ.....☐ สถาบัน.....

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หลักสูตรที่เปิดสอน :

ระดับปริญญาตรี (本科)

- หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน (中国语言专业)
- หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน (中国语言与文化专业)

ระดับปริญญาโท (硕士)

- หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาจีน (汉语教学专业)
- หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสารเชิงธุรกิจ (商业汉语专业)

ระดับปริญญาเอก (博士)

- หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาจีน (汉语教学专业)

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (华侨崇圣大学)

18/18 ถ.เทพรัตน์ (บางนา - ตราด) กม.ที่ 18 ต.บางโฉลง จ.สมุทรปราการ 10540

โทร. 0-2312-6300 – 73 โทรสาร 0-2312-6237 <http://www.hcu.ac.th>

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน โทร. 0-2312-6300 ต่อ 1477, 1479 โทรสาร 0-2312-6295